National Library
Bibliothèque Nationale
OCT 18 1977

B103/A/P0/E

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRIŠS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editoral Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; California—Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 38 SESTDIENA, 1977. GADA 1. OKTOBRIS 27. GADS SATURDAY, OCTOBER 1, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Kārtera ārpolitikas ugunskristības

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Prezidenta Kārtera politiskā karjēra aizvadītajā nedēļā bija nopietnu pārbaudījumu pilna. Nelaimīgā kārtā tas notiek tieši Belgradas konferences priekšvakarā, kad visas pasaules priekšā svaru kausos atradīsies Kārtera ārpolitikas pamatpīlārs — iestāšanās par cilvēka tiesību respektēšanu. Pašu mājās Kārtera budžeta šefa Lensa piespiestā demisija savu ēnu met arī uz viņa stūrgalvīgo aizstāvi — pašu prezidentu. Pat tad, kad presē parādījās zīlējumi, ka Lensam par šaubīgām financiālām transakcijām vajadzēs atbildēt tiesā, lojālais Džimijs Kārters savam Džordžijas laika draugam neveltīja nevienu kritisku vārdu.

Pašā saulainajā Džordžijā Lensa atgriešanās izvērtās par neiedomājamu sponţānu demonstrāciju viņa aizstāvēšanai. Tā bija gandrīz kā godīga dēla atgriešanās ģimenes klēpī. Vašingtonas nekrietnie politiskie vilki un nekas cits, pēc džordžiešu domām, saplosījuši nevainīgā jēra Lensa sniegbalto ādu. Nav jāaizmirst, ka Kārters tikpat stūrgalvīgi aizstāv savā melnā uzticības vīra, no sludinātāja par pasaules klases diplomātu pārtaisīto Andrjū Jangu. Ja kāda cita prezidenta laikā ASV ārkārtējais sūtnis Apvienotajās Nācijās būtu izdarījis tik daudz aplamību un ar savu lielo muti bijis gluži pretrunīgs Vašingtonas patiesai ārpolitikas līnijai, tad viņš jau sen būtu nomainīts.

Pēdējās nedēļās nekas nav dzirdēts par Čipa Kārtera — ārkārtējā prezidenta sūtņa — tālāko karjēru. Runā, ka kādreiz uz Tālajiem austrumiem sūtītais prezidenta dēls esot izstumts no Baltā nama. Tas neesot noticis politikas, bet gan Čipa uzvedības dēļ. Čipa laulības dzīves uzskriešana uz klintīm un viņa tālākais liktenis lai paliek viņa paša un viņa tēva ziņā. Prezidenta dzīvesbiedre Rozalīna diplomātiskās pieņemšanās redzēta pārspīlēti draudzīgās sarunās ar Pad. savienības sūtni Vašingtonā Dobrīņinu. Droši vien Rozalīna vēl nav atšifrējusi, ka aiz Dobrīņina lāga vīra maskas slēpjas viens no slīpētākajiem un viltīgākajiem Kremļa diplomātiem. Ir dzirdēts, ka Brežņevs Dobrīņinu vērtējot pat augstāk nekā Gromiko.

Pats prezidents aizvadītajā nedēļā tikās ar Pad. savienības ārlietu ministru Gromiko. Dažu stundu ilgās sarunas esot notikušas draudzīgā gaisotnē, kas reālizējusies ar lietišķīgu domu izmaiņu. Parastā valodā tas nozīmē, ka pretišķības abu partu starpā nav par mata tiesu izlīdzinātas. Tas attiecas arī uz SALT līguma atjaunošanas parakstīšanas izredzēm. Kremļa superdiplomāts Gromiko acīm redzot nav spējis mainīt Kārtera ārpolitikas uzņemto kursu, it sevišķi ideoloģiskā koncepcijā — iestāšanās par cilvēka tiesību respektēšanu.

Ārlietu ministra Vēnsa pieeja esot daudz elastīgāka. Viņa doktrīna ir gauži vienkārša: dodiet mums pietiekami daudz laika, agri vai vēlu mēs sāksim viens otram ticēt. Nav nekāds noslēpums, ka Kārtera morālās ārpolitikas idejiskais tēvs ir viņa padomdevējs valsts drošības jautājumos Dr. Brzežinskis. Kaut arī Kārtera un Brzežinska cilvēka tiesību respektēšanas doktrīnai vēl nav izauguši visi nepieciešamie stipriezobi, morāli tā ir pasaules politiskās filozofijas reformācijas pirmā faze. Nežēlīgai marksistiskai diktātūrai pretī liktas vērtības, pēc kurām alkst ikviens individs. Ir jābrīnās, ka pasaule pilnībā nav aptvērusi to, ka komūnistu autoritātīvā iekārtā vara atrodas neiedomājami mazas minoritātes rokās. Nevienā komūnistu zemē partijas locekļu skaits nepārsniedz 10 proc. no visu iedzīvotāju skaita, tātad var būt runa tikai par komūnistu kliķes uzkundzēšanos tautas vairākumam.

Ļoti zīmīgi, ka tieši pēc Kārtera tikšanās ar Gromiko New York Times slejās parādījās prezidenta Kenedija un ASV ārlietu ministrijas kādreizējā padomdevēja Samuēla Pisara gaŗāks apcerējums, kuŗa pamatdoma ir tā, ka amerikāņiem jādara viss iespējamais, lai uzliktu atpakaļ uz sliedēm Vašingtonas un Maskavas detanti. Pēc šī autora domām Kārtera pārāk ciešā iestāšanās par cilvēka tiesību respektēšanu var uzspridzināt bazi, uz kuŗas dibinās ar lielām cerībām radītā krievu un amerikāņu koeksistence. Samuēls Pisars brīdina nenokaitināt Pad. savienības varasvīrus, kā tagadējos, tā arī tos, kas visai drīz stāsies viņu vietā.

Šķiet, ka Pisars ASV un Maskavas politisko konfrontāciju cer neitrālizēt, abām lielvarām vienojoties par iespaida sfairu sadalīšanu visā pasaulē. Amerikāņu financistiem tad pavērtos arī neiedomājami plašs darba lauks. Amerikāņu nauda un technoloģija palīdzētu dienas gaismu ieraudzīt Sibirijas neizmērojamām dabas bagātībām. Abu milžu saimnieciskā sadarbība nogludinātu ceļu uz patiesu mieru. Tas, ka komūnisms jau ilgus gadus eksistē tikai pateicoties rietumu saimnieciskai palīdzībai, droši vien Pisaram nav zināms. Tā ir tikai Maskava, kas patiesībā vēlas detanti uzlikt atpakaļ uz sliedēm, lai vēl tālāk saņemtu techniskās zināšanas un palīdzību, ar kuŗu tā agri vai vēlu varētu izkūņoties no atpalicības, un viss tas notiktu uz amerikāņu un citu rietumvalstu kredita. Ir zināms, ka jau tagad Brežņeva saimnieciskie speci noturējuši vairākas slepenas apspriedes ar amerikāņu financistiem tieši par Sibirijas dabas bagātību izmantošanu. Tajā pašā laikā citas amerikāņu delegācijas piedāvājušas krieviem gandrīz visu, ko tie prasītu. Nelaime tikai ir tā, ka Baltajā namā sēž Kārters un pie viņa labās rokas padomnieks Brzežinskis.

Lielais balamute Chruščovs savā laikā esot teicis, ka nekas nestāvot ceļā amerikāņu preču eksportam uz Pad. savienību. Varbūt stratēģisku iemeslu dēļ viņš ieteiktu sūtāmo preču sarakstā ietilpināt sarkanarmijas parauga kaŗavīru bikšu pogas. Kādēļ? Nu, tad sarkanarmiešiem vairs nebūtu ar vienu roku jātur bikses. Tie varētu šauteni turēt abās rokās, un tā droši vien rastos militārs pārākums sarkanarmijas pusē.

Kritiskā stadijā pašreiz ieiet amerikāņu mēģinājums rast konkrētu atrisinājumu žīdu un arabu attieksmju normālizēšanai. Arī te Kārtera Vidējo austrumu doktrīnas atslēgu autors ir viņa padomnieks Brzežinskis. Visu Izraēlas žīdu sapulcēšanās pie Jeruzālemes raudu mūŗa nevarētu grozīt stūrgalvīgo Kārtera un Brzežinska prasību, lai reiz par visām reizēm nākamajā starptautiskajā konferencē runātu arī par palestīniešu jautājumu. Šķiet, ka pat ASV žīdu milzīgais politiskais svars nav piespiedis Kārteru piekāpties. Gluži otrādi — pēc brammanīgā Izraēlas ārlietu ministra Moišes Dajena Vašingtonas apmeklējuma daudziem par lielu pārsteigumu Izraēlas premjērs Begins, šķiet, pamatos akceptējis Kārtera plānu.

Tālajos austrumos sākusies jauna diplomātiska spēle. Pekinga un Maskava cenšas parakstīt savstarpēju draudzības un sadarbības līgumu ar Japānu. Slīpētie japāņi pagaidām nesaka ne jā, ne nē. Tokio negrib samaitāt attieksmes ar Maskavu, jo tai nepieciešami izejvielu sūtījumi no Sibirijas. Tāpat japāņi cer, ka agri vai vēlu diplomātiskā ceļā izdosies atgūt atpakaļ no Pad. savienības tās nelielās, bet stratēģiski svarīgās japāņu saliņas, kuŗas Otrā pasaules kaŗa beigās krita krievu rokās. Pekinga no savas puses japāņiem sola fantastiskas tirdzniecības iespējas, jo 900 milj. ķīniešu apgāde ar pirmās nepieciešamības precēm paveŗ visrožainākās cerības japāņu rūpniecības produkcijai.

(Turpinājums 20. lp.)

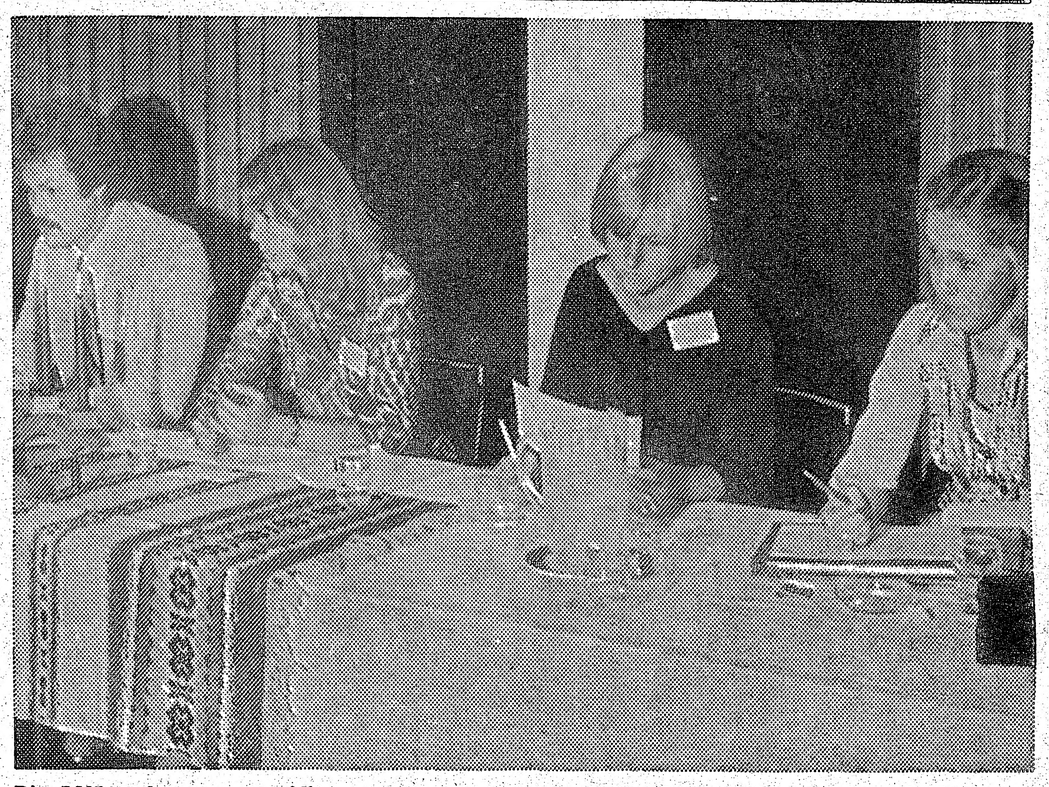

Pie LNJAK kongresa prezidija galda, no kreisās: Imants Purvs (ievēlēts par LNJAK valdes priekšsēdi), Mirdza Avena (Hamiltona), Larisa Stikuta un Sandra Klepere (abas no Toronto). Foto: Aleksandrs Kalniņš

Gatavojieties 2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem Ročesterā

no 7. — 10. oktobrim

7. okt.
pl. 18.00 Svētku atklāšana
pl. 20.00 Teātŗa izrāde
pl. 22.00 Iepazīšanās vakars

8. okt.
pl. 10.00 Tēlot. un lietiskās mākslas izst. atklāšana
pl. 17.00 Tautas deju uzvedums
pl. 21.00 Svētku balle

9. okt.
pl. 11.00 Dievkalpojums
pl. 13.30 Jaundarbu koncerts
pl. 17.00 koŗu koncerts
pl. 20.30 Atvadu balle

10. okt.
pl. 8.00 ALJA, LNJAK brokastis
pl. 9.00 Jauno rakstnieku rīts
pl. 10.00 Politiskais panelis
pl. 12.00 Atvadas

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 1. OKTOBRIS, 38. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403, Redaktors Austrālijā Ed. Šmugaja, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Jāzeps Grodnis

Mūsu ceribas un izredzes

Mēs uz visiem jaunievēlētiem ASV prezidentiem jau pašā sākumā esam pārāk paļāvušies, katru jaunā prezidenta ienākšanu Baltajā namā uzskatījuši par pasaules cerībām. Tā tas bija arī pēc tagadējā prezidenta Kārtera nostāšanās pie valsts stūres, sevišķi ar viņa populāro cilvēka tiesību deklarāciju. Līdz šim esam maldījušies visos līdzšinējos ASV prezidentos pēdējos gadu desmitos.

Lai atceramies, ko pasaulei deva Franklina Rūzvelta bēdīgi slavenā Teherānas un Jaltas līguma politika. Trūmens atcēla no amata ģenerāli Makarturu un Koreju sadalīja divās daļās. Kas notika ar Ungāriju, Austrumvāciju u.c. apspiesto valstu sacelšanos prezidenta Eizenhauera valdīšanas laikā? Kenedija pilnvaru laikā parādījās lielākais civilizētās pasaules kauna traips — Berlīnes mūris. Mums visiem vēl būs labā atmiņā, kas notika ar „Čechoslovakijas pavasari" prezidenta Džonsona laikā. Ilgi dziedājām slavas dziesmas Niksonam, apbrīnojām viņa ārlietu ministra Kisingera „politisko meistardarbu" — Vašingtonas, Pekingas, Maskavas trīsstūri.

Savu sešu gadu ilgajā valdīšanas laikā Niksons ne ar vārdu nepieminēja apspiestās tautas Eiropā un izvairījās saukt komūnismu vārdā. Vietnamā cīnījās ne pret komūnismu, bet pret agresoru, ne par uzvaru, bet — mieru. Viņa pēctecis Fords sekoja Rūzvelta novēlējumam Maskavai un ar savu parakstu Helsinkos apstiprināja Eiropas pēckara robežas. „Briljantā" ārlietu ministra Kisingera ietekmē viņš nepieņēmā Baltajā namā arī Solžeņicinu, kuŗu uzklausīja visas brīvās pasaules valstis.

Tāda īsumā ir ASV pēdējo gadu desmitu prezidentu vēsture. Neviens no viņiem nebija īsti iestājies par Baltijas valstīm. Vai to darīs tagadējais prezidents Džimijs Kārters? Viņš vēlēšanu cīņā pret Fordu pa daļai uzvarēja arī ar etnisko grupu vēlētāju balsīm, kas tās atrāva Fordam sakarā ar viņa izteicieniem, ka Austrumeiropas tautas jūtas „brīvas", ko gan pēc tam neveikli labo-ja, bet izlietais ūdens nebija vairs sasmeļams. Prezidenta Kārtera ģimenes locekļu sūtīšana svarīgos valsts uzdevumos visiem zināma. Pie tiem neapstāsimies. Pat nopietnie demokratu partijas politiķi Džimiju Kārteru uzskatīja par nepiedzīvojušu prezidenta uzdevumiem.

Prezidents Kārters īsā laikā mēģināja atrisināt gandrīz visas saimnieciskās problēmas. Lai atceramies tikai vēlēšanu laikā dotos solījumus: pārorganizēt valdību un samazināt tā personālu un izdevumus, uzlabot sociālo apgādi, samazināt bezdarbnieku skaitu, nodokļus, budžetu, uzkrāt enerģiju un tā joprojām. Visos šajos plaša vēriena projektos viņš sastapies ar reālitātēm kongresā, kur vairākums ir pašiem demokratiem.

Atstāsim ASV iekšpolitiskās problēmas, jo zinām, ka saimnieciski tā ir stiprākā valsts pasaulē. Mūs vairāk var interesēt tagadējā ASV prezidenta ārpolitika, kas, liekas viņa vājā puse, cik spriežams no Kārtera īsā, astoņu mēnešu valdīšanas perioda. Galupa institūta aptaujas rezultāti liecina, ka tikai ap 16 proc. iztaujāto prezidenta Kārtera ārpolitiku atzīst par pareizu. Šeit liela nozīme bijusi ASV drošības un ārpolitikas padomdevēju izvēle.

Ārlietu ministram Vēnsam pagātnē gan ir diplomāta karjēra, bet nav savas noteiktas ārpolitiskās līnijas: viņš darīs tikai to, ko nepiedzīvojušais Kārters vēlēsies, kas ir jau pa daļai redzams. Par sūtni Apvienotajās Nācijās darbojas agrākais Džordžijas laika draugs nēģeris Jangs, kas apmeklējot Āfriku deklarējis, ka Pad. savienības ieroči un kubiešu klā-

(Turpinājums 16. lp.)

Lasītāju vēstules

ZARKI PAR BRĪVU

„Pasakiet visiem, ka Rīgā vairs tikai 20 proc. latviešu"... Tā kāds Rīgas latvietis uz ielas, gaŗām ejot, pusbalsī teicis Toronto cieminam un aizsteidzies.

Tagad neviens, sevišķi tie, kas paši bijuši Rīgā, to vairs neapstrīdēs. Rīga 30 gados kļuvusi par krievu pilsētu! Tā ir traģiska reālitāte, ko nevaram vairs grozīt ar parastajiem optimistiskajiem mierinājumiem: gan jau latviešu tauta izturēs, tāpat kā izturējusi 700 gadu verdzību.

Ir tikai jājautā — vai krievišķā Rīga jau nozīmētu Latvijas un latviešu tautas bojā eju, vai vēl ir kas palicis ko glābt? Jātic tomēr, ka vēl ir daudz kas glābjams, bet kā?

Atskatoties mūsu trimdas dzīves 30 gadu politiskajās aktīvitātēs, ar nožēlu jāatzīst, ka esam cietuši vislielāko neveiksmi. Kā spāņu arēnas bulļi, mēs visus šos gadus esam cīnījušies ar „sarkano lupatu," nemaz neredzot, ka aiz tās paslēpies bende gaidīja tikai izdevīgo brīdi, lai izdarītu fatālo dūrienu mūsu tautas sirdī. Velti esam šķieduši līdzekļus un laiku tikai komūnisma apkaŗošanai, bet neesam palīdzējuši savām dzimtenes baznīcām salabot jumtus vai ticīgajiem palīdzēt samērsāt augstos baznīcas nodokļus. Bijām aizmisuši pat savus piederīgos.

Ideoloģijas ir radušās un zudušas un atkal radušās jaunas, bet tautas dzīvojušas cauri gadu simtiem vai arī gājušas bojā uz visiem laikiem. Mūsu tauta bija izturējusi kaŗus un pārdzīvojusi mēŗus; tā pārdzīvotu arī komūnisma sērgu, ja mēs šeit trimdā nepaliktu tik vienaldzīgi un nejūtīgi pret savas tautas nelaimi dzimtenē šai liktenīgajā cīņā.

Rīgas pārkrievināšana vēl varētu nenozīmēt latviešu tautas bojā eju; varbūt fatālais dūriens vēl nav skāris mūsu tautas sirdi. Tā arvienu visstiprāk pukst mūsu lauku cilvēka krūtīs.

Ir radikāli jāmaina trimdas politiskās cīņas stratēģija. Jāglābj, kas vēl palicis ko glābt! Ne „jampampojot", ne polonēzēs ejot, ne dzīrojot Jāņos, ne strīdoties par politrukiem, ne ar jauniešu trakulībām mēs atgūsim savas tautas brīvību. Arī vislabākie trimdas latvietības saglabāšanas pasākumi būs bijuši tikai veltas pūles, ja vairs nebūs Latvijas.

Mums ir jānoņem lepnības toga un jāklauvē pie brīvās pasaules sirdsapziņas. Jālūdz kaŗaļi, prezidenti un baznīcu galvas pēc palīdzības skaļāk kā jebkad, prasot, kāpēc viņi ļauj varmākam mūsu tautu iznīcināt! Ir neatlaidīgi jāiet pie Apvienotajām Nācijām.

Te nav ne jākaunās, ne jābaidās, nedz jāmeklē diplomātiskie vai legālie ceļi. Pasaules doplomātija un likumi jau sen mūs nodevuši iznīcībai. Mums jāatrod pašiem „savi likumi", kas spētu mūs glābt no šī traģiskā stāvokļa.

Jāmodina cīņai mūsu skolotā, bet vienaldzīgā jaunatne. Cīņa par savu tautu un senču zemi ir viņas cilvēcīgais pienākums pret Dievu un savu nelaimīgo tautu.

Civilizēts cilvēks nevar saraut sakarus ar savu tautas vēsturi.

Šai cīņai jāatbrīvo visi mūsu fondi un visi iespējamie līdzekļi, lai sniegtu tiešu materiālu palīdzību dzimtenes brīvības cīnītājiem, kas šodien ir vēl atvērtās baznīcas, ticīgie un kristīgās ģimenes. Kārsim vairāk jaunus šūpuļus dzimtenei, materiāli palīdzot lielajām ģimenēm; netaupīsim naudu saviem zārkiem, jo tos priekš mums jau sen tur sagatavotus mūsu ienaidnieki, tie būs par brīvu!

Tikai morāli stipra, mūs visu atbalstītā tauta dzimtenē ir vienīgā cerība, kas var glābt Latviju. Tās dēļ mums ir vērts ziedot visu, ja negribam krist kaunā kā paaudze, uz kuŗas pieres Likteņa lēmējs uzspiestu mūsu tautas nāves zīmi. Nekas tagad nedrīkst būt par grūtu, ne par dārgu, lai mūsu tauta Baltijas jūras krastā dzīvotu.

— ks Toronto

CIK VIEGLI KRITIZĒT

Izlasot LA 27. nrī —ks— rakstu — sirds sāp. Varu droši apgalvot, ka rakstītājs vēl ne reizi Rīgas paviljona darbā nav sviedrus no pieres norausis. Ja kāds tik ļoti vēlas meklēt vainas, tās arī varēs atrast. Taču, lai iegūtu vairāk skaidrības visās lietās, derētu kādu gadu pašam pastrādāt līdz, dalities darba rūpēs.. Tie, kas Karavānā strādā, neaiziet tur uz dažām stundām „izklaidēties", bet jau mēnešiem domā un lemj, kā visu labāk izkārtot. E. Kalviņš aprāda tikai daļu pienākumu, bet to ir daudz vairāk. Ja Karavānas laikā nācās dzirdēt iebildumu, ka uz Rīgas paviljonu neesot vērts iet, jo tur sasagaidot „angliski runājoša meitene", tad varēja būt ļoti iespējams, ka tā bijusi Kalviņa kundze. Šī jaunā dāma vēl latviski nerunā, bet viņa dzied divos latviešu koŗos. Rīgas paviljona priekšdarbu dienā redzēju viņu Latviešu nama pagrabā uz grīdas krāsojot nepieciešamās dekorācijas...

Gribas jautāt E. Kalviņa vārdiem: „Kur ir tā latviski runājošā jaunatne?" Darbā var piedalīties dažādos vecumos, ja pašam ir darba griba. Lūdzu, piesakaities! Būs visiem vieglāk, arī kritizētājiem.

Kaut būtu vairāk tādu Edvīnu Kalviņu!

Matilde Brukšteine Toronto

K. ULMAŅA NEUZTICAMIE DRAUGI

Kaŗš esot politikas turpinājums ar ieročiem. Lai tādai politikai varētu sekot, jābūt spēcīgai un labi apbruņotai armijai. Latvijas armija tāda nebija. Neredzu, ka mums būtu bijusi arī reāla ārpolitika. Mēs deklarējām neitrālitāti, nespēdami savu neitrālitāti nodrošināt, un tajā pašā laikā staigājām rietumvalstu ārpolitikas pavadā. Šo stāvokli saskatot, mūsu kaimiņi, kā austrumos, tā arī rietumos izšķīrās Baltijas valstis sadalīt. Tā bija viņu reālpolitika.

Stāvoklis būtu bijis citāds, ja mēs būtu meklējuši saprašanos ar Vāciju un pieņēmuši vācu

(Turpinājums 16. lp.)

Latvijas universitātes gada svētkos

"Mūžīgā miera ideja" — bija akadēmiskās runas temats, ko priekš 58 gadiem, 1919. gada 23. septembrī teica Berlīnes universitātes slavenais prof. Dr. K. Balodis, atklājot mūsu Latvijas universitāti, ko līdz 1923. gadam sauca par Latvijas augst. skolu.

Profesors apšaubīja, ka iespējams ilgstošs miera labumets no tautsaimnieciskā viedokļa. Prof. K. Balodis bija nopietns zinātnieks, Pirmā pasaules kara Vācijas pārtikas kartīšu sistēmas izgudrotājs. Šo sistēmu lietoja arī 2. Pasaules kara laikā.

Toreiz Latvijas augstskola vēl nebija autonoma. Tā bija padota izglītības ministram. Ar toreizējā izglītības ministra Kalparsona apsveikumu un jaunievēlētā rektora E. Laubes svinīgo solījumu Latvijas augstskola skaitījās atklāta. Jau otrā dienā — 29. septembrī sākās lekcijas. Tās gan ilgi neturpinājās, jo nāca Bermonta uzbrukums, studenti iestājās armijā. Bermontu padzina, lekcijas atjaunoja, sākās ražīgs darbs.

Prof. P. Lejiņš jau oktobra sākumā tika ievēlēts E. Laubes vietā rektora amatā. Viņš kopā ar K. Kundziņu un saimniecības priekšnieku M. Prīmani bija arī mūsu jaunās Alma Mater priekšniecība. Saeima 1923. gadā pieņēma galīgā veidā Latvijas universitātes satversmi, noteicot, ka tā ir augstākā zinātniska un izglītības iestāde valstī ar latviešu mācības valodu. Tās uzdevums veicināt zinātnisko pētīšanu un gatavot darbiniekus ar augstāko izglītību. Satversme nosaka, ka Latvijas universitāte ir autonoma iestāde. 1923. gadā L.U. satversme tika galīgi izveidota, un universitāte varēja netraucēti nodoties darbam, līdz Otrais pasaules karš pārvilka visam svītru.

Universitātes ideja ir krietni vecāka. Jau Kronvaldu Atis un Auseklis 1872. gadā savos rakstos piemin Latvijas augstskolas vajadzību. Šī doma nebija sveša arī tautā. Tā Rīgā kāds bagāts tirgonis pirms nāves novēlēja savu naudu latviešu augstskolai, ja tāda kādreiz nodibinātos. Diemžēl, nauda Pirmā pasaules kara laikā bankā bija palikusi nevērtīga.

Vecos laikos latviešu studentu nebija daudz. No 1803. — 1850. gadam Tērbatas universitātē bija iestājušies tikai 33 latviešu studenti no tiem 13 teologi un 10 medicīnas studenti. 1862. gadā Rīgā atvēra Politechnisko institūtu. Tajā un Tērbatā latvieši ieguva akadēmisko izglītību. Tomēr viņu skaits, salīdzinot ar mūsu dienām, nebija liels. Tā Mājas Viesa Mēnešrakstā ceļojuma aprakstā Ansbergs ironizēja, ka neesot gan pareizi, ka 3 krāsneņi visi kopā braucot pa jaunbūvēto dzelzceļu, jo tauta nepanestu tādu zaudējumu, ja 3 krāsneši ietu bojā.

Latvijas neatkarības laikā studentu skaits bija loti liels. Studentu ziņā statistika rādīja, Latvija ieņem pirmo vietu pasaulē. Prezidenta K. Ulmaņa likums par ilgtermiņa aizdevumiem studentiem bija vienreizējs. Tāda līdzīga pasaulē nav.

Kā jau rektors prof. Aušķaps kādā runā norādīja, Latvijas universitāte bez zināmām savu dēlus un meitas mācīja arī tā, lai viņi visur un vienmēr stāvētu par nacionālo Latvijas valsti.

Mag. iur. E. LAPIŅŠ

Jauna mākslas galerija

Priekš apmēram pāris mēnešiem durvis atvēra jauna mākslas galerija — The Queen's Gallery — Kičenerā, Ont. Tās īpašniece ir latviete Veneranda Vabale, dzim. Jurkāne, kuŗu grūtais ceļš uz izglītību nav kavējis uzņemties mākslas un mākslinieku popularizēšanu.

Kičenera lielās Toronto pilsētas ēnā, liekas, var rādīt tikai lauciniecisku vienkāršību, klusumu un nošķirtību. Šķirstot mākslas vēstures lappuses, uzzinām, ka tieši lauku noslēgtībā, klusumā un nošķirtībā dzimuši mākslas novirzieni, kas pārveidojuši pasauli.

Sākot ar Džioti Italijā līdz tautas māksliniekiem Francijā (l'art populaire) nostaigāts garš ceļš radītājas mākslas mūžīgi mainīgajos izteiksmes veidos, meklējot iedvesmi kā dabā, tā arī tautas tradicijās. Māksla var būt dzīva un produktīva tikai tad, ja tā ir pastāvīgā saskarē ar tautu. Tādi saskares punkti topošajiem māksliniekiem ir vienmēr atvērtās mākslas galerijas, kur jaunie censoņi var sastapt ne tikai tautu, bet arī viens otru, izmainot iespaidus un ierosmes.

Mūsu tautiete V. Vabale ir sākusi lielu darbu svešas tautas vidū. Jācer, ka viņai nepietrūks enerģijas un līdzekļu padarīt savu uzņēmumu par atzītu mākslas iestādi. Galerija jau ir guvusi jauno mākslinieku atzinību. Savus darbus tur jau ir novietojuši 15 gados jauni censoņi, kas savu izglītību guvuši gan Ontario provinces mākslas skolās, gan Francijā. Galerijas telpās pašreiz top arī pirmā patstāvīgā izstāde, kuŗā savu mākslu rāda jauns mākslinieks ar pavisam jauniem apvāršņiem tematikā un izteiksmes veidos.

Galerija ir domāta kā komerciāls pasākums, ko katru dienu var apmeklēt cilvēki un iegādāties gleznas.

Jāsaka arī daži vārdi par pašu galerijas īpašnieci. Veneranda ir māksliniece ar savu stāju, personību un īpatnēju stilu. Viņa studējusi gleznieciību Bafalo un Niagaras universitātē, iegūstot B.A. gradu Broka universitātē 1975. gadā. Vasarās ar labām sekmēm piedalījusies „The Schneider School of Fine Arts" rīkotajos semināros. Savu dienišķo maizi pelna, strādājot par skolotāju Niagaras skolā, kur viņa māca gleznieciību astoņās klasēs.

Veneranda Vabale cītīgi nododas arī gleznieciībai. Viņas galvenie sižeti ņemti no dabas. Mākslinieces atradusi savai bagātajai izdomai pateicīgu vielu. Dabā krāsu un kompoziciju daudzums ir neizsmelams, tas pats redzams arī Venerandas darbos.

Kā raksturīgāko īpašību, kas vijas caudi visiem darbiem, jāmin mākslinieces tieksme vienot redzamo dabā ar intellektuālo cilvēkā vienā vienībā, panākot harmonisku noskaņu starp sevi un skatītāju. Viņai labi padodas kā miera pilnas ainavas, tā arī krāsu kombinācijas, rādot vētru visinteresantākajā brīdī. Vērotāja skatam pārslēdzoties no vienas galējības otrā, nejūt lūzumu pārdzīvojumā. Cilvēka intellekts ietver sevī kā klusumu, tā vētru. Jūtu saskare paliek, kontakts starp vērotāju un objektu nepārtrūkst. Intellektuālā bagātība mākslinieces atrod kādu rezonējošu stīgu arī vērotājā. Tā ir dievišķīga dzirksts, ko cilvēks nevar ne pārdot, ne pirkt.

Miera un klusuma piesātinātajās ainavās skatītājs var vērot zilus un zaļus toņus, kokus, ūdeņus, debesis un puķes, vienotus harmoniskās krāsu niansēs, kur gaisma un ēnas papildina viena otru lielās spēles daudzveidībā. Pavisam kaut ko citu redzam vētras plosītajā dabā. Tur viens caur otru vijas tumši, spilgti dzelteni un sarkani toņi. Tie ir pretstati, kas nāk no dvēseles dziļumiem un atrod savu vietu uz audekla, būdami daļa no paša cilvēka.

Vēl viena raksturīga parādība pievērš vērotāja uzmanību — mākslinieces techniskais darba izpildījums, ko mākslā netrenēts vērotājs citādi nevar nosaukt kā par didaktiku jeb metodi mācīt, pārdēstīt zināšanas otrā. Par to nebūtu jābrīnās, jo māksliniece daudzus gadus strādājusi par skolotāju. Viņa tik labi pazīst krāsu techniku un uzlikšanas metodes, ka, liekas, viņa ar labām sekmēm varētu gleznot arī pilnīgā tumsā. Tur nav neviena lieka vilciena, neviena acīm redzama pārveidojuma. Šis apstāklis laikam arī izskaidro viņas ārkārtīgi lielo ražību. Redzētās dabas ainavas atsauc sevī atmiņā, un mājas klusumā atrod formas uz audekla. Jāapbrīno mākslinieces redzes atmiņa, pārdzīvojuma dziļums, dabu vērojot, un techniskā spēja visu atdzīvināt krāsās, bez kāda parauga acu priekšā.

Ja Venerandai būtu vajadzējis gleznojot sēdēt kādā dabas stūrī, fiziskais laiks viņai nebūtu atļāvis kļūt par to, kas viņa ir.

Katram māksliniekam jāaug, jāveidojas un jāmeklē temati un izteiksmes līdzekļi. Arī nobrieduši gleznotāji nedrīkst apstāties jau sasniegtajās gaitās, Venerandai Vabalei var vēlēt izturību, enerģiju un darba prieku. Viņa ar labām sekmēm rīkojusi izstādes Hamiltonā, Toronto, Londonā, Niagara Falls, Niagara on the Lake, Sv. Katrīnās, Bafalo, Čikagā un Milvokos.

„The Queen's Gallery" adrese: 361 Queen's Str. S., Kitchener, Ont. 2N6 — 1N6. Tel. 744-8341.

T. Puisāns

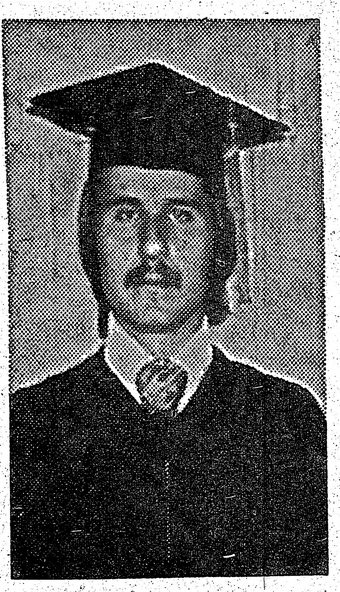

Jānis Ivbuls

beidzis Aijovas universitāti ASV ar B.A. gradu architektūrā. Viņš pieder pie Phi Delta Theta korporācijas.

H. Zemjānes gleznu skate

Ar savu pēdējo gleznu skati Gaŗezerā Helēna Zemjāne pierādīja, ka ir pelnījusi nopietnas gleznotājas vārdu. Šī bija viņas ceturtā skate Gaŗezerā; pavisam tādas bijušas astoņas, gan Mineapolē, Milvokos, gan Čikagā. Māksliniece piedalījusies daudzās grupu izstādēs kā amerikāņu, tā arī latviešu sabiedrībā un Kultūras dienās rīkotajās izstādēs dažādās pilsētās. Pagaidām viņa strādā ar akvareļiem un jauktā techniká. Pievērsusies pusabstraktajam virzienam, pamatā liekot krāsu un formu daudzveidību. Formas krustojas cita caur citu. Krāām sajaucoties, rodas daudztoņu bagātība, kuru vietām gribētos redzēt vairāk kontrolētu, rezultātā dodot skaidrākas toņu nianses. Krāsu un formu rotaļīgā mijiedirbe rada atmosfairisku telpu, kuŗā gleznotāja ar otas palīdzību pēc savas izjūtas iekrāso priekšstatus, kas vērojami dabā, dzīvnieku vai cilvēku pasaulē.

Zemjāne nebaidās izmēģināt laikmetīgos mākslas novirzienus un lieto dažādus materiālus virsmas apdarē, pārsteidzot skatītājus ar kaut ko jaunu un neparastu. Viņa paskaidro: Mans mērķis gleznieciībā ir sasniegt un izveidot to manas dvēseles izpausmes veidu, kuru jau biju iecerējusi bērnībā — tie ir dabas motīvi, kas runā uz mani par zemes bagātībām, jūru un okeanu dziļumiem, atmosfairas kustībām, kas liek manai dvēselei pārdzīvot dabas brīnumus ik dienas. ik stundas, tādā kārtā bagātinot dvēseli . . .

Pirmos soļus gleznieciībā palīdzējis likt Jānis Kalmīte, bet B.F.A. gradu mākslas paidagogā H. Zemjāne ieguvusi Minesotas universitātē. Šo gleznu izstādi Gaŗezerā varam uzskatīt par vienu no interesantākām. Salīdzinot ar iepriekšējām, varam priecāties par nenoliedzamiem panākumiem.

Julieta Rumberga

Alma Richtere

LAIKA VĒJI

Laika vēji pūš . . . un pūš . . .
Vai tos kāds redz?

Pūš baznīcu logos,
Pūš naktslokālos un krogos,
Pūš dzīvokļos dārgos un lētos.
No kaktiem ceļ putekļus gaisos!

Pūš acīs gudriem vīriem
Un ausīs lētticīgiem!
Daudzi paliek tuvredzīgi,
Daži paliek nedzirdīgi.

Daudzām jaunām
precētām sievām,
Pat vecām ar sirmām galvām,
Vējš noplēš drēbes no miesām,
Sviež svešiem vīriem
zem segām.

Jaunavām, daiļām, sirdssķīstām
Plēš kaunа segu no krūtīm.
Daudzas kailas dzīves
dejā griežas,
Dažas malduguns liesmās
sildās.

Laika vēji pārgudrās galvas
Piepūš kā apaļas bumbas,
Kā baloni viegli tās
augšup ceļas,
Gaisā pārplīst un
putekļos pārvēršas!

Laika vēji pūš un pūš
Tumšu mākoņu vālus
pār zemi pūš.
Bet visaugstākā debess okeanā
Kā bāka spīd zeltstaru
krusta zīme!
Vai to kāds redz?

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRIS
Vašingtonas ansamblis

Rūdolfa Blaumaņa

Trines grēki

Izrādē piedalās: Helga Gobzine, Hilda Prince, Austra Šteinberga, Anda Uršteina, Maija Lele, Aija Bērziņa, Ieva Kārkliņa, Osvalds Uršteins, Kārlis Gērmanis, Kārlis Kuzulis, Ārijs Dubinskis, Jānis Vītols, Mārtiņš Parņickis, Pēteris Parņickis, Pēteris Vīksniņš.

Režisors: Osvalds Uršteins. Dekorātors: Laimons Eglītis

VIESIZRĀDES:

HAMILTONĀ —

piektdien, 21. oktobrī, pl. 8 vak., Dalewood School Auditorium, 1150 Main Stree, West.

Ieejas kartes iepriekšpārdošanā pie E. Gulbis, 136 Emerson St., Hamilton, Ont. Tel. (416) 529-2414.

TORONTO —

sestdien, 22. oktobrī, pl. 2 pēcp. un pl. 6.30 vak. Bickford Park High School audit., 777 Bloor St. W.

Ieejas kartes $6.- un $5.-, pensionāriem un skolniekiem $5.- un $4.-, iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā, Latviešu namā, no pl. 11 — 7.30 vak., sestdienās no pl. 9 — 1 dienā, tel. 921-7121 un izrādes dienā stundu pirms izrāžu sākuma pie kases.

No Bērzes līdz Kanadai

ATMIŅU FRAGMENTS PAR KĀRĻA ULMAŅA CIEMOŠANOS BĒRZĒ

Kādu latviete no Kārļa Ulmaņa dzimtās puses Latvija Amerikā redakcijai raksta: Izlasījusi Latvija Amerikā K. Vanaga rakstu "Kārļa Ulmaņa dzimtā pusē", varu pastāstīt par piemineklja un piemiņas zīmju tālāko likteni. Esmu no Bērzes, un atvadījos no dzimtās Bērzes baznīcas un kapsētas 1963.g. 1. septembrī.

Tad kapsētā vēl stāvēja apsūnojušais krusts ar uzrakstu: "Ulmaņa familija 1891.g." Kapa kopiņa bija iegrimusi, stabiņi ar ķēdi nogāzti. Uz kopiņas krājās sagrābto lapu un vecu ziedu kaudze. Plāksnes vairs nebija. Brāļa Jāņa melnais marmora krusts bija salauzts trīs dalās, kuŗas gulēja uz kapiņa. Sašauts bija arī K. Ulmaņa audžu vecākiem uzliktais piemineklis. Baltā Bērzes baznīca pēc lieliem kaŗa postījumiem, bija atremontēta un apkopta, un reizi mēnesī tur notika dievkalpojumi. Piemineklis kritušiem varoņiem tad vēl stāvēja, tikai apstādījumi bija nocirsti. Tanī bija iekalti arī LKOK brāļu Grundmaņu vārdi. Nikolajs — studentu rotas komandieris — krita kopā ar Kalpaku Airītēs.

Kad jau biju Kanadā, man atrakstīja, ka piemineklis noārdīts un viņa vietā ir puķu dobe. Prezidenta pirmajā skolā pēc kaŗa bija iekārtota maizes ceptuve.

Ar prezidentu Kārli Ulmani esmu bieži tikusies gan Berzē, gan Pikšās. Biju vina abu brāļu bērēs, vairākkārt Mežu dienās Pikšās, kad tur uz divu hektaru platības pakāpeniski stādīja "Kārļa Ulmaņa birzi". pēc pabeigtā darba visus talcinekus aicināja Pikšu mājas pagalmā un pie gariem klātiem galdiem pacienāja. Pievakarē tad iebrauca prezidents, tūliņ apstaigāja galdu rindas un visiem sirsnīgi spieda roku.

Skaistas bija Ģimenes dienas Bērzes kapsētā, kad brauca no visām pusēm gan organizācijas, gan privātie un nolika ziedus pie Ulmaņa mātes kapa. Sevišķi iespaidīgi bija korporāciju vainagi, kur ziedi saskanēja ar krāsu lentēm. Pievakarē tad piebrauca liela mašīna, un dēls ar atsegtu un noliektu galvu, lielu rožu puški rokā, lēni soļoja pie vecāku kapa. Biju arī klāt pie Kārla Ulmaņa dzimšanas dienas svinībām. Tās ierosināja un prezidentu ielūdza draudzes dāmu komiteja, kuŗā arī es darbojos.

Zinādamas prezidenta vienkāršību un pieticību, lūdzām viņu dienu pavadīt savā dzimtajā pusē. Saņēmām ļoti sirsnīgu paldies. Sākām rīkoties, bet piepeši nāca pavēles un rīkojumi no sabiedrisko lietu ministrijas par mielastu un sarīkojumu. No sākumā domatās klusās svinešanas visu pārvērta par lielu tautas sanāksmi.

Tanī dienā prezidents dāvināja savai skolai jaunu karogu un lūdza viņu uzņemt Bērzes draudzē, tad kādā dienā viņu no Bērzes baznīcas izvadītu uz Bērzes kapiem. 1939.g. Karlis Ulmanis dāvināja savai baznīcai jaunu zvanu; to uzvilka tornī 1939.g 2. maijā. Katru svētdienas rītu pa radio skanēja šī zvana skaņa, kā arī mūsu mācītāja vārdi: "Pār šī ceļa staigātājiem Dieva miers un žēlastību." Zvans vēl tagad ir baznīcas tornī, bet iegravētais veltījums izkalts.

E. Š.

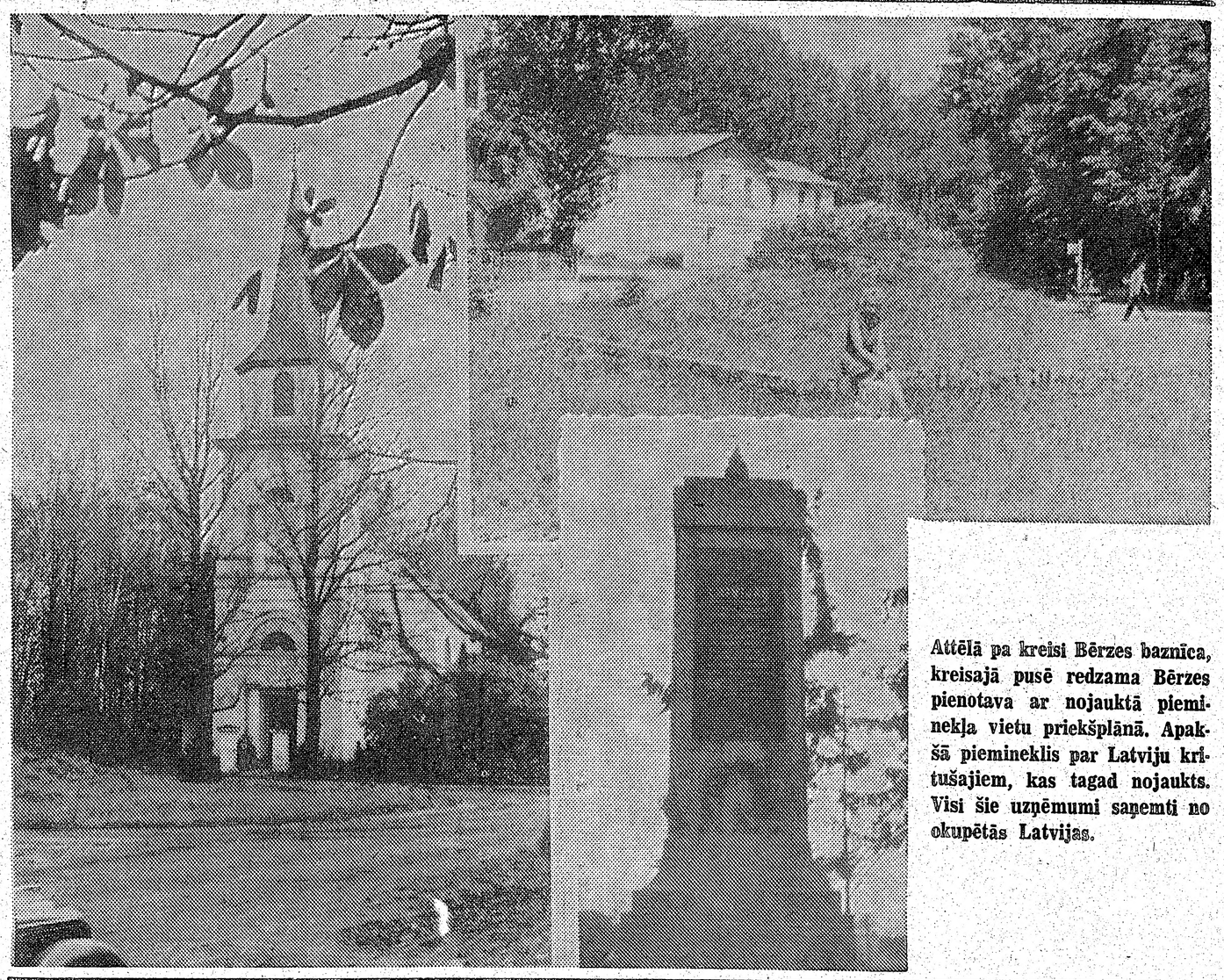

Attēlā pa kreisi Bērzes baznīca, kreisajā pusē redzama Bērzes pienotava ar nojauktā piemineklja vietu priekšplānā. Apakšā piemineklis par Latviju krītušajiem, kas tagad nojaukts. Visi šie uzņēmumi saņemti no okupētās Latvijas.

Ziedoni Bīriņu

no Jelgavas, Vācijā dzīvojis Altgardes nometnē, meklē draugs

„Ričš Doberšteins
51 Tennison St. Adelaide,
Curralt Park 5037, Australia.

4. Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongress

1978. g. no 3. — 8. jūlijam

Williams kolledžā, Massačusetas pavalstī.

Brauciet,
brauciet,
brauciet visi!!!

Kārļa Ulmaņa pēdējās dienas

IZVILKUMS NO RĪGAS PILS PĒDĒJĀ KOMANDANTA PLTN. O. NEIMAŅA NEPUBLICĒTĀS DIENAS GRĀMATAS

Par Dr. Kārļa Ulmaņa pēdējām dienām Rīgas pilī un mūža beigām DV dienās Anglijā referēja redaktors Jānis Andrups, attēlojot tās pēc prof. Dr. E. Andersona ziņām un pēc pēdējā pils komandanta pltn. O. Neimaņa vēl nepublicētās dienas grāmatas, kuŗā prezidenta gaitas aprakstītas stundu pa stundai. Pēc jauniegūtām ziņām Kārlis Ulmanis miris 1942. g. rudenī evakuācijas kuģī Kaspijas jūrā ceļā uz Krasnovodsku. Sniedzam referāta atstāstījumu arī mūsu laikraksta lasītājiem.

Jau kopš vairākiem gadiem padomju avotos Kārļa Ulmana miršanas gads uzdots 1942. g., bet datums un miršanas apstākļi līdz šīm nebija zināmi. Cirkulēja dažādi stāsti: ka viņš, vācu armijai ielaužoties Ziemeļkaukazā, miris Pjatigorskas cietumā, ka viņš nošauts pie cietuma mūŗa u.t.l.

Tagad prof. Edgaram Andersonam izdevies iegūt šādas puslīdz droši ticamas ziņas, kuŗas apstiprinājuši arī padomju pārstāvji. 1941. gadā Ulmanis strādājis par agronomu Simferopoles rajonā Krimā. Sākoties kaŗam ar Vāciju, viņš, līdzīgi citiem deportētajiem Latvijas valdības locekļiem, arestēts, un, liekas, ka ilgāku laiku pavadījis Vorošilovskā, šķiet, mājas arestā un beigās varbūt arī cietumā.

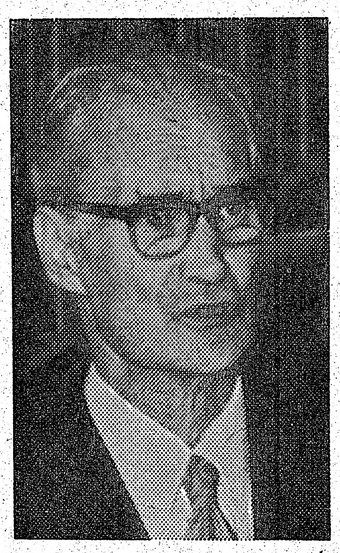

Referents red. Jānis Andrups, kas stāstīja par Kārļa Ulmaņa pēdējām dienām.

Kad Ziemeļkaukazā iebrukušas vācu vienības, Ulmanis aizvests Machačkalē, kas ir osta Kaspijas jūŗas rietumu krastā, un tuŗ kopā ar citiem apcietinātajiem un bēgļiem ievietots kuģī, kam bijis uzdevums visu šo kravu evakuēt uz Krasnovodsku pretējā Kaspijas jūŗas krastā Turkmenijas republikā. Uz kuģa Ulmanis saslimis ar dizenteriju un miris. Tas noticis 1942. gada septembŗa beigās vai oktobŗa sākumā, tātad tieši pirms 35 gadiem. Viņa mirstīgās atliekas var būt vai nu atdotas jūŗai, vai apbedītas Krasnovodskā.

Ja šīs padomju pārstāvju RĪgā dotās ziņas saskan ar faktiem, tad Ulmanis Simferopoles rajonā Krimā būs strādājis par agronomu līdz kaŗa sākumam. Tajā laikā Rīgā no viņa bija saņemtas dažas vēstuleš vai pastkartes. Viņš rakstījis savai svainei, sava brāļa vedeklai, savam bijušajam adjutantam un kādam Rīgas grāmatu veikalam. No šīm vēstulēm spriežams, ka viņa dzīves apstākļi bijuši šauri. Kādā vēstulē viņš pats sevi sauc par arestantu. Viņš lūdz atsūtīt dažas grāmatas un priecājas arī par atsūtīto kafiju, kas paātrinot viņa pulsu, jo viņam bija zems asiņs spiediens.

Par Ulmaņa dzīvi Vorošilovskā ziņas devusi kāda latviete, kas tur dzīvojusi un pēc vācu armijas ienākšanaš šai vietā nokļuvusi Latvijā. Ulmanis bijis novietots nelielā jumta istabiņā kādas iestādes, liekas, čekas vai milicijas, nama pagalmā. Katra iziešana un pārnākšana viņam bijusi jāpiesaka, un pastaigās viņam sekojuši čekas uzraugi.

Pēc kaŗa 50. gadu sākumā Latvijas sūtniecībā *Londonā* nonāca kāds liecinājums par Ulmaņa dzīvi Vorošilovskā. Tās bija šķēres, ar kuŗām Ulmanis 1936. gadā atklājis jauno Krustpils tiltu. Uz tām bija uzraksts: Krustpils tilts, 1936. Ulmanis, dodoties svešumā, tās paņēmis līdz, un viņa pēdējā dzīves vietā Ziemeļkaukazā tās bija atradis vācu kaŗavīrs, kad tur iegāja vācu vienības, iznēsājis sev līdz visu kaŗa laiku un vēlāk atdevis Vācijā latviešiem, kas tās nogādāja Latvijas sūtniecībā.

Kārlis Ulmanis Latvijas neatkarības pēdējos gados.

Tālāk J. Andrups raksturoja Kārļa Ulmaņa darbu un lomu Latvijas valsts izcīnīšanā un uzcelšanā.

Par prezidenta Ulmaņa pēdējām dienām Rīgas pilī pēc padomju okupācijaš rūpīgu liecinājumu devis pilš komandants pulkvežleitnants Oskars Neimanis. Savu ziņojumu, kas apstiprināts ar zvērestu un virsnieka goda vārdu, viņš rakstījis 1941. g. decembrī un vēlē-

(Turpinājums 9. lp.)

Jūdžu vietā kilometri

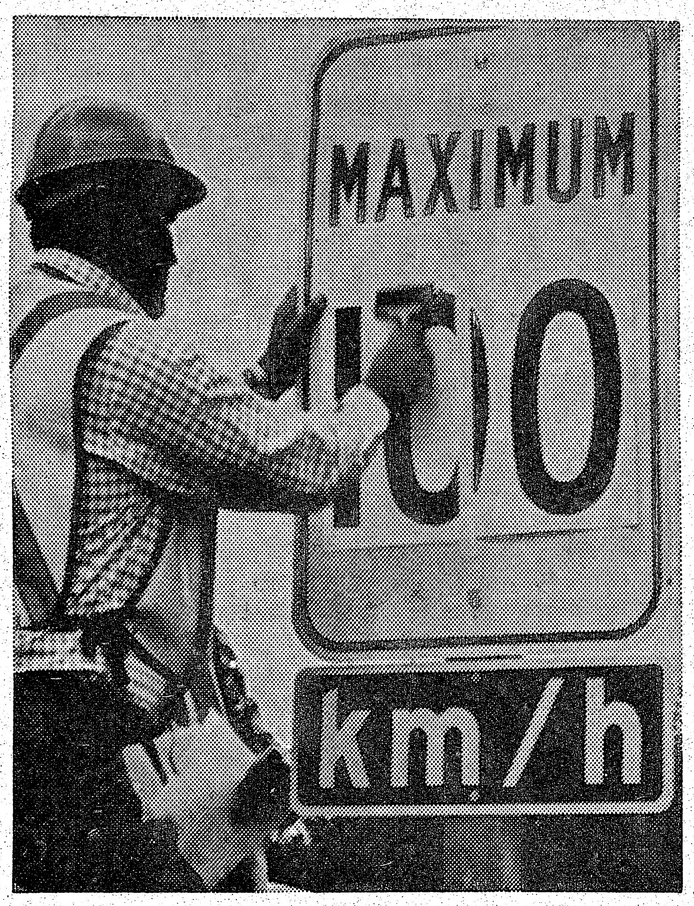

Ar septembri uz Ontario provinces ceļiem braukšanas ātrumui apzīmēti kilometros. Provincē visu ceļu kopgarums ir 13.000 jūdžu. Līdzšinējās ceļu zīmes pārkrāsotas ar kilometru apzīmējumiem, pārveidojot tikai cīparus un piestiprinot melnu plāksni ar baltiem burtiem, ka jaunie skaitļi nozīmē stundas ātrumu kilometros, kā tas redzams augšējā attēlā.

Kanadas iedzīvotājiem, kas nākuši no metrisko sistēmu zemēm, šie pārvedojumi nekādu grūtību nesagādās, bet satiksmes ministrijas darbinieki norūpējušies, ka sākumā varētu būt grūtības kanadiešiem, kas pieraduši pie jūdžu apzīmējumiem. Tā varot gadīties, ka 60 jūdžu ātruma vietā, kas atbilst 100 kilometriem, kāds varētu braukt ar 100 jūdzēm stundā!

Visiem, kas pieraduši pie jūdzēm, der iegaumēt, ka 1 jūdze līdzinās 1,6 kilometriem. Līdzšinējie parastie ātrumu apzīmējumi uz Kanadas ceļiem jūdzēs bija: 25, 30, 50 un 60 jūdzes stundā, kas atbilst 40, 50, 80 un 100 kilometriem. Autobraucējiem vēl ir kāda cita problēma — līdzšinējie ātrumu mērītāji mašīnās jūdzēs. Kas nav stiprs galvas rēķinos, būs jāorientējās pēc savas ātrumu izjūtas., kamēr automobiļos iebūvēs jaunos mērītājus kilometros. Kā zināms, uz metrisko sistēmu tagad pāriet visa Kanada.

Arī "stipro dzērienu" mēri būs gramos, kas pēc skaita ir nesalīdzināmi lielāki nekā tās pašas glāzītes vienas unces mērs, bet šo dzērienu baudītājiem tas var nākt tikai par svētību.

Jau pirms pāriešanas uz kilometriem autobraucējiem izsūtīja strīdi ar policiju: Policija aiztur kādu autobraucēju, kas 25 jūdžu joslā braukusi ar 60 jūdžu lielu ātrumu stundā. Kad kārtības sargs to aizrāda, braucēja brīnās: "Kā es varēju braukt ar sešdesmit jūdzēm stundā, kad tikai piecpadsmit minūtes esmu braukusi!"

—Ho—

ALKA kongress

Ja ALKA kongress Grand Rapidos varēja noritēt raiti un saskanīgi, tad par to liela pateicība pienākas rīcības komitejas priekšsēdim Dr. Zigfridam Zadvinskis, vietējās latviešu katoļu draudzes sabiedrisko lietu komisijas priekšniecei Eleonorai Viļumai un visiem tiem čaklajiem darba rūķiem, kas veica visus kongresa sagatavošanas priekšdarbus un rūpējās par kongresa delegātu paēdināšanu, tāpat līdzšinējai ALKA vadībai ar prāv. T. B. Baginski priekšgalā. Pēdējie bija gājuši, lai kongresa delegāti iepriekš saņemtu dažādus pārskatus, varētu ar tiem iepazīties.

Ievērību izpelnījās referāti, gleznu un grāmatu skates, koncerts, rakstnieku cēliens, arī kongresa balle. Sarīkojumi labi iekļāvās kopējā programmā, jo līdztekus tika atzīmētas arī tā sauktās Latgaļu dienas. Kongress ilga 4 stundas. Nopietnu izskaņu šim latviešu katoļu salidojumam no dažādām pilsētām deva svinīgs dievkalpojums svētdienas rītā Aglonas Dievmātes baznīcā un bīskapa J. Rancāna kapa apmeklējums Augšāmcelšanās kapsētā.

ALKA kongresu un latgaļu dienas 3. septembrī Latviešu biedrības namā ievadīja prāv. A. Goldikovska lūgšana un rīcības komitejas priekšsēža Dr. Z. Zadvinska uzruna. Pēdējais atcerējās, ka arī ALKA dibināšana notikusi Grand Rapidos un šis ir 12. kongress pēc kārtas, kas parasti notiek ik pēc diviem gadiem. ALKA priekšnieks prāv. T. B. Baginskis savā uzrunā norādīja, ka esot zīmīgi, ja šī pulcēšanās atkal varot notikt Grand Rapidos, jo te dzīvojis un strādājis bīskaps J. Rancāns, kas sekmējis šīs organizācijas nodibināšanu pirms 23 gadiem un daudz darījis ne tikai latviešu katoļu, bet visas mūsu tautas labā, jo sevišķi svešumā. Viņš atcerējās arī nesen mirušo ALA priekšnieku, A. Lejiņu, ar kuru ALKA bijusi vislabākā sadarbība. Abus godināja ar klusuma brīdi. ASV himnu dziedāja soprāns Marianna Mozga, klavieru pavadījumu veicot Vald. Vištelim. Pēc tam visi klātesošie nodziedāja Dievs, svētī Latviju, ALA valdes un priekšs. J. Riekstiņa sveicienus nodeva kultūras biroja vad. Dr. Līga Ruperte. No Grand Rapidu Latviešu biedrības sveica pr-ks A. Grīnbergs un no Vienības draudzes tās priekšnieks P. Golts. Rakstveidā bija sveicinājis Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Dinbergs, PBLA priekšs. Dr. I. Spilners, ALA priekšn. J. Riekstiņš, Latviešu katoļu b-bas Vācijā pr-ku Dr. A. Namsons, apustuliskais protonātors mons. V. Strelēvičs, prāvesti J. Pudāns, A. Pekša, A. Smelters un A. Lizdiks, tēvs Jānis Krastiņš, A. Barnāns u.c.

Pēc apsveikumiem prof. Dr. L. Latkovskis referēja par tematu: „Provinču kultūra pasaules literātūrā". Pēc tam visi devās b-bas nama lejas zālē, kur gleznu izstādi un grāmatu skati atklāja inž. J. Kozulis no Milvokiem. Gleznu izstādē varēja vērot sešu latgaļu mākslinieku no Kanadas un ASV darbus, vairums eļļas un akvareļa tehnikā: Ed. Vingra, V. Vabales, M. Skutānes-Netzas, J. Stroda, P. Zadvinskas un E. Prževolta. Iepriecināja arī grāmatu, žurnālu u. c. izdevumu skate, kurā bija redzami daži samērā veci un reti izdevumi.

Kongresa darba sēdē par vadītāju izraudzīja prof. Dr. L. Latkovski, vicepriekšsēžiem Dr. Z. Zadvinski un V. Kancānu, sekretāriem Annu Ragaušu un V. Tarbunasu, tāpat trīs komisijas: nominācijas, mandātu un rezolūcijas. Kongresā bija pārstāvēti 44 delegāti. Pārskatu par iepriekšējā gada darbību sniedza ALKA priekšnieks prāv. T. B. Baginskis, minot visus zīmīgākos pasākumus, ko veikusi ALKA vai nu savas organizācijas ietvaros, vai piedaloties kopējā darbā ar citām centrālām organizācijām nacionālpolitiskā darba laukā.

Jo svarīgs bijis palīdzības darbs dzimtenes baznīcai, iestāšanās par cilvēka tiesībām un reliģisko brīvību dzimtenē, radio raidījuma atbalstīšana u. c. Sadarbība ar pārējām centrālām organizācijām arī bijusi laba. Prāvests īsumā pieskārās arī notikumiem latviešu katoļu dzīvē brīvajā pasaulē.

Pārskatu par budžeta apgrozījumiem sniedza kasieris S. Skurulis. Ziedojumos un dalības maksās ieņemts 11.182 dol., izdots 7.761 dol., atlikums 3.421 dol. Jaunatnes nozares darbā ieskatu deva šīs nozares vadītāja P. Zalāne. Atsevišķas jauniešu kopas nepastāv, bet jaunieši iekļāvušies kopējā darbā draudzēs un organizācijās. Atzinīgu vērtējumu par valdes darbību deva revīzijas komisijas priekšsēdis Fr. Zeps, izsakot visām amatpersonām pateicību.

Par ALKA prezidentu nākošiem diviem gadiem ar aklamāciju izraudzīja Dr. Zigfrīdu Zadvinskis. Valdē—Vitaliju Tarbunasu, Jāni Liepu, Veru Virsocku, Annu Ragaušu, Paulini Zadvinsku, Liliju Tarbunasu un Konstantīnu Ančupānu; revīzijas komisijā — Franci Zepu, Konstantinu Tuču un Kazimiru Motivānu. Valdē visi locekļi ir no Grand Rapidiem, izņemot Liepu, bet revīzijas komisijā visi no Indianapoles, ievēlēti ar aklamāciju. Budžetu turpmākam darbības posmam pieņēma 2.775 dol. apmērā.

Jauniešu pārstāvis J. Kancāns nolasīja īpašu rezolūciju par reliģijas brīvības apspiešanu dzimtenē, ko nodeva tālākai rīcībai jaunajai valdei tās iedzīvināšanai. Sekoja ziņojumi no vietām. Pārskatus no Albānijas, Vilimantikas un Bostonas nolasīja P. Zadvinskis. Par draudzes darbu Čikagā pārskatu sniedza J. Vilciņš, Klīvlandē — J. Gercāns, Mineapolē-St. Paulā — V. Kancāns, Bafalo — J. Kāposts, Grand Rapidos —Dr. Z. Zadvinskis. Samazinoties tautiešu skaitam, dažās vietās darbība apsikusi.

Valdei uzdeva noorganizēt statūtu grozījumu komisiju, kura nāktu ar priekšlikumu nākošā kongresā.

Debatēs piedalījās A. Raidonis, Fr. Zeps, A. Dimants, J. Gercāns, A. Medne, P. Daugavietis, J. Vilciņš, prāv. T. B. Baginskis u. c.

Vakarā pirms koncerta referēja rakstnieks J. Klīdzējs par Latgales katolisko latviskumu. Koncertā piedalījās tautas deju kopas Ritenītis koklētāju grupa M. Zirnes vadībā, soprāns M. Mozga, klavieru pavadījumu sniedza Vlad. Vištelis. Kongresa ballē spēlēja ansamblis Atmiņas no Indianapoles.

Nākošās dienas rītā, 4. septembrī, Aglonas Dievmātes baznīcā dievkalpojumā piedalījās prāv. A. Goldikovskis, prāv. T. B. Baginskis un prāv. St. Matīss. Pēc brokastīm Latviešu biedrības namā dzejniece P. Zalāne stāstīja: Kā var palīdzēt tautai dzimtenē, bet Fr. Teirumnīks referēja par Latgales kultūrālo un saimniecisko uzplaukumu Latvijas neatkarības laikā. Bīskapa J. Rancāna kapa apmeklējumā Augšāmcelšanās kapsētā īsu lūgšanu teica prāv. Baginskis.

Vakarā b-bas namā R. Reke no Indianapoles stāstīja par tautas tērpiem, pēc tam bija tautas tērpu parāde, kurā bija redzami visdažādāko novadu tērpi un to piederumi, ko demonstrēja katoļu draudzes dāmas un jaunieši. Mūzikālo priekšnesumu daļā Beate Šakina spēlēja flautu un klavieres, bet sieviešu ansamblis dziedāja vairākas dziesmas M. Granta vadībā. Beigās ansamblis kopā ar publiku nodziedāja Daugavs abas malas.

Beidzamais kongresa un Latgaļu dienu sarīkojums bija rakstnieku cēliens, kuru vadīja dzejniece Paulīne Zalāne. Piedalījās: J. Klīdzējs, prof. Dr. L. Latkovskis, A. Medne, A. Dimante, prof. Dr. Fr. Murāns, bet A. Rupaiņa, K. Stroda-Plencinieka, M. Andžānes, A. Apses, J. Gorsvāna u. c. darbus lasīja A. Raidonis, L. Odeiko, M. Eglāja un A. Tūtiņš. Arī P. Zalāne nolasīja vienu savu dzejoli — Aizveras dzimtenes vārti. Beigās vēl runāja prāv. Baginskis.

Valters Zirnītis

Sodi Rigā

(Nobeigums)

Traucēt pilsoņu mieru, dziedāt un dejot no pl. 7 — 23. acīm redzami, ir atļauts. Bet ja kādu strādā nakts maiņa un grib dienā gulēt (dejošanas vietā)?

„Azarta spēles sabiedriskās vietās."

„Palaidnības (kliedzieni, svilpieni u. taml.) sabiedriskās vietās."

„Parādīšanās pludmales tērpā ārpus pludmales."

„Piemineklu, mazo arhitektonisko formu būvju un inventāra bojāšana sabiedriskajās vietās."

Iznāk, ka lielo arhitektonisko formu būves var bojāt cik uzdod! (Padomju varai gan izdevies jau saboiāt kā mazo, tā lielo formu būves vēl līdz šīm neredzēti veiksmīgā un citai sabiedriskai iekārtai neatkārtojamā veidā).

Tikko minētie un arī dažādi citi aizlieguma jau biiuši spēkā arī līdz šim. Vajadzību tos sodīt administrātīvā kārtā, domājams, izsaukusi pārkāpumu palielināšanās tādā mērā, ka līdz šim lietotā sodīšanas procedūra pārslogota.

Vispārīgi noteikumi paredz, ka jāuztur tīrība, regulāri jānovāc netīrumi un sniegs. Uzskaitīti atbildīgie — dažādu ekspluatācijas rajonu un pārvalžu priekšnieki, arī īrnieki un būvētāji, trestu vadītāji utt.

Daudz paragrafu veltīts atkritumiem un mēsliem. Tas pareizi, jo Rīga daudzās vietās piemēslota un piekēzīta baismīgos apmēros. Jau Ļeņins kādreiz teica: „Runa nav par revolūcijas taisīšanu vai padziļināšanu, runa ir par utīm. Vai nu mēs pievarēsim utis, vai arī utis apēdīs Krieviju".

Apstādījumu aizsardzībai aizliegts:

„Celt teltis un kurt ugunskurus."

„Bojāt skulptūras, solus, žogus,dārzu inventāru un iekārtu."

„Tecināt no kokiem sulu... žāvēt velu koku zaros."

„Patvaļīgi šaut, rīkot medības."

„Ganīt lopus."

„Bez speciālas atļaujas izdarīt jebkāda veida izrakumus."

„Ierīkot atkritumu (atkal nelaimīgie atkritumi!!), sniega un ledus izgāztuves."

„Izliet sālsūdeni un ķīmikāliias apstādījumu teritorijā.

Daudz detalizētu noteikumu arī par pagalmu un ielu territoriju uzturēšanu kārtībā un tīrīšanu pavasarī, vasarā, rudenī un ziemā. Daudz pašsaprotamu lietu, kuras normālā saimnieciskā un sociālā sistēmā kārtojas it kā pašas no sevis.

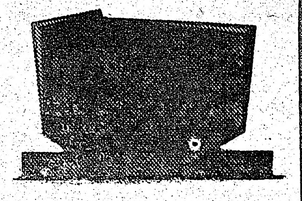

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2019 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Pie mums Austrālijā

NOVADI SASAUCAS

Pēc rakstnieku dienu aizvadīšanas gandrīz tūlīt sākās citas plašas svinības — Kārļa Ulmaņa simtās dzimšanas dienas atzīmēšana. Plaši sarīkojumi notika visos trijos lielākajos centros — Adelaidē, Melburnā un Sidnejā — visur ar apmēram vienādu programmu. Visos trijos centros referēja red. Emīls Dēliņš un dziedāja solisti Magda un Dzintars Veides. Sarīkojumu Melburnā vēl papildināja latviešu biedrības jauktais koris un Sidnejā — turienes latviešu vīru koris, bet Adelaidē — gleznu izstāde.

E. Dēliņš savam referātam bija izvēlējies nosaukumu "Prezidents Kārlis Ulmanis un mēs"; viņa pausto pamattezi par Kārli Ulmani I. Bērzkalns ir savilcis vienā teikumā: "Kārļa Ulmaņa vards nav šķirams no Latvijas valsts jēdziena, un viņa simto dzimšanas dienu atceroties, apliecinām ticību jaunam mūsu nācijas pavasarim." Referents pastāstīja arī tādu notikumus, kas plašākai sabiedrībai līdz šim nebija zināmi, jo Emīla tēvs Roberts Dēliņš bijis ne tikai „ Ulmana laika",

Zenta Eglīte Latvijas aizsardzes uniformā, Sidnejā. Skat. rakstu Novadi sasaucas.
A. Lejieša uzņēmums

bet arī citu viņa gaitu biedrs, pat uz kuģa Saratova un citos svarīgu notikumu brīžos.

K. Ulmaņa atcerei, kuras sarīkojumi visur bija pulcinājuši pilnas zāles, sidnejieši Mārtiņa Tenisona iniciātīvā, piepalīdzot N. Ošiņam, A. Jaunbērziņam, O. Beimanim, P. Upeniekam un citiem, bija saicinājuši bijušos aizsargus, aizsardzes un mazpulku dalībniekus pēc lielā sarīkojuma 4. septembra pēcpusdienā Latviešu namā uz vakarēšanu. Atsaucība izradījās apbrīnas cienīga. Sidnejas latviešu nama zālē bija pulcējušies tuvu pie 200 apmeklētāju. Sarīkojumu — Novadi sasaucas — vadīja N. Ošiņš, kas ir bijis aizsargu sakaru bataljona rotas komandiera palīgs. Mācītājs J. Krauklis teica aizlūgšanas vārdus, M. Tenisons vadīja jundu, kurā izsauca šādus vārdus: Kārlis Ulmanis, atbilde — dzīvojis un miris par Latviju; Alfreds Bērziņš — nav ieradies, turpina cīnīties par Latvijas brīvību; ģen. L. Bolšteins — aizgājis varoņa nāvē, Padomju savienībai okupējot Latviju; ģen. K. Prauls — miris mocekļa nāvē Rīgā. Atbildes deva O. Beimanis. Tad izsauca R. Dzērves vārdu. Atbildēja P. Upenieks — miris moc. nāvē Sibirijā. Pēc tam M. Tenisons teica: "Bezgalīgi gara būtu izsaukto rinda, kas paši nespētu atsaukties, jo viņu atdusas vietas ir Sibirijas taigās. Volchovas purvos un vēl daudz citur pasaules plašumos, tādēl visus kopīgi pieminot, piecēlu'ies noklausīsimies Lielo jundu."

DV ansambl'a Dziesmu Gars nodziedāja J. Kalniņa Lielo jundu.

Apzināto aizsargu un aizsardžu pārbaudi, izsaucot pēc vārdiem, izdarīja O. Beimanis, bet mazpulku — P. Upenieks. Pēc tam O. Beimanis teica šādus zīmīgus vārdus: „Mīļie bijušie mazpulcēni, aizsardzes un aizsargi, kas esam sapulcējušies šovakar, mūsu organizāciju dibinātāja un vadītāja simtgadējā dzimšanas dienas atceres vakarā, lai klusībā viņu pieminētu un vēlreiz paskatītos atpakaļ tajos brīnišķajos mūsu dzimtenes Latvijas īsajos brīvības gados — vēlreiz lūdzu nolieksim savas galvas šī lielā latvieša, un es gribu uzvēst, mūsu laiku lielākā politiskā un saimniecis'kā vadītāja priekšā zemu jo zemu. Un neskatoties uz dažu viņa kritizētāju vaimanām un tiesāšanām, es esmu pārliecināts, ka vēsture spr'edīs pareizo tiesu un mūsu Kārlis būs ierakstīts ar vismirdzošākiem zelta burtiem visizcilāko latviešu — sabiedrisko un valsts darbinieku saraksta augšgalā!"

Pēc O. Beimaņa uzrunas visi kopīgi nodziedāja Lai līgo lepnā dziesma. Zenta Eglīte nolasīja divus piemērotus dzejoļus. DV ansamblis diriģenta E. Kaluma vadībā nodziedāja Par zemi ko mīlam (K. Alberts), Latviešu ticība (E. Kalums) un Vīru zvērests (J. Kalniņš). Oficiālo daļu nobeidza ar Dievs, svētī Latviju.

Apsveica māc. V. Voitkus, Sidnejas latviešu biedrības priekšnieks V. Koškins, DV Sidnejas nod. priekšn'eks P. Upenieks un no vanadzēm E. Rodze — Ķīsele. E. Šmugajs ar humora piedevu pastāstīja kādu notikumu no aizsargu dzīves un par viņa pirmo tikšanos ar prezidentu. Pēc tam klātesošie pakavējās pārrunās, atceroties "vecos labos laikus" un skandinot tagad mazdārdētas, bet kādreiz popul'āras dziesmas, kā Mazpulku himnu, Mazpulku dziesmu, Svēts mantojums, Kur Gauja plūst, Mūsu zeme un citas. Daži bija paņēmuši līdz arī foto uzņēmumus, kur redzami stalti vīri aizsargu uniformās, kas tagad jau sirmgalvji. Vislielākais pārsteigums bija "dzīvā aizsardze" — Zenta Eglīte, kas bija tērpusies pilnā aizsardzes uniformā, ko izvedusi no Latvijas un saglabājusi līdz šai dienai. Viņa bijusi 18. Daugavpils aizsargu pulka aizsardžu priekšniece.

Esmu pārliecināts, ka daži izlasījuši šo ziņojumu, teiks: "Nu — jā... Bijusī godība un bijušie ļaudis. Dzīvo pagātnē. Kam tie tagad der? "Tā jau no malas skatoties varētu arī domāt, bet patiesība ir pavisam citāda. Šie "bijušie ļaudis" visu laiku ir bijuši un daudzi vēl tagad ir latviešu sabiedrības nacionālais dzinējspēks arī trimdā. Lai m'nam kaut tikai dažus no vakara dalībniekiem: Mārtiņš Tenisons — ilggadējais DV Sidnejas nodaļas priekšnieks, sabiedrisks darbiniek's — dzied korī un ir aktīvs valrākos sabiedriskos parākumos; O. Beimanis — ilggadējais ev. lut. latv. draudzes priekšnieks; pateicoties viņa aktīvitātei un materiālam atbalstam radās baznīca un draudzes nams; P. Upenieks — pašreizējais DV Sidnejas nodaļas priekšnieks; Mārtiņš Silinš — ilggadējais SLB priekšnieks un aktīvs sabiedrisks darbiniek's visādos pasākumos. Vēl tagad, kad jau pārsniedzis 75 gadu robežu, ir SLB valdes locekl'is un darbvedis, dzied divos koros un pats vada trešo — ev. lut. Vienības draudzes kori, strādā skolā un t.t.; Zenta Eglīte — aktīva literāro vakaru dalībniece, lasījusi vairākus referātus, strādājusi SLB vidusskolā par skolotāju, aktīvi darbojas LPB Austrālijas kopā. Rindu varētu turpināt vēl loti gaŗu, jo no šajā sanāksmē klātesošajiem maz bija tādu, kas aktīvi nedarbotos kādā no latviešu organizācijām vai citiem pasākumiem. Konstatējums: "bijušie ļaudis" ir arī tagadnes laudis, kas, no savas pagātnes nekaunoties, to nenoliedzot, bet ar to arī neliel'oties, dara tagadnes darbu, kas nes augļus nākotnei.

SIDNEJAS
DV IEIET
SAVĀ NAMĀ

Laimīga ir tā tauta, kuŗas dēliem ne tikvien ir augsti un cēli mērķi, bet kuŗi arī nebaidās no upuŗiem šo mērķu sasniegšanai. Šie K. Ulmana vārdi likti par moto DV Sidnejas nodaļas septembŗa un oktobŗa mēneša bi'etenam, kuŗā arī paziņots, ka DV jau iegājuši savā namā. Šī mērķa sasniegšanai viņi tiešām nav baidījušies no upuŗiem. Daudzi apšaubīja un daži vēl tagad apšauba šī nama iegādes vēlamību, nepieciešamību un reālo iespēju to iegādāt, nomaksāt un uzturēt. Bija tomēr vīri un sievas, kas visus iebildumus noraidīja un kērās pie pirkuma reālizēšanas. Nu tas ir noticis fakts.

Šī gada 5 augustā nokārtotas rēdējās formālitātes un DV oficiāli iegāja savā namā. Noda'as priekšnieks P. Upenieks par to raksta: "Mūsu nodaļas dzīvē, reizē ar ieiešanu pašu mājā, notikusi ļoti nopietna pārmaiņa, kas iezīmējas ne tikvien ar to, ka esam pārkāpuši 25 gadu slieksni, bet reizē ir radusies un ik dienas pieaug biedru rosība un darba prieks — darba prieks strādāt mūsu namam. Beidzot mūsu nodaļai ir radies centrs — ass, ap kuŗu turpmāk ritēs tās darbs un veidosies mērķtiecīga nākotne."

Ir jau notikušas vairākas talkas, saziedotas un nopirktas mēbeles un citas nepieciešamās lietas tik tālu, ka nodaļas un nama fonda valde aicināja biedrus un citus labvēļus 10. septembrī "jaunā īpašuma raudzības". Aicinājumā bija teikts, ka "ieeja brīva, bet uzturēšanās maksās naudu, tādēļ ieteicams ņemt līdz krietni biezu naudas maku". Aicinājumam atsaucība bija tiešām laba — pari par 200 apmeklētāju nama fonda kasē atstāja krietnu žūksni naudas. Pasniegtie ēdieni bija tiešām labi un samērā lēti, bet tā kā lielais vairums produktu bija saziedoti, tad arī gandrīz visa ienemtā nauda palika nama fondā. Arī dzērienu cenas bija pat lētākas nekā citos līdzīgos sarīkojumos.

L'ekas, ka arī saubīgajiem un skeptiķiem tagad būs jāsāk domāt, vai tikai pārdrošiem vai "trakajiem", kā viņus dažkārt sauca, nebūs bijusi taisnība. Nu DV Sidnejā ir savs nams! Tam jau ir arī pārvaldnieks —Jēkabs Kagainis. Reizē ar ieiešanu jaunajā namā DV Sidnejas noda'as jaunā adrese ir: Latvian Relief Society Daugavas Vanagi Inc. Sydney Branch. 49 Stanley Street, BANKSTOWN, N.SW. 2200. Pasta adrese: Latvian Relief Society, P.O. Box 488, BANKSTOWN, N.S.W. 2200. AUSTRALIA.

Ed. Šmugājs

KLĪVLANDE

● Mūžības slieksni pārkāpusi Apvienotās draudzes locekle 81 g.v. Erna Dzilna, dzimusi Žagarē. No bēŗu mājas uz Highland Park krematoriju izvadīja māc. L. Grendze.

● Klīvlandes latviešu biedrības rudens sarīkojumu sezona sakās 10. septembrī ar Denveras latviešu latviešu jauniešu ansambļa Liesma koncertu Apvienotās draudzes namā. Muzikālā vienība Klivlandē viesojās pirmo reizi. Programmā bija uzņemtas tautasdziesmas un vieglā estrādes mūzika. Pēc koncerta sanākušie pulcējās uz saviesīgu sadzīvi.

● Apvienotās draudzes pamatskola un vidusskola mācības gadu iesāka svētdien, 11. septembrī, ko ievadīja ar dievkalpojumu baznīcā. Kopējā skolas saime ieradās dievnamā māc. L. Grendzes vadībā ar karogu un pulcējās altāri. Pēc sākuma liturģijas skolotāju saime pie altāŗa nodeva solījumu kalpot Dievam un savai latviešu skolai. Dievkalpojumu kuplināja Z. Tē. raudas un L. Ropas duets ar dziesmu L. Zemesarājas klavieŗu pavadījumā. Pamatskolu vadīs M. Grendze, bet vidusskolu A. Rubenis. Skolēnu sadalīja pa klasēm.

● Apvienotās draudzes dāmu komiteja ievadīja sarīkojumu sezonu 11. septembrī, atzīmējot arī draudzes mācītāja L. Grendzes pusgadsimta jubileju. Sirsnīgu aplausu un sumināju mu saņemts, sarīkojumā ieradās gavilnieks, savas kuplās ģimenes pavadīts. Dziesmu ansamblis Aija A. Pirktiņas vadībā nodziedāja vairākas dziesmas. Draudzes priekšnieks T. Berkulis pasniedza no draudzes mākslinieka R. Aboliņa darinātu adresi. No Klīvlandes Latviešu biedrības sveica E. Ieviņš. DV apvienības Z. Reineks. Latviešu koncertapvienības Z. Kēlere. Daugavas skautu vienības H. Klingbergs. Ventas gaidu vienības L. Lagzdiņa, Pensionāru apvienības K. Karnītis un personiskus sveicienus nodeva J. Kalnietis. Vēl sveiciens bija saņemts no tālās dzimtenes ar velti — dzintara krustiņu.

● No Klīvlandes uz dzīvi Cikagā pāriet ilggadējā draudzes dāmu komitejas darbiniece Olga Laimiņa. Viņa vairākus gadus vadīja dāmu komiteju laikā, kad draudze pārbūvēja iegādāto dievnamu. O. Laimiņas darbs cieši saistīts ar Apvienoto draudzi un dāmu komiteju. No aizbraucējas atvadījās dāmu komitejas priekšniece A. Berkule ar grāmatas velti un ziediem. Atzinīgus vārdus veltīja architekts R. Āboliņš, kas kopā ar viņas dzīvesbiedru nelaiki inž. A. Laimiņu bija veicis baznīcas pārbūvi.

J. E.

Cīņā pret pārkrievināšanu

PAR TĀDU IZSLUDINĀMS 1978. GADS

Līdz ar DV CV prezidija paplašināto sēdi 3. septembrī DVF lauku īpašumā Straumēnos, tanī pašā dienā pulcējās arī DVF saime 15. DV dienām. Sēdi vadīja DV priekšnieks J. Frišvalds. Piedalījās abi prezidija locekļi — sekretārs N. Bisenieks un kasieris S. Lindiņš, kā arī jaunatnes nozares vadītājs I. Kažociņš un ārējās informācijas nozares vadītāja A. Liepiņa. Pārrunāja DV CV pieņemto lēmumu iedzīvināšanu. Ierosinājumu izsludināt 1978. gadu par "pretpārkrievināšanas gadu" nodos PBLA. Nolēma lūgt LNPL uznemties rūpes, lai Br'tu enciklopedijas 1974. gada izdevumā ievietoto nepareizo ziņu par Latviju izlabotu. Pārrunāja DVM apgāda vadītāja P. Plīša ierosinājumus un šo jautājumu lūdza kārtot S. Lindiņu.

Vēl pārrunāja par grāmatas Laiks, Telpa, Laudis trešās daļas izdošanu. Vienojās lūgt zemju veldes rūpēties par abu pirmo daļu izplatīšanu. Latviešu kaŗavīrs 2. Pasaules kaŗā 5. daļa kavēta iznākt lielās darba slodzes dēļ; 6. grāmatas manuskripts jau sagatavots; 7. grāmatas manuskriptu gatavo V. Hāzners. Iecerēts sagatavot jaunu brošūru par Latviju, sadarbojoties ar prof. E. Dunsdorfu. Prezidijs atzina, ka ir vēlams sagatavot manuskriptu par 32. grenadieŗu pulka un Latvijas kaŗaskolas vēsturi, kaut arī pašlaik nebūtu iespējams to publicīt.

DV priekšn'eks piedalījies 4. Firopas latviešu dziesmu svētku atkl'āšanā, sveikdams DV organizāc'jas vārdā, un piedalījies arī Draudzības vakarā, ko rīkoja DVF valde DVF namā Londonā. Ar rakstu sveicis 24.

(Turpinājums 17. lp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA

16 Queen Street North,
Hamilton, Ont. L8R 2T8

T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA

R. Bērziņa mājā

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000.00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.

TĀLRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Laikraksta

L A T V I J A

AMERIKĀ

atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē

(16. turpinājums)

Kādreiz zvaigžņu kokli dzejā stīgojot
Ekstāzē es gāju līksmi līgojot,
Saules ritmā nāca mūza dievišķā,
Kalnos mani veda, dailes svētnīcā.
Dzirdot brīnišķīgo sfairu mūziku,
Teicu: „Reliģija mana, Daile tu!"

Ir jau labi — visas cēlās lietas sarautas kopā, bet tonis, kā vācietis saka, mazliet „schwulstig". Par daudz ekstāzes un līksmības! Viņš dzejoja tā, lai nevienam nebūtu ko oponēt. Ar izjūtu, jā, un patosu, kas taču atļauts, dzejā pat vēlams! Arī viņa grāmatām virsraksti tādi vēsmīgi. Daiļajai dvēselei (dzejas), Svētceļotāja piezīmes (Latvijas apceļojuma apraksti), Gara daile (antoloģija), Bišu melodijas (grieķu lirikas tulkojums). Visi viņa produkcijā samudžinātie „varavīkšņu vīni" un „melodiskie zvani" īstā pazinējā tomēr modināja zināmu neuzticību, bet viņš tik labi izskatījās pelēkajā bibliotēkāra kitelī un piederēja pie grāmatas! Jānis Veselis stāstīja, citi rakstnieki labprāt vērojuši Rudzīša mīlestības idilli ar izredzēto Strazdiņu Ellu, kas vēlāk kļuva viņa dzīvesbiedre, tur bijis tik daudz jaunības un skaistas „poēzijas".

Sarunās gan izrādījās, ka Rudzītis nemaz nav tāds ziedu gars, kas virs ūdeņiem staigā, bet ir reāls aprēķinātājs. „Nav vērts iespiesties maz lasītos žurnālos vai arī avīzēs," viņš teica, „bet jāskatās, kur lielākie metieni. Lūk — ja dod dzejoļus Jaunākām Ziņām, tad var ātri tikt pazīstams!" Benjāmiņi arī labprāt ņēma un drukāja:

Tik daudz bij zaros ziedu,
Un ziedos vizuma,
Ka tagad ziediem ziedu
Kā saule visumā,
Un izplešos un augu
Par stādu brīnišķu,
Un asniem aizsniegt raugu
Ir pašu mūžību!

Vai kādam ir ko iebilst? Protams ne — lai aug un plešas vien!

Līdz ar Baigo gadu nāca pārsteigums. Rudzītis ne tikai bija populārā indiešu dzejnieka prozā Tagores daudzinātājs līdz ar vēlāko boļševiku kalpu Kārli Egli, bet arī Rēricha mūzeja biedrības priekšnieks. Kāpēc šim krievu gleznotājam vajadzēja „mūzeja biedrību" un tieši Rīgā? Biedrības miteklis atradās Stabu ielā, kāda dzīvokļa pirmajā stāvā. Tās priekšnieks bija Richards Rudzītis. Varēja domāt — viņam interese, jo Rērichs mistiķis, un tā gleznās redzami kalni. Arī Rudzīti taču mūza „kalnos veda, dailes svētnīcā". Bet krieviem ienākot izrādījās, ka Rēricha mūzeja biedrība ir bijusi komūnistu segorganizācija. Šīs biedrības darbinieks Dr. Haralds Lūkins nāca tūlīt par Jaunāko Ziņu, ko pārkristīja par Padomju Latviju, atbildīgo redaktoru, un vēl tagad ir komūnistu purvā! Viņa tēvs bija pazīstamais ārsts Fēlikss Lūkins, homeopats, mistiķis, veģetārietis. Lūkina kundze, rakstniece Ivanda Kaija, zaļbarību neatzina. Kaijas māsa Paula apprecējās ar ministru Teodoru Hermanovski, otra māsa ar diplomātu Jāni Seski.

Kā „bišu melodiju" dzejnieks bija nonācis saskarē ar bolševikiem, kuŗu „darbība" saistās ar asins izliešanu un apspiešanu, tā palika mīkla. Padomju prese Rērichu vēl tagad augsti vērtē, kaut gan tas vairāk simbolists nekā „sociālais reālists". Tolstoja meita grāfiene Aleksandra izdarīja otrādi: sacīdamās meklēt Rēricha pēdas austrumos, viņa iebrauca Japānā un no turienes ar lielām grūtībām nokļuva Amerikā.

Aleksandra Tolstoja, jau ļoti sirmā vecumā būdama, tomēr ir enerģijas pilna un vada plašas krievu nacionālistu palīdzības pasākumus. Krievu darbība norit samērā klusi, bet sekmīgi, viņiem pieder „Tolstoja farma" pie Ņujorkas, kā arī daudzi zemes īpašumi un uzņēmumi ASV un Kanadā. Viņu izdevums, kuŗā raksta gan krievu, gan žīdu emigranti, ir Novoje Russkoje Slovo (Jaunais Krievu Vārds) Ņujorkā.

No Lūkinu ģimenes šai pasaules lielpilsētā vēl dzīvo un strādā gleznotājs — abstraktists Svens Lūkins, viņa ģimetne bija publicēta lielajā žurnālā Time, bet Ivandas Kaijas (Tonijas Lūkinas) māsas Paulas bērni ir četri gleznotāji brāļi Hermanovski, no tiem Gunārs miris Latvijā 1969. gadā, 54 gadu vecumā, deportēts uz Krieviju, pēc tam atgriezies fiziski un garīgi salauzts. Askolds pēc dēkainiem piedzīvojumiem, gan pa jūŗu braucot, gan sev eksistenci gādājot, šinī krastā miris 1967. gadā. Egils un Vidvars Hermanovski, mākslinieki — architekti, ir vēl pašos spēka gados un abi cīnās par mākslu un savu „ego".

Kas notika ar šīs nodaļas varoni Richardu Rudzīti, šķietamo ideālistu ar piemiegtajām acīm? Emigrācijā runāja, ka viņš aizvests uz Sibiriju, tāpat kā neskaitāmi „Gulaga Archipelaga" upuri. Tad saņēmu ziņas no okupētās Latvijas, ka viņš omulīgi strādājot par žurnālistu padomju presē Rīgā. Tas turpinājās līdz viņa nāvei 1960. gada 5. novembrī (miris tikai 62 gadu vecumā). R. Rudzīša dzejas tomēr vairs neparādījās ne liela, ne maza metiena izdevumos.

Vai nebūtu bijis labāk, ja dzejnieks laikus būtu atmetis ar roku „mūzeja biedrībai" un izkluvis brīvībā reizē ar mums? Mēs esam zaudējuši dzimteni, tas sāp bez gala, bet ko var līdzēt dzimtene aiz dzelzs aizkara? Radīšanai, kā arī personiskai dzīvei, trimda nesalīdzināmi pārāka.

RĪGAS APGĀDOS, VEIKALOS UN KRĀTUVĒS

Mūsu dzimtenē agrākajos laikos nekad nav trūcis labu grāmatu, kā arī sekmīgu izdevēju. Lai minam tikai Kanta Tīrās prāta kritikas pirmizdevumu Rīgā pie Hartknocha (1790), Zīslaka un Dravnieka darbību Jelgavā un citus. Skolēns, students, pa ielām iedams, vienmēr ar ziņkāri raudzījās grāmatveikalu lielajos, spodrajos logos. Gadu skrejā vēlāk pašam nācās iepazīties ar grāmatu apgādiem, tirgotājiem, krājējiem.

Brīvās Latvijas laikā visvairāk tika piemīnēta un laikam arī lielāko apgrozījumu veica Valtera un Rapas akciju sabiedrība Teātŗa bulvārī, kuŗai pašai piederēja sava spiestuve. Arī Valters bija grāmattirgotājs, bet vēlāk palika Rapa viens pats. Citi akcionāri nāca no tā sauktajām berģistu apriņdām: J. Brigaders, L. Ausējs, P. Ašmanis.

Populāra bija šīs firmas izdotā Daugavas gada grāmata, ko rediģēja A. Brigadere un citi. Vislielāko peļņu firma guva no skolas grāmatām, uz kuŗām tai bija tikpat kā monopols. Kad 1923. gadā no Latvja red. J. Grīns pārgāja pie Rapas, viņam uzticēja tieši mācību grāmatu nodaļu, kur bija visvairāk darba. Grīns pats aprēķināja, lasīja korrektūras un darīja citus darbus. Vairāk literātūrai viņš pievērsās, kad sāka iznākt Daugava, reprezentablākais patstāvības laika literārais mēnešraksts. Tad kā līdzstrādnieki, tā citi „piekāpa" izrunāties, bet darbīgais redaktors neizrādīja, ka viņu traucētu. Priekšsvētku laikā pie platajiem skatlogiem sastapās ideālistiskās jaunatnes sārtvaidzes un atraitņu dēli, lai apskatītu, kas šogad iznācis jauns. Pēteris Ērmanis, iebraucis no Plāņiem, Viktors Eglītis, apsvērdams Jaunsudrabiņa tikko iznākušo grāmatu Kaprī.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Kanadas latviešu skautu un gaidu jendu vadītāju nedēļas nogales nometnē no 23. līdz 25. septembrim vadītājas Ilzes Kalniņas vasaras īpašumā pie Takaberī ezera, Huntsvilles apkārtnē, piedalījās 17 vadītāji Latviešu gaidu priekšnieces vad. M. Vilkas, Kanadas latviešu gaidu jendas priekšn. Intas Kalniņas un Kanadas latviešu skautu jendas priekšn. G. Kārkliņa vadībā. Šī nometne bija domāta pārrunām par aizvadīto 3. Lielo nometni ASV un nākotnes darbu izplānošanu. Nākamā Lielā nometne iecerēta 1982. gadā Kanadā vai ASV. Šo jautājumu galīgi izlems ASV un Kanadas skautu un gaidu vadītāju konferencē 1. un 2. aprīlī Toronto. Pārrunās apskatīja dažādus jautājumus, kas būtu darāms skautu un gaidu darba veicināšanai, izteicot vairākus ierosinājumus, kuŗus pārrunās Kanadas jendu apspriedēs 29. oktobrī Toronto. Sestdien, 24. septembrī, vadītāji devās sirojumā pēc kartes un kompasa uz kādu ezeru mežainā apvidū, lai izpētītu apstākļus un iespējas 4. Lielās nometnes rīkošanai. Sirojums beidzās ar ugunskuru Takaberī ezermalā.

● Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību vecāku padomes priekšsēdis V. Eglīte, kas kopā ar padomi bija izkārtojis 3. Lielās skautu un gaidu nometnes mantu loteriju, paskaidroja, ka loterijā ieņemti 4929,64 dol. un izdoti 1098,84 dol. Atlikums 3830,80 dol. izlietots Gaujas, Rīgas un Tērvetes vienību ceļa izdevumiem uz 3. Lielo nometni. Vecāku padome izsaka pateicību ziedotājiem par atsaucību.

● Ģimenes, draugu un karabiedru vidū preses fotografs Jānis Liģers 24. septembrī DV namā atzīmēja savus 60 mūža gadus, piedaloties 70 viesiem. No Latviešu virsnieku apvienības Kanadā jubilāru sveica priekšsēdis E. Ziplāns, pakavēdamies atmiņās par kadetu kaujas apmācībām Purvciemā pie Rīgas, kas ir jubilāra dzimtā pilsēta un vēlākām karavīra gaitām. Latvijas kara skolas 15. izlaidums, ko beidzis arī J. Liģers, beidzamo reizi 1940. gadā nosoļojis gar Brīvības pieminekli Rīgā. E. Ziplāns apvienības vārdā nodeva balvu jubilāram un rožu ziedus dzīvesbiedrei Veltai. No DV ar balvu sveica A. Šterns, no LA redakcijas — K. Sidars, pasniedzot personisku dāvanu — E. Damberga gleznu. No DV sporta kluba sveicināja R. Kadiķis, no Latvijas kara skolas virsniekiem V. Dreifelds, kas bija arī vakara vadītājs. Kara skolas 15. izlaiduma virsnieki nodziedāja: Seglo, māsiņ, kumeliņu. Bija arī vairāki rakstveida apsveikumi un telegrammas.

● Londonas, Ont., slimnīcā no asins izplūduma smadzenēs 25. septembrī miris 36 gadus vecais Jānis Licis, dzimis 1940. g. 26. decembrī Rīgā. Pēdējos četrus gadus strādājis Sarnijā par technologu Hydro elektrības uzņēmumā; pirms tam dzīvojis Toronto. Dejojis TLB tautas deju kopā Diždancis. Nelaiķi 29. septembrī no Rosara bēru mājas uz Jorkas latviešu kapiem Toronto izvadīja māc. I. Gaide. No Sarnijas izvadīšanā bija ieradies arī vācu ev. lut. draudzes māc. H. Šutte. Aizgājējam paliek sieva Beatrise, dzim. Kalniņa, dēli Māris un Guntis, māte Dzidra Kraukle, Latvija Amerikā ilggadēja biroja darbiniece, un patēvs Ernests Krauklis, kā arī citi radi.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas šās sezonas pirmajā vakarēšanā 20. septembrī DV namā piedalījās 13 vakarētājas, kas darināja pašizvēlētus rokdarbus un trīs — tautas tērpus A. Strades un Silvijas Ozolas vadībā. Nākošais vanadžu sarīkojums būs gadskārtējā Rudenīgā pēcpusdiena 16. oktobrī pl. 3 pēcp. DV namā. Būs iekārtota vanadžu darbu skate, latviskais ēdienu galds, bērnu nodarbības un priekšnesumi. Rokdarbnieces, kas vēlas piedalīties darbu skatē, aicinātas nodot savus darbus vēlākais 4. oktobŗa vakarēšanā DV namā.

● Pensionāru apvienības 22. septembŗa kārtējā sanāksmē piedalījās 118 dalībnieku, to vidū viešņa no Rīgas, kas ciemojas pie radiem Toronto. Avien. valdes priekšsēdis A. Retigs pakavējās pie apvien. 5 gadu darbības kopš tās dibināšanas 1972. g. 21. septembrī, kad bija sapulcējušies 91 dalībnieks. Apvienībā tagad pāri par 750 biedru; ap 60 biedru nav nokārtojuši biedru maksas par šo gadu. Uzkrāts kapitāls telpu īres maksai un programmu izkārtošanai. A. Čivželis uzaicināja visus nodziedāt Nevis slinkojot, klavierpavadījumu spēlējot A. Tirzītim. Anna Goba lasīja Jāņa Klīdzēja apceri par veselīgu gara dzīvi.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja gatavojas rosīgai sezonai. Draudzes pēcpusdienu rīkos pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma svētdien, 2. oktobrī, pl. 12 Saulainē. Paredzētas siltas pusdienas un kafijas galds, ziedoto mantu loterija un lauksaimnieku tirdziņš ar rudens ražu. Sv. Jāņa baznīcā sestdien, 29. ktobrī, pl. 7 vak. pirmo reizi dziedās Sv. Andreja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Draudzes dāmu kom. Ziemsvētku tirdziņš 26. nov. Koncerts Ziemsvētku ieskaņai 3. decembrī. Piedalīsies tenors Ivars Gaide, baritons Torilds Barbins no Klīvlandes un ērģelniece Anita Rundāne.

● TLB sestdienas skolā 8. oktobrī mācību stundas nenotiks, sakarā ar Pateicības dienu Kanadā un 2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem Ročestrā.

● Latviešu dievturi latvisko zināšanu semināru no 23. –25. septembrim Pērkoņu saimniecībā pie Bradfordas, Ont. beidza ar Jumja daudzinājumu, kuŗā piedalījās 25 dalībnieki. Daudzinājumu vadīja Krišjānis Puriņš. Valdis Graudums no Kalifornijas teica dižrunu par Jumja izpratni šīsdienas skatījumā. Dziesmas pavadīja kokļētāji Auseklis Pērkons, Roberts Memenis un Atis Freimanis. J. Vandelis skandēja dainas, A. Memenis nolasīja arī savu dzejoli par Jumi. Burtnieku sadraudzes veļu daudzinājums 23. oktobrī pl. 11 no rīta ar veļu mielasta groziņiem paredzēts DV namā.

● Austrumu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 2. oktobrī pl. 1 pēcp. Sv. Barnaba baznīcā. Pēc tam sarīkojumu zālē draudzes pēcpusdiena ar kafijas galdu un priekšnesumiem. Draudzes bazārs 30. oktobrī. Iesvētāmo jauniešu grupas (12—16 g. v.) pirmā sanāksme 23. oktobrī pēc dievkalpojuma.

● Austrumu draudzes Tālavas sezonas nobeiguma sarīkojums 8. oktobrī pl. 6 vak., izrādīs R. Šteinberga uzņemto krāsu un skaņu filmu par Spāniju. Sarīkojums groziņu veidā ar deju un izlozi.

● Jorkas latviešu kapos apglabāts 19. septembrī 90 g. vecumā mirušais Jānis Dziļums. Viņu 21. septembrī izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikis atstāj meitu Lizu Ērenfeldi, znotu un divus mazdēlus ASV, dēlu Hariju Toronto un divus dēlus okupētajā Latvijā

● Preses balle 5. novembrī pl. 7.30 vak., notiks Latviešu namā visās trīs zālēs, vidējā zālē spēlēs Runči, augšējā ukraiņu deju kapella, bet pagraba zālē Andreja Jansona deju orķestris. Biļetes jau puse aizrunātas. Ieejas un galda kartes pasūtināmas, zvanot: 766-0806, vai sarīkojuma dienā pie kases.

● Mt Pleasant kremātorijā 20. septembrī pārpelnoja 17. septembrī mirušo Intu Podnieku. Viņu no apbedīšanas mājas izvadīja māc. I. Gaide, asistējot priesterim Džonsonam. Viņš mira 48 g. vecumā no sirdstriekas Sanibruka slimnīcā. I. Podnicks bija psichologs Klarka institūtā. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Elizabeti, divus bērnus un māti Emīliju. Ints Podnieks savā laikā bija Latvija Amerikā līdzstrādnieks ārlietu nodaļā.

● Māc. I. Gaide salaulājis Birutu Irēni Zaļaiskalns ar Čarlu Allenu Smitu.

● Toronto latv. mednieku un makšķernieku kluba pēdējās šīs sezonas internās sacīkstēs Bērzainē šaušanā ar mazkalibra šauteni, ko vadīja E. Viškers ar palīgiem. A klasē uzvarēja Oskars Zvirgzdgrauds ar 578 punktiem (iespēj. 600), atstājot otrā v. savu dēlu Pēteri (576) un 3. v. G. Paegli (557). B kl. 1. v. A. Rūdolfs (550), 2. v. S. Dambergs (547) un 3. v. E. Viškers (521). C kl. 1. v. A. Vjakse (518), 2. v. E. Vaināns (510) un 3. v. Laura Rūdolfa (507). Šaušanā ar pistolēm bija divas klases un to vadīja S. Dambergs. A klasē uzvarēja G. Paeglis ar 178 no iesp. 200 p., 2. v. S. Dambergs (175) un 3. v. P Grauds (167). B klasē 1. v. A. Rūdolfs (149), 2. v. K Šverns (125) un 3. v. V. Pētersons (122). Balvas uzvarētājiem pasniedza S. Dambergs un E. Viškers. Nākošais kluba sarīkojums — tītaru šaušanas 23. oktobrī pl. 12 dienā Bērzainē, un pēdējā tītaru šaušana 20. novembrī pl. 12 dienā turpat.

● Uz 40 laulības dzīvē aizvadītiem gadiem 25. sept. Toronto Granita klubā atskatījās Vilis un Alma Kaļiņi. V. Kaļiņš bija pirmais LNAK sekretārs un vēl tagad darbojas LNAK padomē, bet dzīvesbiedre Alma darbojas Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejā. Gavilniekus sveica konsuls Dr. E. Upenieks, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, kas sveica arī kā kopr. Patria seniors, pie kuŗas saimes pieder arī V. Kaļiņš. Vēl sveica Ēvalds Lejiņš, Kārlis Tannis, Biruta Senkēviča un citi ar veltēm un ziediem. Ar rakstu bija sveicis archibīskaps A. Lūsis. Bija vēl 30 apsveikuma telegrammas. Ģimenē izaudzināts dēls, tautsaimnieks Andris Kaļiņš, divas meitas — zobārste Šarma Damane un ārste Lauma Ozoliņa. Jubilāriem ir arī 6 mazbērni. Svinībās piedalījās ap 150 viesu. Atceri ar svētbrīdi ievadīja māc. I. Gaide

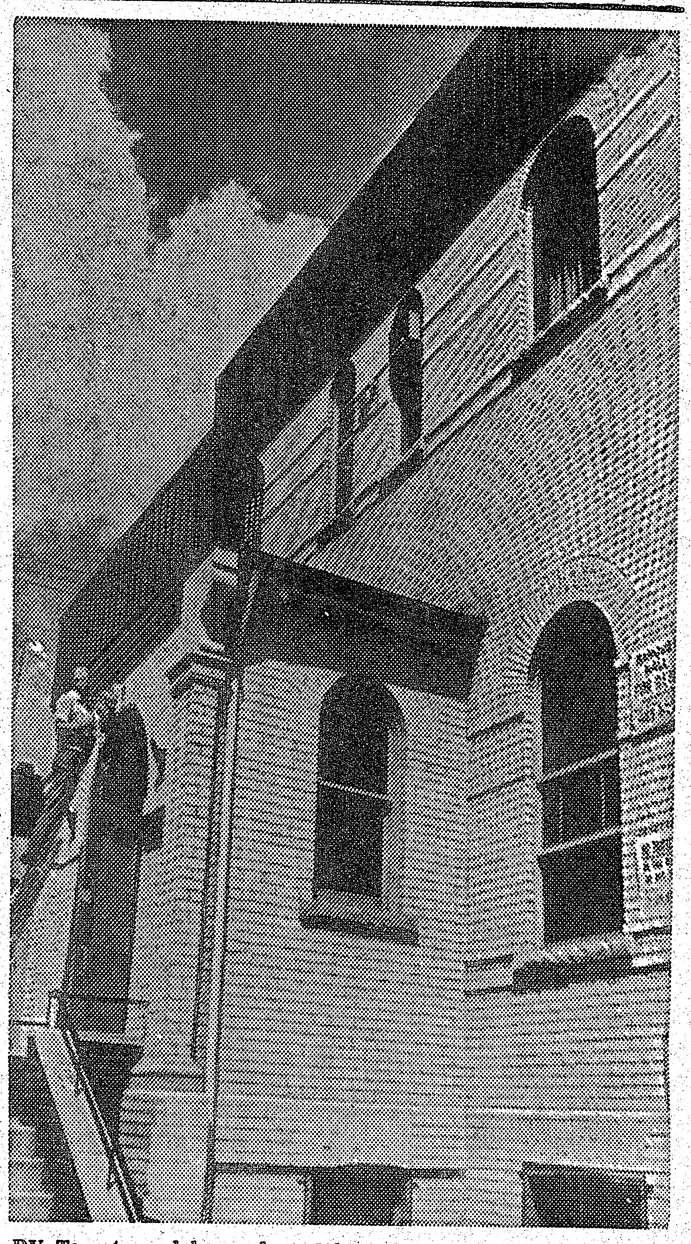

DV Toronto nodaļas gada svētki un DV nama 10 gadu atcere sestdien, 1. oktobrī, pl. 7.30 vak. pašu namā. Aicināti piedalīties arī visi darbinieki un talcinieki, tāpat gaidīti viesi arī no pārējām DV nodaļām. Īpaši ielūgumi nav izsūtīti. Augšējā uzņēmumā redzama šovasar pārbūvētā DV nama fasāde 125 Broadview Ave. Foto: Aleksandrs Kalniņš

DV namam Toronto 10 gadu

Priekš 26 gadiem, 151. g. 15. novembrī, DV Toronto nodaļa iegādājās namu 123 Hurona ielā. 16 gadus tur telpas aizņēma daudzi kultūrāli sabiedriski pasākumi. Latviešu saimei Toronto pilsētā, gadiem paejot, pieauga prasības visos kultūras novados. DV saprata, ka esam izauguši lielāki garā un skaitā un tādēļ jāsameklē lielāks nams.

1967. g. 2. janvārī nodaļas valde sasauca ārkārtas sapulci, lai lemtu par nama pārdošanu. Nolēmā līdzšinējo namu Hurona ielā pārdot par 38.000,- dol. Tā paša gada 5. febr. notika nodaļas biedru sapulce, kur ievēlēja jauno valdi ar priekšsēdi I. Zamlovski un revīzijas komisiju. 11. febr. notika atvadīšanās vakars no vecā DV nama, bet jau 8. augustā nodaļas ārkārtas biedru sapulcē, kuŗā piedalījās 54 biedri, ar 39 balsīm, pret 12 un 1 atturoties, nolēma pirkt tagadējo DV namu 125 Broadview Ave. Izšķirīgais vārds bija toreizējam DV KV priekšsēdim E. Krūkam un nodaļas valdes priekšsēdim I. Zamlovskim. Atrada, ka namā var izveidot telpas DV spiestuvei, redakcijai un arī Toronto nodaļai un zemes valdei.

DV bija uzņēmušies lielu materiālu slodzi, jo vēl bija jāveic pārbūves darbi. Tos izdarīja talku veidā, vācot arī naudas ziedojumus. Izraudzīja nama pārvaldi, kuŗā darbojās:

(Turpinājums 20. lp.)

Gaismas akcijas sarīkojumi

Mācītājs Pauliš Kļaviņš no Vācijas Gaismas Akcijas ietvaros apmeklēs Ziemeļamerikā ap 30 latviešu centrus, lai iepazīstinātu tautiešus ar Gaismas Akcijas konceptu un mūsu cīņas perspektīvām. Viņš referēs par tematu: „Ko slēpj padomju vara " un izrādīs divas filmas par sodu nometņu sistēmu Rīgā., no kuŗām vienu ieguvusi NBS raidītāja sabiedrība ASV. Otra, ar nosaukumu „The Prisonland", ir dokumentārfilma, ko sastādījis A. Šifrins Izraēlā. Kanadā māc. P. Kļaviņš ciemosies trīs latviešu centros: 11. oktobrī Otavā, 12. okt. Sv. Katrīnās un 13. okt. Latviešu namā Toronto, pl. 8 vak. Sestdien, 8. okt., pl. 1.30 pēcp. P. Kļaviņš runās Ročestrā, viesnīcā 11 East Ave., jaunatnes dziesmu svētku laikā. Tuvāka informācija pie šo sarīkojumu kārtotāja Imanta Purva Toronto, tālr. (416) 481—6973.

Ko slēpj padomju vara

filmu izrādīs un par šo tematu referēs

„GAISMAS AKCIJAS"

pārstāvis Paulis KĻAVIŅŠ no Rietumvācijas, apskatot arī sodu nometņu sistēmu Rīgā. Šo filmu ir ieguvusi arī amer. NBC filmu sabiedrība izmantošanai amerikāņu raidījumos.

SESTDIEN, 8. okt., pl. 13.30 — ROČESTRĀ
111 East Ave. Hotel.

OTRDIEN, 11. okt. — OTAVĀ

TREŠDIEN, 12. okt., pl. 20.00 — SV. KATRĪNĀS
101 Grant St. (franču zālē)

CETURTDIEN, 13. okt., pl. 20.00 — TORONTO
Latviešu namā, 491 College St.

Tuvāku informāciju sniedz Imants Purvs
(416) 481-6973

LNJAK atkal vadīs Imants Purvs

LNJAK 23. KONGRESS TORONTO

Latviešu nacionālās Jaunatnes apvienības Kanadā 23. kongress risinājās Toronto 23. un 24. septembrī Lord Simcoe viesnīcā. Ievēlēja jaunu priekšsēdi, kasieri un veldi 11 locekļu sastāvā. Par jauno LNJAK priekšsēdi atkal ievēlēja Imantu Purvu, kas no 1973. līdz 1975. gadam sekmīgi vadījis šo organizāciju.

Par otru kandidātu priekšsēža amatam bija nominēts Dāvis Maksiņš. No 36 balstiesīgiem LNJAK kongresa locekļiem I. Purvs saņēma 20 balsis, bet D. Maksiņš 13. Par kasieri ievēlēja Elmāru Bērziņu. Jaunās valdes sastāvs: Juris Brammanis, Andris Černavskis, Sandra Klepere, Ēriks Eglītis, Larisa Stikuta, Dāvis Maksiņš, Raimonds Rūtītis, Jānis Liepiņš, Arnolds Stirājs, Indra Pulciņa un Normunds Mieriņš.

Jaunievēlētās valdes konstruēšanās sēde paredzēta 2. oktobrī pl. 5 pēcp. Latviešu namā, izteicās LNJAK priekšsēdis I. Purvs. Pirmajā sēdē iztirzās arī LNJAK darbību nākotnē.

„Beidzot LNJAK tikusi pāri t.s. 'pārejas periodam'. Paredzētas daudzas principiālas maiņas LNJAK darbībā. Lielākais darbs veltījams statūtu maiņai, lai tie vairāk atbilstu pašreizējām prasībām. LNJAK jādara viss iespējamais, lai pārējie jauniešu nogrupējumi būtu iesaistīti jauniešu (LNJAK) darbā. Domas īstenošanai vispirms sāksim ar projektu metiem, ar kuriem iepazīstināsim pārējās jauniešu organizācijas," īsi pēs ievēlēšanas priekšsēža amatā LA līdzstrādniekam izteicās Imants Purvs.

Kongresā pavisam bija 12 dažādas rezolūcijas. Svarīgākā no tām nosaka, ka visi nākošie LNJAK kongresi turpmāk sasaucami Pateicības (Pļaujas svētku) dienas garajā nedēļas nogalē, tā radot jauniešiem labāku iespēju piedalīties. Šoreiz kongress notik 2 nedēļas ātrāk, sakarā ar jauniešu dziesmu svētkiem Ročestrā, bet nākotnē LNJAK vairs nepiekāpsies datuma maiņai.

Viena no rezolūcijām uzsvēra, ka LNJAK arī nākotnē vienmēr liks latviešu tautas intereses pirmajā vietā, bet kāda cita rezolūcija apstiprināja „Prisoners of Conscience" akciju turpināšanu.

LNJAK 23. kongresu ar lūgšanu un svētbrīdi ievadīja māc. J. Cālītis, bet atklāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, mudinot uz vēl lielāku politisku un sabiedrisku rosību, ieteicot kopējā nacionālā solī darboties aktīvāk dažādā veidā. Runātājs arī piebilda: „Esiet labāki latvieši un paturiet prātā mūsu kopējo mērķi — brīvības atgūšanu."

DV vārdā jauniešus kongresā sveica DV Kanadas valdes jaunatnes nozares vad. V. Gulēns, vēlot LNJAK organizācijai ilgu mūžu. Runātājs uzsvēra nepieciešamību piedalīties protesta demonstrācijās pret sarkano varu sakarā ar Belgradas konferenci. Viņš, cita starpā, izteicās: „Mums jāizdara politisks spiediens uz Kanadas parlamenta locekļiem. Labākais veids ir dzīvi piedalīties pretkomūnistu demonstrācijās, ievietot rakstus un vēstules kanadiešu presē un vislabāk — pieteikt personiskas vizītes parlamenta locekļiem." Turpmāko pilnsapulci vadīja Mirdza Avena un Imants Purvs ar ievēlētiem palīgiem — Larisu Stikutu un Sandru Kleperi.

„Viskarstākais" punkts bija revīzijas komisijas ziņojums par aizvadītā gada darbību — valde savu darbību iesākusi ar 1024,50 dol., bet patlaban kasē 640,59 dol., neņemot vērā mazas summas, kas vēl varētu ienākt no dažādiem avotiem. Izstādes cikls „Šī māksla ir jauna" radījis ap 700 dol. lielu zaudējumu, ziņoja līdzšinējais revīzijas komisijas priekšsēdis Imants Purvs. Kases grāmatām un pārskatiem jāpievērš lielāka uzmanība, tādēļ revīzijas komisija pilnsapulcei iesniedza trīs punktu rezolūciju, kas nosaka, ka sarīkojumiem jāparedz budžets, ko kasieris apstiprina, un kases grāmatām nepieciešamas kvītis un dokumenti. Pēc sarīkojuma ir jāsniedz ienākumu un izdevumu pārskats LNJAK kasierim.

Revīzijas komisija raksturoja bijušās LNJAK valdes darbību par „negātīvu" vairāku iemeslu dēļ: informācijas izplatīšana bijusi vāja, valdes locekļu darba slodze nav bijusi vienāda, valdes sastāvs nav bijis stabils (priekšsēde atteikusies no amata un citi „paklīduši") un beidzot — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā bija jānoraksta zaudējumos.

Visumā stāvoklis drūms, ja neskaita abi izdevušos Jūras pērles kafejnīcu, Ziemas svētku balli un populāro Jauno mākslinieku izstādi. Revīzijas komisija tomēr konstatēja, ka „valde izpildījusi iepriekšējā gada pilnsapulces rezolūcijas, cik vien praktiski labi tas bijis iespējams". Patlaban LNJAK organizācijā 167 aktīvi biedri, 58 no tiem biedri veicinātāji.

Sestdienas pēcpusdiena bija veltīta referātiem un paneldiskusijām par sieviešu emancipāciju. Klausītāju priekšā kā pirmais stājās Pēteris Graube, kas trimdas sabiedrībai jau pazīstams ar karoga dedzināšanas demonstrāciju Vašingtonā. P. Graube mēģināja apskatīt latvietības nozīmi un tās saglabāšanu mūsu laikos ar visai frivolu un neparastu pieeju. Referents savus secinājumus balstīja uz vēsturiskiem un pat aizvēsturiskiem notikumiem. Runātājs uzsvēra, ka senlatviešu karavīrs salīdzinājumā esot bijis tikai „gaņu zēns", kas stājies pretī labi apbruņotam krustnesim, ko gan apzīmēja par slepkavu. P. Graube raksturoja latviešus kā „vergu tautu', kas vienmēr izvarota vēstures notikumu attīstībā, bet vislielāko grēku piedēvēja tiem latviešiem, kas centušies pārvācoties, tā liekot domāt, ka

(Turpinājums 12. lp.)

Latvijas nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs (pa kreisi), kas pats savā laikā bijis aktīvs jaunatnes darbinieks, LNJAK kongresa laikā spraigās pārrunās ar māc. Juri Cālīti. Foto: Aleksandrs Kalniņš

K. Ulmaņa pēdējās dienas

(Pārnesums no 4. lp.)

jies, lai to publicētu tikai pēc viņa nāves. Pltn. O. Neimanis mira ASV, 1971. gada 13. septembrī. Viņa atmiņas, ko referenta rīcībā nodevis pulkvežleitnanta dēls Viktors Neimanis līdz šim nav publicētas.

Divas dienas pirms padomju okupācijas 1940. g. 15. jūnijā mira pils komandants plkv. Raimonds Bebris. 6. jūlijā O. Neimani iecēla par pils komandantu. Ierodoties vizītē pie prezidenta, Ulmanis viņam jautā: „Kāds noskaņojums tautā, armijā", uz ko jaunais komandants atbildējis: „Armija skumst par Latvijas bēdīgo likteni un uz jūsu pirmo aicinājumu būtu bijusi gatava cīnīties un mirt par mūsu neatkarību."

Manāmi savilnots, prezidents klusā balsī teicis: „Jā, par to es biju pārliecināts, bet vai tad man bija tiesības riskēt ar mūsu kareivju un virsnieku dzīvībām, kad mums nebija ne mazāko cerību uz panākumiem. Ja mums būtu bijis kaut viens procents, ka mēs varam uzvarēt, mēs būtu cīnījušies, bet mums pat šī viena procenta nebija. Un palīdzību šajā momentā mēs arī ne no viena gaidīt nevaram. Vecas valstis, daudzkārt lielākas un stiprākas par mums, nevar pasargāt savu neatkarību un iet bojā, ko tad varam darīt mēs, mazā Latvija. Tas ir vēstures gājiens..."

Prezidents komandantam izsaka savu nepatiku un bažas par nepazīstamajiem civilistiem ar sarkanu lenti un P.D. burtiem (Policijas Palīgdienests) uz rokas. Tos atsūtījusi komūnistu pārņemtā Politiskā pārvalde it kā pils ārējai apsardzībai. Patiesībā viņi uzmana prezidentu un visu, kas pilī notiek. Viņi ieņēmuši arī pils komandantam paredzēto dienesta dzīvokli.

Vizītē Kara ministrijā pltn. Neimani okupācijas varas ieceltais kara ministrs ģen. R. Dambītis pieņem civiltērpā un bez svārkiem, pie tam brīdina būt uzmanīgam, lai Ulmanis kādu dienu neaizbēgtu. Pltn. Neimanis tad jautā, vai prezidents uzskatāms par apcietinātu. "Tādā gadījumā es lūgtu mani no šī uzdevuma atbrīvot, jo nekad neesmu bijis un nevēlos būt par cietuma uzraugu." Dambītis tad sāk runāt draudzīgākā tonī: "Taču nē, nav arestēts, bet saprotiet, Neiman, ka gadījumā ja prezidents aizbēgtu, tad mūs abus tā..." un ģenerālis rāda cilpu ap kaklu.

Vizītē pie armijas komandiera ģen Kļaviņš Neimanim apsola gādāt, lai samazinātu pilī norīkoto P. D. skaitu. Gen. Kļaviņš liek arī saprast, ka jaunos pienākumus viņš uzņēmies kā upuri, lai smagā brīdī lūkotu glābt mūsu karavīru saimi. Ģen. Kļaviņu gadu vēlāk deportēja.

11. jūlijā prezidents piedzīvo sirds paguruma lēkmi, ārsts liek viņam palikt telpas, un to izmantodams, viņš nepiedalās saeimas „vēlēšanās", kas notiek 14. jūl. 21. jūl. ar jaunās lelļu valdības lēmumu izbeigtas Ulmaņa prezidenta pilnvaras, pils tornī plkst. 12 nolaida prezidenta standartu. Tai pašā laikā pils iekšējo sardzi pārņēma sarkanarmija. Nacionālajā teātrī uz savu pirmo sēdi sanāca jaunā vienpartijas saeima, un šai pirmajā sēdē pieņēma nelikumīgo lēmumu par Latvijas pievienošanos Padomju savienībai.

22. jūlijā Ulmanis saņēmis no iekšlietu ministrijas ārzemju pasi sev un savam sekretāram Rudumam un gatavojies izbraukšanai uz Šveici. Taču Maskavas pārstāvis Višinskis tai dienā atsūta pie K. Ulmaņa jauno kiparprezidentu Kirchenšteinu, kam jāpaziņo, ka brauciens uz Šveici nav iespējams, bet jādodas uz austrumiem. To pašu apstiprina arī pilī ieradies padomju sūtnis Latvijā Derevjanskis, kas savā vizītē melīgi piebilst, ka Ulmanis varēšot doties uz Šveici caur Padomju savienību, kur satiksmes ceļi esot droši. Maskavas pārstāvji jautājumu nostāda ta, ka Ulmaņa braukšanai uz Šveici pretojoties Kirchenšteina vadītā Latvijas valdība, un Padomju savienība lūk, nekad principā neiejaucoties citas valsts iekšējāslie tās.

22. jūlijā plkst. 14.40 Ulmanis aicina pie sevis komandantu Neimani, lai atvadītos. Viņš saka: "Un tā, komandant, es šodien aizbraucu. Šorīt es jums teicu, ka aizbraukšu rīt, bet beidzamās stundās apstākļi tik krasi mainījušies, ka atstāju Latviju jau šodien. Biju nodomājis doties uz vakariem, bet manu vēlēšanos šodien noraidīja. Man piedāvāja citu maršrutu, kas man nepatika, un es izvēlējos trešo — tam piekrita, un tā es aizbraucu tagad uz austrumiem."

Tieši plkst 15 Ulmanis devās ceļā. Viņš bija tērpies melni iezaļganā rudens mētelī, garos zābakos un gaiši pelēkā žokejcepurē. Tā viņš mēdza ģērbties, kad devās savos inspekcijas braucienos Latvijas laukos. Viņa pēdējie vārdi pils darbiniekiem bija: "Kalpojiet Latvijai tikpat godīgi, kā to līdz šīm esat darījuši."

Plkst. 15.30 Rīgas galvenajā stacijā atgāja Berlīnes vilciens, ar kuru Ulmanis bija paredzējis doties ceļā uz Šveici. Viņam bija jāiekāpj ap to pašu laiku atejošā Maskavas vilcienā un jādodas uz austrumiem. Nav pamata vēl nupat laikrakstos apgalvotajam, ka Ulmanim Šveices valdība būtu liegusi vīzu. Ja tādas ziņas devis ASV sūtnis Rīgā Džons Vailijs vai sūtnis Rīgā Džons Vailijs vai citi tad tās nākušas no krievu avotiem.

Tālākais, ar Hamleta vārdiem runājot, ir klusums. Uz Kaspijas jūras bangainajiem ūdeņiem dzīves gaitas beigušās vīram, kura mūžs bija nesaraujami saistīts ar Latvijas valsts tapšanu, tās uzcelšanu un arī neatkarības bajā eju.

Lūdzu ziedojiet

PATIESIBAS FONDAM

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi uz vārda „TRUTH FUND" un nosūtāmi: „TRUTH FUND", c/o Tremont Savings, Acct. No. 405816, 3445 Jerome Avenue, Bronx, N.Y. 10467, USA.

PATIESĪBAS FONDS

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

1. oktobrī pl. 7.30 vak. DV namā Toronto nod. gadasvētki, arī nama 10 gadu atzīmēšana. Balle.

1. oktobrī pl. 8 vak. Latviešu namā LSAK sportistu apbalvošanas vakars — balle. Spēlēs Runči.

6. oktobrī pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru kārtējā sanāksme un koŗa mēģinājums.

8. okt. pl. 6 vak. sezonas slēgšanas sarīkojums Tālavā.

15. oktobrī pl. 7 vak. Latviešu namā TLB rīko latviskās sētas pieminas vakaru. Teiksmaino stāstu stāstīs Paliepu Jānis ar illustrācijām. Piedalās K. Staško kokļu ansamblis, Ariāna Liepiņa un Jānis Vandelis. Kafijas galds.

15. oktobrī pl. 7.30 vak. Latviešu namā Latviešu saimniecisko darbinieku apvien. sarīkojums ar vakariņām un priekšnesumiem. Spēlēs Runči. Pieteikšanās līdz 10. okt. dienās 465-9905, vakaros — 759-8771.

16. oktobrī pl. 3 pēcp. DV namā Rudenīga pēcpusdiena Toronto vanadžu sarīkojumā.

16. oktobrī pl. 3 pēcp. Igauņu namā, 958 Broadview Ave., Baltijas sieviešu padomes 25. g. darbības atcere.

16. oktobrī pl. 4 Latviešu namā Toronto latv. katoļu draudzes dāmu komitejas mūzikāls sarīkojums.

22. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes, R. Blaumaņa Trīnes grēki, Bickford Park vidusskolā.

23. oktobrī pl. 12 Bērzainē tītaru šaušanas sacensības. Pirms tam pl. 9 no rīta foreļu makšķerēšana, šaušana ar mazkalibra šauteni, laimesti u.c. Foreļu pusdienas.

23. okt pl. 4. pēcp. Centrālā technikuma auditorijā, 725 Bathurst St., prezidenta Kārļa Ulmaņa piemiņas sarīkojums.

29. oktobrī pl. 7 vak. Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave., Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts. Dir. A. Purvs.

29. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba medību sezonas atklāšanas balle. Izlozēs medījumus un zivis. Spēlēs Runči.

30. oktobrī pl. 4.30 pēcp. Latviešu nama gadasvētki. Vīru koris Viesturs, nama dāmu komitejas loterija, saviesīgs vakars.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

25. oktobrī pl. 8 vak. Town Hall bass-baritons Kārlis Bauers-Zemgalis, no Šveices.

13. novembrī pl. 2 Sv. Andreja baznīcā Bruno Skultes Daugava. 120 izpildītāju. Apvienots Ņujorkas latviešu un Rotas koris Konektikatā, solisti, teicēji, ērģeles. Diriģents — Andrejs Jansons.

26. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Aļģe no Filadelfijas, ASV

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

4. nov. DV teātŗa pirmizrāde, Neila Simona komēdija — Trīs dienas Plazas viesnīcā.

5. nov. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Preses balle, rakstu un mākslu jampamps. Informācija, ieejas un galda kartes tel. 766-0806.

6. novembrī pl. 3 pēcp. Latviešu namā Jāņa Jaunsudrabiņa simtgade. Rīko LPB Kanadas koŗa un J. Jaunsudrabiņa prozas balvas fonds.

6. nov. pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja bazn. zēlē Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars bērniem.

20. nov. (svētdien), pl. 5 pēcp. Toronto universitātes Convocation Auditorium Latvijas valsts 18. novembŗa atcere. Svētku runu teiks viesis dzejnieks Andrejs Eglītis no Zviedrijas.

26. novembrī DV namā Ūdens kriņģeļu balle ar priekšnesumiem.

26. novembrī Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās Ziemsvētku tirdziņš.

27. novembrī pl. 5 pēcp. Bickford Park vidusskolā Dainas koŗa tautas dziesmu koncerts.

3. decembrī Bickford Park vidusskolā „Seši mazi bundzinieki" atkārtojums.

27. novembrī Dainas koŗa tautasdziesmu koncerta atkārtojums.

11. decembrī Sv. Andreja baznīcā koncerts par labu Sidrabenes jaunceltnei.

1978. GADĀ

14. janvārī komp. Imanta Saksa JUBILEJAS KONCERTS.

ŠELBURNA

5. novembrī Šelburnā Leģionā zālē DV Druvas nod. rīko Varoņu piemiņu un nodaļas 15 gadu darbības atceri.

LNJAK panelis. Pie galda no kreisās: Vizma Maksiņa, Juris Brammanis, Velga Jansone un Sandra Klepere. Pēc spraigām pārrunām glāze auksta ūdens atveldzina.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Dr. Heronima Tichovska kalpojums

Latvijas paaudzes meitas un dēli auga reizē ar savu jauno valsti, un brīvās tautas piederīgā apziņa viņos saziedēja jau jauniešu gados. Vēl būdami skolēni un studenti, tie bija jau iecerējuši savu kalpojumu tautai un savai Latvijai, gara kultūrai un cilvēka pilnvērtībai. Šai pirmajai Latvijas brīvības paaudzei tas nebija nekāds modes patriotisms. Viņu ideālisms bija viņu dzīvotā īstenība.

Savu iekšējo īstenību piepildīdams, Dr. Heronīms Tichovskis ir devis un turpinājis šo kalpojumu jaunības un vīra gados, dzimtenē un svešumā. Viņa kalpojuma lauks ir bijis jaunatnes izglītība, sniegšanās zinātņu gaismā, raksti un grāmatas, tautas gara un apziņas pacelšana līmeņos, kur indivīda un sabiedrības dzīvē galvenā loma ir domāšanas kultūrai.

Audzinātājam, redaktoram, grāmatu autoram, valodniekam, profesoram Dr. Heronīmam Tichovskim 22. septembrī apritēja 70 gadi. Viņš dzimis Pil. das pagastā 1907. gadā. 1933. gadā viņš nobeidz baltu filoloģijas studijas Latvijas universitātē, iegūdams maģistra grādu, bijis skolotājs Rēzeknes valsts komercskolā. No 1934. gada līdz 1944. (ar pārtraukumu komūnistu gadā) bija izglītības ministrijas tautskolu vicedirektors, no 1942. — 1944. gadam Izglītības ministrijas mēnešraksta atbildīgais redaktors. Komūnistu gadā viņš strādāja par latviešu un krievu valodas lektoru Latvijas universitātē un Angļu valodas institūtā krievu valodas nodaļā, ko vadīja prof. P. Jurevičs.

Trimdas gados Vācijā Heronīms Tichovskis uzsāka ģermāņu filoloģijas studijas Bonnas universitātē un 1949. gadā ieguva Dr. phil. gradu. Savai disertācijai viņš bija izvēlējies tematu: "Lessings Verhaetnis zu Diderot" (abu autoru drāmas teorijas salīdzinājums), ko izstrādāja prof. Gintera Millera vadībā.

1949. gadā Dr. Heronīms Tichovskis apprecējās un kopā ar dzīvesbiedri Annu 1950. gada janvārī izceļoja uz Kanadu. Anna Tichovska Bonnas universitātē studējusi jurisprudenci, Kanadā strādājusi par banku ierēdni, papildinājusies vispārējos priekšmetos vietējā universitātē un kopš 1953. gada vadījusi apgādu — Astra. No 1954. līdz 1960. g. Dr. Heronīms Tīchovskis bija Ontario provinces izglītības ministrijas ārpusskolas departamenta padomnieks jaunvalodu mācīšanā un ministrijas tulks. Līdztekus viņš strādāja LNAK padomē un valdē kopš 1952. gada, kur noorganizēja latviešu jauniešu kursus, vēlāk ģimnaziju, kultūras un izglītības nozari, Kanadas latviešu dziesmu svētku komiteju. Tanī pašā laikā viņš darbojās Kanadas latviešu katoļu biedrībā un no 1954. g. līdz 1960. g. bija latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēdis.

Lolodams vēlēšanos nodoties akadēmiskam darbam ASV, H. Tichovskis 1958 g. iestājās Toronto universitātē graduēto skolā, kur studēja slavistiku, bet germānistikas studijas novadīja līdz M. A. gradam. 1960. gada rudenī Dr. H. Tichovskis pārcēlās uz ASV, kur strādāja par mācībspēku Konektikatas universitātē un vēlāk Ziemeļkarolainas A. un T. universitātēs par profesoru jauno valodu nodaļā. Šinīs gados viņš ir publicējis angļu valodā slavistikas žurnālos ASV un Anglijā apcerējumus un recenzijas par baltu un slavu literātūru un kultūru. Bijis referents un valdes loceklis Ziemeļamerikas Kultūras fondā, teicis akadēmiskas runas vairākās organizācijās, lasījis referātus Baltijas zinātnieku kongresos Kalifornijā un Toronto universitātē. Dr. H. Tichovska vārds ir uzņemts visās latviešu enciklopedijās un biografiskās vārdnīcās; Directory of American Scholars; International Scholars Directory; Directory of International Biography; Who's Who in the East: Who's Who in American Education; Personalities of the South.

1973. gadā Dr. H. Tichovska redakcijā un Astras apgādā iznāca rakstu krājums — Biskapa Jāzepa Rancāna dzīve un darbs, kuŗā galveno biografisko apcerējumu un izvērtējumu bija devis viņš pats. Pašlaik ir sagatavošanā iznākšanai šī gada beigās divas grāmatas — Bīskapa Jāzepa Rancāna rakstu izlase un Dr. Zentai Maurinai veltīts rakstu krājums.

Kopš 1976. gada Dr. H. Tichovskis ar dzīvesbiedri Annu atkal dzīvo Kanadā, Toronto. Blakus darbam universitātē viņš ir LNAK padomes loceklis, PBLA kultūras fonda priekšsēža vietnieks un Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes vicepriekšsēdis.

Novēlot dievpalīgu un — daudz baltu gadiņu savam jaunības dienu skolotājam Dr. Heronīmam Tichovskim, reizē gribas izteikt cienas pilnu apbrīnu par to darbu un veikumu kalnu, ko viņš ir cēlis visu savu gadu gājumā. Jādomā, ka viņā, tāpat kā Latvijas brīvības paaudzes vairumā, ir tā brīvās Latvijas gara dāvātā jaunība, kas nepaiet.

Jānis Klīdzējs

Prof. Dr. H. Tichovskis

Satikšanās pēc 30 gadiem

Priekš 30 gadiem, 1947. gada 30. jūlijā, ar kuģi no Vācijas Halifaksas ostā Kanadā ieradās 60 latviešu bēgļi. Šis bija pirmais transports, kas atveda uz Kanadu meža strādniekus, kas savu gada līgumu nostrādāja Abitibi Power&Paper Co. sabiedrībā Suzenmarījas (Sault Ste. Marie) tuvumā. No šiem pirmajiem iecelotājiem pēc otrā pasaules kara Toronto un apkārtnē apmetušies 25, pārējie izkaisīti pa visu Kanadu, daži aizcelojuši uz ASV, bet septiņi miruši 16. septembrī šie pirmie iecelotāja pēc 30 gadiem satikās Toronto kopējā atkalredzēšanās vakarā, 371 Yonge St. Bija ieradušies 17 agrāko „meža brāļu", kas atmiņās pavadīja sirsnīgas stundas. Klātesošie vienojās šādu satikšanos turpmāk atkārtot katru gadu.

Z. G.

Dievkalpojums un urnu izvade
Brāļu kapos Katskiļu kalnos
notiks svētdien, 9. oktobrī, pl. 1 pēcp.

Dievkalpojumu vadīs māc. R. Zariņš,
piedaloties: māc. F. Rupertam,
M. Ādamai (soprāns), M. Millerei-Grasmanei (arpa)
un A. Gēliņam (bazūne).

Sestdien, 8. oktobrī, pl. 9 vak.
svētbrīdis Brāļu kapos

Jaun

KANADA

Kanada konferenc mā 24. se J. Cālītis Pie Tevis sveŗot, k kai atspu kas eksis AK izglī J. Meža nododot priekšsēž pieminēja konferenc piedalījā ferencē cē iztirzā problēma mas un matojum uzdevum patiesība tības ga

Par ko tāru bij nis, skolu ferencē 57 klaus

No re nāja mā mācības iesākot ka katrs tā pēc d dēt uz š mē būt cilvēka pats sev dus jautā jīgais ci dzīvo šai Dieva g savs cēl uztveres dzīves c dējs. At dzīvē iz dzīves u ma un b mūsu la ir valdo Ticības vums i jums, i višķs in

Ticība nav tik kos jau viņš pat

LNJAK un Lari

Jaunietim jāzina, kāpēc viņš ir šeit

KANADAS LATVIEŠU SKOLOTĀJU KONFERENCE

Kanadas latviešu skolotāju 8. konferenci Toronto Latviešu namā 24. septembrī ievadīja māc. J. Cālītis ar bībeles vārdiem — Pie Tevis ir dzīvības avots, uzsverot, ka cilvēka darbs ir tikai atspulgs no kādas augstākas eksistences — Dieva. LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks atklāja konferenci, nododot sveicienus no LNAK priekšsēža T. Kronberga un pieminēja, ka no pirmās šādas konferences Kanadā, kurā toreiz piedalījās 24 locekļi, šinī konferencē ir klāt 7. Šai konferencē iztirzājamas divas galvenās problēmas — skolu programmas un mūsu darba garīgo pamatojumu atjaunošana. Mūsu uzdevums audzināt jauniešus patiesības un dzimtenes mīlestības garā.

Par konferences gaitas sekretāru bija aicināts A. Gertmanis, skolu valdes sekretārs. Konferencē abās dienās piedalījās 57 klausītāji.

No referentiem pirmais runāja māc. Ā. Čops par ticības mācības nozīmi un vajadzību, iesākot ar Einšteina vārdiem, ka katrs domājošs cilvēks jautā pēc dzīves jēgas; zināt atbildēt uz šiem jautājumiem nozīmē būt reliģiozam. Kultūras cilvēka iezīme ir tā, ka viņš pats sevi sāk apzināties un šādus jautājumus risināt. Dievbijīgais cilvēks apzinās, ka viņš dzīvo šai pasaulē, jo tā bijusi Dieva griba — viņš nav pats savs cēlonis. Pēc ateistu dzīves uztveres cilvēks pats ir savas dzīves cēlonis un mērķu spraudējs. Ateistiskais cilvēks savā dzīvē izvēlēsies tīkamo. Šāda dzīves uztvere noved pie tukšuma un bezjēdzības. Vērojam, ka mūsu laikos šis dzīves uzskats ir valdošais, arī skolu sistēmā. Ticības mācības lielais uzdevums ir dzīves jēgas jautājums, izskaidrot, kādēļ atsevišķs individs dzīvo.

Ticības mācības skolotājam nav tik daudz grūtību metodiskos jautājumos, bet gan, vai viņš pats tam tic, ko viņš māca, viņam ir jāstāv zem evaņģelija. Referents vēl uzsvēra, ka nevar būt sekmīgs skolotājs, ja viņš savus audzēkņus nemīl — tam bērni jāmīl kā potenciāli latvieši, kas uzliek smagu pienākumu skolotājam.

Turpmākajā darba sekas punktā par skolu programmām runāja TLB skolotāja S. Pogule par latviešu valodu pamatskolās, pārskatot mācību vielu pa klasēm. Referente atzina, ka mūsu programmu pamats ir lasāmās grāmatas, kas ir ļoti atšķirīgas. Jauno klašu lasāmās grāmatās trūkst pasaku, ko bērni labprāt lasa. Tanīs nav tikai interesanti notikumi, bet arī sava īpašnēja doma. Vispārējs vērojums, ka mēs skolā vairāk piemērojamies vājākiem bērniem, bet tiem, kas grib un var lasīt, trūkst pietiekami lasāmas vielas. Būtu derīgi skolas grāmatās aiz lasāmā gabala dot iztirzājumu, kas būtu vadlīnija kā skolotājam, tā skolniekam.

TLTA ģimn. skol. I. Krūmiņa runāja par latviešu literatūras mācīšanu ģimnazijā, minot tradicionālo programmas iedalījumu un kā tas būtu pārveidojams atkarā no jaunieša uztveres spējām — grūtāko vielu atstājot uz augstākām klasēm. Pieminēja arī nel. skolotāja L. Vīka konspektus un viņa atšķirīgo pieeju literatūras mācīšanai — pieejai jābūt ne rakstnieku biografijas un chronoloģiskā kārtība, bet pēc motīviem, piem. nacionālie motīvi, kā tie atspoguļojas mūsu literatūrā. Literatūras viela jāsakārto pēc grūtuma pakāpēm.

Pārrunāja arī, kā skolniekiem iedzīvināt latviešu grāmatu lasīšanu, jo tie nelasa ne latviešu, ne angļu grāmatas.

V. Upeslācis referēja par to, kā tautas tagadne rādās jaunajai paaudzei. Referents vairākus gadus mācījis kā 2 x 2 nometnēs, tā arī Gaŗezerā u. c., tāpēc viņa pieredze sabiedriskā mācībā jo plaša.

Referents atzina, ka īpaša vērība jāpievērš notikumiem, sākot ar 1939. g., kas jaunietim jāsaprot. Viņam jāzina, kāpēc sākās trimda un kāpēc esam te. Stundā skolotājs nedrīkst zaudēt savu mierīgo objektīvo poziciju. Jaunie parasti ir jāsaviļņo, lai tie teikto paturētu, jaunietis pats ir identificējams ar latviešu tautu, lai tas saprastu, ka tautai nodarītais ļaunums skar arī viņu. Jaunietis pats meklē savu identitāti, kur tas varētu piederēt, aizstāvēt un uzbrukt. Ir jāstāsta par koncentrācijas nometnēm, izsūtījumu, cenzūru. Šī ir viela, kas pilna drāmatiskiem notikumiem un aizkar jauniešu sajūtu. Jārāda, kāda izskatās Latvija pašreiz, ka tur nav neviena sektora, ko okupācijas vara nepārraudzītu. Mēs negribam teikt jauniešiem, ka mēs vēlamies kaut ko atgriezt atpakaļ, mēs tikai gribam progresu — uz brīvību.

Diskusijās tika pieminēti Florefas notikumi, kas liecina, cik politiski naīva vēl ir mūsu jaunatne. Itvisam, ko vien mēs latviešu skolā mācām, jāplūst uz vienu mērķi — mūsu tautas brīvību. Bez tā mūsu darbam nav nozīmes. Šī mācāmā viela uzskatāma par sabiedrisko mācību, jauno vēsturi. Nevaram klusēt par latviešu tautai nodarīto pāreštību, tā jāpauž visās stundās.

Pirmās konferences dienas vakarā klausītājos dzīvas debates izraisīja ziņojums par tanī pašā dienā noklausīto jaunieša Graubes referātu LNJAK kongresā, kas it kā bijis pretrunā ar mūsu nacionālo domu, un jaunieši pret to neesot nostājušies. Pret to bija iebildums, ka arī mūsu brīvvalsts laikā bijusi politisko domu atšķirība, un tikai pēc 1945. g. visiem esot jādomā vienādi.

Tanī sakarā otras dienas rītā kongresā ieradās jaunais LNJAK priekšsēdis Imants Purvs ar vairākiem valdes lo-

(Turpinājums 20. lp.)

Latvijas universitātes 58. gadasvēkos Latviešu namā Toronto. Augšā akadēmiskās runas teicējs prof. Dr. A. Šubiņš (Tālavija), pa labi — Toronto korporāciju kopas seniors — E. Šteinhards (Tālivija). Apakšā: Studenšu korporāciju kopas stipendiju saņem Sandra Markitante (Spīdolas meitene). Stipendiju pasniedz seniore Sibilla Korule (Gundega).

Foto: Verners Cinis

LNJAK kongresa dalībnieku reģistrācijas galds. No kreisās: Mirdza Avena, Jānis Liepiņš un Larisa Stikuta.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Mūsu Alma Mater atminoties

Latvijas universitātes 58. gadasvēkus akadēmiskās organizācijas atzīmēja Latviešu namā Toronto 25. septembrī ar aktu un priekšnesumiem.

Uzrunā Toronto korporāciju kopas seniors E, Šteinhards (Talavija) pieminēja Latvijas universitātes devumu, minot statistiskus datus. Uzrunu viņš nobeidza ar aicinājumu vienoties Latvijas valsts himnā.

Akadēmisko runu sacīja prof. Dr. A. Šubiņš (Talavija) par tematu — Daba, zinātne un mērogi, pieminot laikus, kad viens pats cilvēks varēja aptvert visus zinātņu laukus, kā Dr. Fausts. Tagad zinātniskie sasniegumi tik milzīgi lieli, ka varam iepazīt vairs tikai vienas disciplīnas sīku daļu. Referents apskatīja dažādus enerģijas avotus, un pats lielākais enerģijas avots ir saule, jo visi pārējie enerģijas avoti dod tikai niecīgu daļu no saules enerģijas.

Studenšu korporāciju kopas seniore Sibilla Korule (Gundega) pasniedza Studenšu korporācijas kopas piešķirto stipendiju latviešu valodas kursiem Toronto universitātē Sandrai Markitantei (Spīdolas meitene).

Atceres aktu beidza ar atskaņoto Latvijas universitātes himnu un Gaudeamus, ko novadīja A. Vanags (Latvia). Klavieru pavadījumus veica Silvija Plīse-Argjū (Dzintra).

Augšējā zālē Studenšu korporāciju kopas locekles bija klājušas kafijas galdus. Priekšnesumu daļā piedalījās korp. Gundega meitenes no Otavas — Linda Alberta un Anda Sprudža ar kokles un tautasdziesmu skandējumiem. Viņas abas pieder pie Otavas ansambļa Atbalss. Viesu skaits bija ap 150.

E. E.

LNJAK atkal...

(Turpinājums no 9. lp.)

lielā mērā paši esam vainīgi pie savas tautas traģiskā likteņa. „Nav šaubu, ka pat tagad mēs mākslīgā situācijā cenšamies uzturēt latvietību," teica referents. Likās, ka viscaur referātā pavīdēja doma, ka latvietība būtu kāda „nereāla parādība', kas neatbilst mūsu pieņemtajām tradicijām un politiskajiem uzskatiem. Daļa jaunajo klausītāju bija citādās domās, atklāti protestējot pret Graubes teorētizēšanu. Protestētāju vidū bija otrs kongresa referents — Aleksandrs Joma, kas P. Graubes izteiktos uzskatus atzina par bīstamiem trimdas latviešu sabiedrībā.

P. Graubes referāts atbalsojās arī nākošās dienas rītā Kanadas latviešu skolotāju kongresā. — LNJAK priekšsēdis Imants Purvs izteicās: „Šāda kontroversāla doma neapšaubāmi var izraisīt debates latviešu sabiedrībā. Nevaru pievienoties referenta domām, kas faktos ir pretrunīgas."

A. Joma jauniešu uzmanību pievērsa uz programmā izziņoto tematu — mūsu cīņu par brīvības centieniem, kā arī komūnistu īstās sejas atmaskošanu tagadējā Latvijā. A. Joma iepazīstināja jauniešus ar pašreizējiem apstākļiem dzimtenē, citējot māc. J. Šmita dokumentāros faktus. Viņš pieskārās plānotajai Belgradas konferences demonstrācijai Toronto pilsētas valdes nama priekšā, kas iecerēta 1. oktobrī, pl. 3 pēcp., un mudināja jauniešus iesaistīties šajā protesta demonstrācijā. Tā būs vērsta pret cilvēka tiesību ignorēšanu padomju okupētajās zemēs. Latviešu politiskās organizācijas organizē cilvēkus kas apņemtos mūsu cīņas viedokli celt priekšā kamadiešu politiķu aprindās. Sagaidāms LNJAK atbalsts šajā nozīmīgajā kampaņā.

Kongress beidzās ar balli Lord Simcoe viesnīcas Ontario Room telpā, pulcinot ap 150 apmeklētāju. Nākošais kongress paredzēts Tērvetē. **A. K.**

Danforth Coxwell rajonā klusam pārim

izīrējams

4 istabu dzīvoklis ar virtuvi 2. stāvā. Garāža. Laba satiksme. Zvanīt pēc pl.. 8 vak. 447-9905.

Etnisko žurnālistu kluba pirmais sarīkojums

Nesen nodibinātais Kanadas etnisko žurnālistu klubs, sadarbībā ar Ontario etniskās preses apvienību, sestdien, 24. sept. Mississauga Tavern telpās Toronto rīkoja pirmo saviesīgo vakaru ar plašu mākslinieciško programmu, kas pulcināja ap 200 apmeklētāju. Vairumā bija ieradušies italiešu etniskās preses darbinieki ar saviem draugiem un paziņām.

Ar savu klātieni vakara viesus pagodināja Ontario provinces „ombusmens" Artūrs Malonijs, jaunievēlētais Ontario kabineta ministrs Larijs Grosmans un vairāki Ontario valdības ierēdņi.

Larijs Grosmans teica īsu pateicības runu, veltītu visiem etniskās preses darbiniekiem, kas atbalstījuši viņu politiskajā karjērā. „Bez jūsu atbalsta es nebūtu iekļuvis savā jaunajā amatā", teica Grosmans. Premjērs Viljams Dēviss viņu nesen izraudzīja par „Consumers Affairs" ministru Ontario provincē.

Vakara programmā bija etnisko grupu tautas deju uzvedumi un vokāli priekšnesumi. Līdzīgi sarīkojumi paredzēti arī nākotnē.

A. K.

Sveicieni prof. Dr. H. Tichovskim

Pēc ilgāku gadu pavadīšanas ASV, prof. Dr. Heronīms Tichovskis nu jau kopš šī pavasara atkal iekārtojies uz pastāvīgu dzīvi Toronto, kur jau dzīvoja piecdesmito gadu sākumā. Šeit viņš tagad sagaidījis arī savus septiņdesmitos gadus.

Tieši profesora dzimšanas dienā, 22. septembrī, gaviļnieku viņa dzīvoklī ieradās sveikt konsuls Dr. E. Upenieks, Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēdis O. Liepa, Mākslinieku vienības Latvis priekšnieks Edg. Krūmiņš, LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva ar sporta nozares referentu Ž. Zentiņu, studentu korporācijas Lacuania seniors V. Miklašēvics jun., Kanadas latviešu katolu apvienības valdes priekšsēdis S. Gabrāns un katoļu draudzes priekšnieks V. Miklašēvics sen., nododot veltes un aploksnes.

Balvas bija arī mūsu trimdas dzejniecēm Gunai Ikonai, Indrai Gubiņai un Birutai Senkēvičai, kas bija atnesusi arī dzimumdienas kliņģeri. Pavisam bija ieradušies 15 apsveicēju, tā reprezentējot galvenos garīgos un sabiedrisko interešu laukus. Jubilārs sirsnīgos vārdos pateicās visiem apsveicējiem, kas bija sagādājuši viņam šādu jauku pārsteigumu.

Prof. Dr. H. Tichovskis ir kluss zinātniska darba darītājs, kas nekad nav izrādījis interesi par īpašiem publiskiem godiem. Tā arī šī sirsnīgā apsveikšana bija intima satikšanās un maza uzmanības parādīšana cienījamam zinātniekam, seviški par viņa lielo interesi latviskajam vārdam un mākslai.

Prof. Dr. H. Tichovskis ar saviem rakstiem un grāmatu recenzijām kuplinājis arī Latvija Amerikā slejas. Lai vēl ilgi mūsu cienījamam jubilāram nepietrūktu spēka kalpot mūsu kultūras dzīvei un zinātniskajam darbam!

Plašāku aprakstu jubilāram veltījis viņa bijušais Latvijas laika skolnieks rakstnieks Jānis Klīdzējs.

K. S.

Piedalaities algas uzkrāšanas plānā ar regulāriem atvilkumiem

Nu ir pienācis laiks, un šoreiz vēl pat labāks, jo sākot ar šo gadu jūs varat iegādāties procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes ar rēgulāriem algas atvilkumiem. Pēc pirmā gada šīs zīmes jau pelna procentu procentus.

Miljoniem kanadiešu ir apzinājušies, ka naudas uzkrāšana ar sistēmatiskiem algas atvilkumiem ir lielisks veids, kā sakrāt naudu. Tas ir viegli un ērti. Un tagad ar jaunajām procentu procentu valsts aizņēmumu zīmēm jūsu ietaupījumi pieaugs automatiski gadu pēc gada.

Jaunās procentu procentu valsts aizņēmumu zīmes

Plāns procentu procentu valsts aizņēmumu zīmju iegādāšanai no rēgulāriem algas atvilkumiem ir speciāli tā izveidots, lai vislabāk palīdzētu jums uzkrāt naudu. Jaunās aizņēmumu zīmes automatiski pieskaita gadskārtējos procentus kapitālam, tādējādi maksājot garantētu procentu likmi 8,06 proc. gadā. Turpmākā tabulā ir parādīts, kā viena 100 dol. procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes vērtība pieaug no gada gadā:

1. nov. Vērtība	1. nov. Vērtība
1978 g. $107.00	1983. g. $158.78
1979. g. $115.81	1984. g. $171.77
1980. g. $125.34	1985. g. $185.81
1981. g. $135.63	1986. g. $200.97
1982. g. $146.76	

Procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes ir dabūjamas šādās nominālās vartībās: 100, 300, 500, 1000 un 5000 dol. Ja aizņēmuma zīme ir pilnīgi izmaksata, procentu procentu zīme var tikt apmainīta ar rēgulāru procentu aizņēmuma zīmi (sākot ar 300 dol. zīmi), kas maksā gadskārtējus procentus 1. novembrī ar čeku vai pārskaitot attiecīgo summu jūsu noguldījumu kontos (savings un chequing account).

Procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes var iekasēt katrā laikā. Iekasējot aizņēmuma zīmes, jūs saņemsit visus rēgulāros gadskārtējos procentus un vēl pienācīgos procentu procentus.

Labs ieguldījums

Jaunās Kanadas valsts aizņēmuma zīmes ir datētas ar 1977. g. 1. novembri un tās pelna 8,06 proc. gadā, ja jūs tās paturat līdz uzrādītam termiņam. Ikviena jauna aizņēmuma zīme maksā 7 proc. pirmajā gadā un pelna 8,25 proc. visos turpmākajos 8 gados.

Iesaistaities jau šodien

Nenokavējiet. Izmantojiet šo izdevību nopirkt procentu procentu valsts aizņēmuma zīmes ar kārtējiem valsts atvilkumiem.

Iesaistieties jau šodien un sekojiet savu ienākumu augšanai.

NEW CANADA SAVINGS BONDS

8.06%

Average Annual Interest to Maturity

DAMAS

Meklēju dzīves draugu, nopietnu latviešu meiteni līdz 33.9 g. v., jaunu, dzīves priecīgu un dabas mīļotāju. Esmu materiāli nodrošināts. Lūdzu rakstīt šai avīzei ar norādi „ARTURS".

Rigas

TEDIS ZIERIN
BET VIŅU IZ

Sešpadsmit c
pētās Latvijas
nieku un māks
kagā ieradās p
tembrī, ar lid
šingtonas. Čika
septembrim no
nības - ASV
draudzības san
dalījās pārstāv
dažādām ASV
smi piektdiena
ja atklāts sar
House viesnīcā
dusies daļa g
līdz ar diviem
Pad. savienība
Pēc priekš
vieši tika nosē
nātāju tribīne
bija ap divi si
vināja Pad. sa
tizēja ASV. Se
mus saņēma
prezidents Tru
karu", bet ne
gadējo prezide
viški tika krit
šanās, bet nek
par Pad. sa
spēku. Kādu
jās runātāji, z
čikagietis T.
tu, kurā sirpi
pielīdzināts kā
Viņš sauca ar
ki: „Brīvību
juma kārtībnie
tūlīt izvadīja
Vāca arī zi
kāņu jauniešu
savienību „mi
skaidrošanai.
žas dziesmas.
Kā pēdējais
delegācijas va
sveicot arī L
sakaru komite
uzsvēra, ka k
lu darbu, p
kas dodas dz
jumos. Tāpat
dažādus mat
savienību uz
visi esam tūri
ca Albiņš u
panākumus.
Albiņš runā
viņa runu an
grupas locekl
teica arī mā
operas dziedā
nu un kompo

Tūristu

Tūristu gr
Latvijas Vašin
septembrī Vis
dībā, kas čik
krieviski un
angliski. Va
daībnieki sat
jiem latviešie
kur Rīgas t
A. Abrants u
namu un Va
ev. lut. drau
Abrants pask
un baznīca i
par pašu latv
ka pamatakm
"Dievam un
iepazīstināti a
viešu īpašu
pie Daugava
Abrants jautā
zināms, kas ir
Visi viesi kl
Latviešu na
Rīgas viesus

Rīgas ciemiņi Čikagā

TEDIS ZIERIŅŠ SAUC: „BRĪVĪBU LATVIJAI", BET VIŅU IZRAIDĪJA NO ZĀLES

Sešpadsmit cilvēku lielā okupētās Latvijas kultūras darbinieku un mākslinieku grupa Čikagā ieradās piektdien, 16. septembrī, ar lidmašīnu no Vašingtonas. Čikagā no 16. līdz 18. septembrim notika Pad. savienības - ASV tuvināšanās un draudzības sanāksme, kurā piedalījās pārstāvji no vienpadsmit dažādām ASV pilsētām. Sanāksmi piektdienas vakarā ievadīja atklāts sarīkojums Palmer House viesnīcā. Tanī bija ieradusies daļa grupas dalībnieku, līdz ar diviem pavadoņiem no Pad. savienības sūtniecības.

Pēc priekšā stādīšanas latvieši tika nosēdināti blakus runātāju tribīnei. Apmeklētāju bija ap divi simti. Runātāji slavināja Pad. savienību un nokritizēja ASV. Sevišķus pārmetumus saņēma agrākais ASV prezidents Trumens par „auksto karu", bet neaizmirsa arī tagadējo prezidentu Kārteru. Sevišķi tika kritizēta ASV bruņošanās, bet nekas netika minēts par Pad. savienības militāro spēku. Kādu brīdi, kad mainījās runātāji, zāles vidū iznāca čikagietis T. Zieriņš ar plakātu, kurā sirpis un āmurs bija pielīdzināts kāšu krusta zīmei. Viņš sauca angliski un latviski: „Brīvību Latvijai!" Sarīkojuma kārtībnieki Zieriņu gan tūlīt izvadīja no telpas.

Vāca arī ziedojumus amerikāņu jauniešu sūtīšanai uz Pad. savienību „miera kustības" apskaidrošanai. Atskanēja arī dažas dziesmas.

Kā pēdējais runāja latviešu delegācijas vadītājs V. Albiņš, sveicot arī Latvijas kultūras sakaru komitejas vārdā. Viņš uzsvēra, ka komiteja veicot lielu darbu, palīdzot tūristiem, kas dodas dzimtenes apmeklējumos. Tāpat komiteja izsūtot dažādus materiālus par Pad. savienību uz ārzemēm. „Mēs visi esam tūristi no Rīgas," teica Albiņš un novēlēja labus panākumus.

Albiņš runāja krieviski, un viņa runu angļu valodā tulkoja grupas loceklis Vējš, kas pieteica arī māksliniekus: Rīgas operas dziedātāju Maiju Krīgenu un komponistu Pēteri Plakidu un minēja arī, ka tie esot vīrs un sieva. Maija Krīgena nodziedāja Plakida klavieru pavadījumā latviešu valodā Grāviša „Padomju Latvijai" un krievu valodā Dunajevska „Fantastu maršu".

Uz sarīkojumu bija ieradušies arī kāds pusducis Čikagas latviešu, kuri pēc programmas beigām gāja apsveicināties ar atbraucējiem no Rīgas.

Sestdienu atbraucēju grupa izmantoja Čikagas apskatei, bet svētdien, 18. septembrī, Midland viesnīcā bija rīkots sarīkojums ar Rīgas mākslinieku piedalīšanos. Tas bija izsludināts Čikagas latviešu radio raidījumā jau trešdien, 14. septembrī. Sarīkojuma galvenais rīkotājs bija Lauris Kalniņš, kas arī pieteica māksliniekus.

Pirmajā daļā Maija Krīgena Pētera Plakida klavieru pavadījumā nodziedāja latviešu komponistu dziesmas, bet otrā daļā U. Stabulnieks, M. Vilcāne un V. Grīnbergs sniedza vieglāka rakstura mūzikālus priekšnesumus. Jānis Līkums-Lejaskalns skandēja vairākus dzejoļus. Rīgas viesi nodeva vakara organizētājam L. Kalniņam velti — tautisku segu.

Uz šo sarīkojumu bija ieradušies ap trīs simti apmeklētāju, no kuriem kāda puse Čikagas latviešu sarīkojumos līdz šim nebija redzēti. Kādi piecpadsmit bija ieradušies no Milvokiem, daži arī no Mičigenas un Indianas. Sarīkojuma kasieri bija J. Vilciņš un L. Lapiņš.

Jau labu laiku pirms sarīkojuma sākuma T. Zieriņš nostājās Midland viesnīcas priekšā ar plakātu, kurā prasīta brīvība visām tautām. Šim plakātam bija jāiet garām kā Rīgas viesiem, tā arī visiem apmeklētājiem.

Rīgas viesu grupā bez jau minētiem vēl bija R. Ansbachs, J. Zakis, L. Alksnis, A. Bleika, S. Līduma, G. Zemrīts, J. Blūms un V. Hermanis.

Rīgas viesi Čikagu atstāja otrdien, 20. septembrī, lai dotos uz Sanfrancisko. Vēl bija paredzēti arī Losandželosas un Ņujorkas apmeklējumi.

V. Jaunkalnietis

Tūristu grupa ciemās ASV pilsētās

Tūristu grupa no okupētās Latvijas Vašingtonā ielidoja 13. septembrī Visvalža Albiņa vadībā, kas Čikagā runājis tikai krieviski un viņa runa tulkota angliski. Vašingtonā grupas daļībnieki satikušies ar vietējiem latviešiem Latviešu namā, kur Rīgas tūristus sagaidījis A. Abrants un iepazīstinājis ar namu un Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes baznīcu. A. Abrants paskaidrojis, ka nams un baznīca iegūti un izveidoti par pašu latviešu līdzekļiem un ka pamatakmenī rakstīti vārdi: "Dievam un Latvijai". Ciemiņi iepazīstināti arī ar citiem latviešu īpašumiem. Nonākot pie Daugavas Vanagiem, A. Abrants jautājis: "Jums varbūt zināms, kas ir šī organizācijā?" Visi viesi klusējuši...

Latviešu nama zālē okupētās Rīgas viesus sagaidījuši ap 70 vietējo latviešu, kas vēlējušies dzirdēt par tagadējo dzīvi Latvijas laukos, kur nevienu dzimtenes apciemotāju nelaiž. Grupā atradies arī kolchoza vadītājs Jānis Blūms, kas stāstījis par kolchoznieku "bagāto dzīvi", ko apstiprinājuši arī citi grupas dalībnieki. Pēc tam atbraucēji deklamējuši tagadējās Latvijas dzejnieku dzejoļus, nodziedot arī Alfreda Kalniņa un Emīļa Dārziņa dziesmas, dažus arī vieglā žanra atskaņojumus. Otrā dienā grupa devās uz Čikagu, par ko ziņots atsevišķā rakstā.

Pēc tam līdzīgi apmeklējumi notikuši Losandželosā, Sanfrancisko un Ņujorkā. Grupas dalībniekiem mecosoprānam Maijai Grīgenai un pianistam P. Plakidam Ņujorkas Mazajā Karnegī bija paredzēts koncerts. (rd)

Mans mīļais vīrs un mūsu dārgais papiņš

Jānis Līcis

dzimis 1940. gada 26. decembrī Rīgā

Pēkšņi aizsaukts no mums

šā gada 25. septembrī Londonā, Ont.

Mīlestībā un dziļā pateicībā savās sirdīs viņu paturēs

Gita, Māris un Guntis

Jo pie Tevis ir dzīvības avots, un Tavā gaismā mēs redzam gaismu.

Psalms 36:10

Mūsu mīļais, neaizmirstamais dēls

Jānis Līcis

dzimis 1940. gada 26. decembrī Rīgā

Negaidot aizsaukts Dieva mierā

1977. gada 25. septembrī Londonā, Ont.

Tavā rokā es nododu savu garu. Tu mani esi atpestījis, Tu uzticīgais Dievs.

Psalms 31:6

Mīlestībā

Dzidra un Ernests Kraukļi

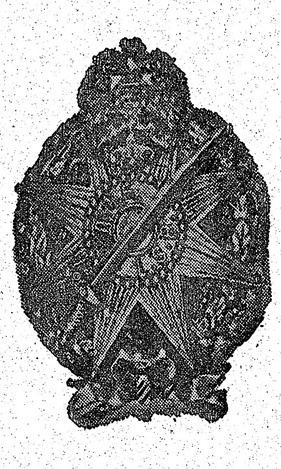

Mūžības pulkiem pievienojies

6. Tukuma latv. strēlnieku pulka virsseržants

IV šķ. Juŗa krusta un II šķ. L.K.O.K.

Antons Salzemnieks

dzimis 1894. gada 12. septembrī Latvijā,

miris 1977. gada 16. septembrī Ņūmārketā, Kanadā

Latviešu kaŗa veterānu - strēlnieku biedrība Toronto

Mūsu bij. līdzstrādnieks

Ints Podnieks

aizgājis mūžībā 1977. g. 17. septembrī Toronto

Latvija Amerikā

(48. turpinājums)

Ieraudzījis abus sēdētājus, tas pienāca un lūdza cigareti, paskatīdamies te uz Pastalnieku, te uz Ceriņu. Kad tie aizbildinājās, ka cigaretes neesot, papīru dūrējs pagrābstījās pa kabatām un izvilka salocītu cigareti. Iespraudis to mutē, viņš lūdza uguni. Arī tādas sēdētājiem nebija. Tad vīram pašam radās arī sērkociņš. Viņš aizdedzināja savu cigareti, turpat nospļāvās pie abu sēdētāju kājām un lēnām aizvilkās uz citu parka stūri, kur atkal sāka durstīt papīrus, kas Ceriņam bija ziedošas puķes.

Pie Kaluma Priedulis atradās jau priekšā. Viņš nebija Pastalnieka mājā iegriezies, kopš sarunājis Mirdzu darbā. Lai kā Mirdzai varēja uzticēties, taču sirdslietās, kur prātam vairs nav nekādas teikšanas, derēja lielāka uzmanība. Priedulis tomēr gribēja pie Kaluma pārliecināties, kā sieva slavenajās sakarnieku viesībās Pastalnieka mājā īsti uzvedusies. Kalums gan aizbildinājās, ka arī pats bijis tuvu nolūšanai un tikko vairs turējies uz kājām, bet kamēr atradies vēl skaidrā prātā, Mirdza turējusies braši.

„Ko nozīmē — braši!" Priedulis iesaucās.

„Nu, braši... Kā to teikt? Eleganti!" Kalums pārlaboja.

„Eleganti var krist arī otram ap kaklu, eleganti var iekāpt arī cita gultā," Kaluma atbilde Priedulim likās pārāk diplomātiska.

„Nu, tad klausies, visi bijām pilnā, kas tik smalki vairs var atcerēties," Kalums kļuva nepacietīgs.

„Tad jau tā kā jāņubērni — nezina, kuŗa sieva, kuŗa meita," Priedulis nevarēja nomierināties. Viņš vēl būtu Kalumu ilgāk pratinājis, ja pēkšņi neparādītos pats mājas saimnieks Jānis Pastalnieks ar gleznotāju Pēteri Ceriņu.

Pastalnieks ieplēta acis, ieraudzījis Prieduli pie Kaluma. Priedulis nebija nekāds lielais apkārtstaigulis. Ja tas atkal sācis draudzēties ar Kalumu, tad ne gluži bez sava iemesla. Nepietika tikai ar sakarniekiem, nu arī Priedulis apcēlis viņa māju un nodarbojas ar spiegošanu, tikai citā nolūkā. Pastalnieku māca ļaunas aizdomas, ka Priedulis būs ieradies pie Kaluma izspiegot Mirdzas nakts gaitas. Lai gan nekas ļauns nebija noticis, Pastalnieku tomēr mocīja sirdsapziņa, ka gribējis Prieduļa vietā pielīst naktī pie Mirdzas, tikai pašam pietrūcis dūšas. Labi, ka Predulim nebija gaišreģa spēju un savu prātiņu iebāzis pudelē.

Jābūt patīkamai sajūtai, ja otram var uzlikt ragus, tikai žēl, ka paša gļēvuma dēļ neizdevās Priedulim tos uzlikt. Pastalnieks atcerējās divas kopā pavadītās naktis ar Mirdzu, lai gan katram savā istabā. Viņš atcerējās, ka bērnības gados redzējis glītas krāsainas kartītes, kuŗās bija uzzīmēti vīri ar lieliem ragiem un parakstu: „Aprīl! Aprīl!" Viena tāda kartīte bija piesūtīta arī viņa tēvam, bet tas par jocīgo zīmējumu bija tikai pasmējies. Tādi ragi tagad labi piestāvētu Priedulim.

Pastalnieks atminējās, ka par tiem pašiem ragiem runājot, kāds morāles spredikotājs sašutis bija iesaucies, ka ragi labāk piestāvot pašam ragu licējam vai neuzticīgai sievai, jo viņi morāliskā ziņā daudz zemāk vērtējami nekā piekrāptais vīrs. Pastalnieks pasmaidīja, iedomājoties biedrības birojā Mirdzu sežot ar lieliem ragiem un klabinot rakstāmmašīnu, bet viņš galda otrā pusē sēdētu ar tādiem pašiem, vēl lielākiem ragiem, kuŗus lielā pašapziņā viņiem abiem kā lielajiem grēciniekiem būtu uzlicis piekrāptais Priedulis. Pareizi vien bija, ka vecajās aprīļa pastkartēs ragi bija piezīmēti cietušā vīra galvai. Ja jau tas ir tik morāliski augstvērtīgs, tad ar lepnumu var nest arī nieka ragus.

Pastalnieks beidzot nomierinājās, ka Priedulis varbūt tāds čekists nemaz nebija un tikai tāpat no gara laika atnācis ar Kalumu parunāties. Bez tam, viņam ar Prieduli un Kalumu bija arī kāda slepena noruna, lai atbrīvotu Kalumu kādu laiku no Stefānijas portreta, par kuŗu rakstnieks bija sūdzējies, ka sievietes attēls viņa istabā bendējot tikai nervus un traucējot garīgu darbu.

„Kas tad tevi no mājām iztrieca, Mirdza vēl strādā birojā?" Pastalnieks pavilka Prieduli drusku uz zoba.

„Tu jau pats savas mājas nebūtu atradis, ja Ceriņš neparādītu ceļu," Priedulis atcirta, it kā abi būtu satikušies kādā priekškaŗa laika Latvijas lauku krogū, kur vīri bieži vien nodevās tukšiem strīdiem.

„Es parādīšu ceļu, kā mēs visi varam aiziet arī pie Prieduļa!" Ceriņš iesaucās. „Kalums šinī jumtā jau izkaltis kā dakstiņš." Ceriņš lūkojās apkārt, vai neieraudzīs ko dzeŗamu, bet tad pamanīja, ka pie Kaluma kambaŗa sienas vairs nav viņa gleznas.

„Kur Stefānija?" Ceriņš nobijies iesaucās. Stefānijas tiešām nekur nemanīja. Visi trīs pārējie zīmīgi saskatījās.

Stefānija nekur tālu nebija aizklīdusi — tikai līdz biedrības namam, kur tā bija izstādīta birojā starp pārējām loterijas izlozei ziedotajām mantām, kas bija nodotas Mirdzas uzraudzībā. Viņa apmeklētājiem pārdeva arī loterijas lozes labdarīgiem mērķiem, lai iegādātos jaunu grāmatu skapi un paplašinātu biedrības bibliotēku. Stefānija, tāpat kā citas ziedotās gleznas, bija domāta ložu pircēju iekārdināšanai. Biedrības priekšnieks Jānis Pastalnieks gleznu no Kaluma bija tikai aizņēmies, lai pēc izlozes to atkal novietotu viņa istabā vecajā vietā.

„Bet ja gleznu tiešām kāds nolozē?" Kalums bija iebildis.

„Par to nebēdā," Pastalnieks draudzīgi bija uzsitis Kalumam uz pleca. „Gleznu izlozēs Priedulis un noziedos biedrībai."

Kalums nesaprata.

„Kas tur ko nesaprast? Pie izlozēm vienmēr aicina bērnus, kas lozes izvelk un nodod loterijas vadītājam. Šinī gadījumā tas būšu es," Pastalnieks bija paskaidrojis. „Es izsaukšu Prieduļa vārdu, un gleznu paliks mums. Tu to varēsi atkal piekārt pie sienas."

(Turpinājums sekos)

Ausma Jaunzeme

KLUSUMS

Klusums ir zelts,
bet es gribu, lai Tu runā.

Man ir tūkstots mēles
tūkstots un viena auss
bet Tu esi mēms.

Dzirdu kokus augot
elpoju vēja smaržu
redzu strazda svilpi
augstu gaisā.

Mana dvēsele kliedz
debesu taurēm līdz
pret mēnesi
gavilē ar sauli.

Mēness ir zaļš
un Tu netici.
Vai Tu neredzi viņu mājot?

Saules mākoņu gulta
skrien pāri
saucot.
Vai es kāri
nesteigtu līdz?

Drīz..., drīz ja tikai varētu
Tevi
pierunāt laisties man līdz.

Gundārs Grīslītis

LIETUM LĪSTOT

Nu lieti līst,
ir vaļā debess slūžas,
un, galvu plecos rāvis,
cilpo zēns.

Nu lieti līst,
un palo sīkās urgās,
kas ceļa neprasot,
gar visiem pakšiem
murgās.

Nu lieti līst,
un miklums sirdī spiežas,
un domu centrā
drūmi toņi viežas.

Nu lieti līst,
gar rūti palo lāses,
virs dāmas lietussargs
kā sēne liela.

Nu lieti līst,
un bungo jumta skārdu,
lai metalls dārd,
lai runā, kam nav mēles.

Lidija Lideka

PUSVĀRDA CIKLS

Kapričo saspēlē
Neatklātais Es —
Pārcenšas
Iejūsmā līksmi
Kāpināt —

Sauli sumina putns
Brīvības dziesmā —
Atblāzmo
No zemes ieņemtais brīnums
Savvaļas zieds!

Sapnī visšķīstākā
Aizlokās zalktis
Apjūsmot Mūzu —
Zaļzaļā zālē
Ne Dantes Ellē —

Dievišķo būtī
Ielogo cikls
Apzīmogots pie bikts —
Pusvārdā neatklātais
Es!

RELIĢISKĀ DZĪVE

Svētais gars

Gars dara dzīvu, miesa neder nenieka; vārdi, ko es jums runāju, ir gars un dzīvība.

Jāņa ev. 6,63

Cilvēces dzīvē novērojamas divas pasaules. Viena ir laicīga, mūsu jutekļiem sasniedzama, tādēļ katram pieejama, bet arī padota iznīcībai kā viss laicīgais. Otra ir garīga. Viņa mājo cilvēka garā. Un tikai tas, kā garā tā majo, jūt viņas īstenību, kaut gan saviem miesīgiem jutekļiem to neuzņem. Pirms cilvēces dzīvē rodas kaut kāda jauna parādība, jauni notikumi, sarežģījumi vai atrisinājumi, viņus jau garīgi pārdzīvojis viens vai vairāki cilvēki vai veselas sabiedrības.

Tāpat tas ir kristīgā baznīcā. Ir tur ārējas formas, uzņemamas katram novērotājam: baznīcas ēka ar visādiem mākslas darbiem, baznīcas mūzika, vokālā un instrumentālā, runātais un rakstītais vārds, dzeja, arī mīlestības darbi. Bet aiz visa tā stāv kaut kas neredzams, neaptveramš, neizteicams, tas ir Svētais gars. Bez Svētā gara nebūtu brīnišķīgo baznīcu celtņu, lielo meistaru ievērojamāko darbu gleznieciībā un tēlniecībā, nebūtu aizgrābjošo mūzikas skaņu, nebūtu dziļo reliģisko domu un vārdu, nebūtu arī pašaizliedzīgo, nesavtīgo mīlestības darbu. Mēs redzam ārējās parādības, tās saistās ar mūsu dzīvi, veido un ceļ to, bet mēs dažkārt nepratam, no kurienes tās nāk, kas ir tas garīgais spēks, kas tadas parādības rada. Bet līdz ar to, ka zaudējam sakaru ar radošo garu, mēs paliekam par skatītājiem, novērotājiem, bet neesam vairs radītāji.

Taisni tagadējā dzīve rada, cik nepieciešams ir Svētais gars. Vai mums nav jālūdz, lai Dievs mums neatņem savu Svēto garu. Bez Viņa mēs esam lemti bojā ejai. Bet lūgt nenozīmē pašam turēt rokas klēpī un nekā nedarīt, visu atstājot Dievam. Nē, mums pašiem jāīsteno sava lūgšana, lai tā būtu īsta, neliekuļota. Mums pašiem jācenšas saskartiees ar Svēto garu, kur vien tas iespējams: baznīcā, mājā, ģimenē, skolā, darbā.

"Dievs, Svētais gars, ak, pie mums nāc Uu mūsu sirdīs mājot sāc."

(Draudzes Vēstis)

Uzticēsimies Dieva varenajām rokām

Marka evaņģelija 4. nodaļā. 39. pantā mēs lasām: Un uzmodies Jēzus apsauca vēju, un sacīja uz jūru — Klusu, mierā! Un vējš nostājās, un iestājās pilnīgs klusums.

Visi evaņģelijā aprakstītie notikumi dod mūsu laicīgai un garīgai dzīvei ļoti svarīgas mācības. Arī šai notikumā varam ieraudzīt mūsu garīgās dzīves atspulgu. Mēs katrs zinām, cik jūras daba ir mainīga. Reizēm jūra ar savu mierīgo, gludo, saules apspīdēto līmeni ir ļoti skaista un pievilcīga, bet reizēm, kad krāc vētra un trako milzu viļņi, jūra ir ļoti bīstama.

Vētras ir arī mūsos pašos un ap mums, vētras, ko citi cilvēki redz mūsu sejās. Bet ir arī vētras, ko redz tikai Dievs. Daudzreiz mēs līdz ar dziesmineku lūdzam: Nāc, Kungs Jēzu, pavēli mūsu dzīves vētrai norimt. Mūsu sirdis tad dzimst svētais Dieva miers. Rīts nomaina tumsu. Izsūdzi savas bēdas Dievam, tikai Viņš spēj tev palīdzēt. Dažādiem dzīves pārbaudījumiem, kas reizēm uzbango kā lieli viļņi, mēs paši nespējam pretoties, ne arī no tiem izbēgt.

Dziesminieks teic: Tumšajos bēdu brīžos sirds kad tev baigi trīc, zvaigznes kad nav nevienas, neataust gaidīts rīts. Vēro, tev tuvojas Kristus un teic: Es esmu pie tevis, nebaidies. Mēs lasījām arī vārdus, kur Jēzus apsauc vētru, pavēl viļņu kalniem rimties. Tieši tagad, kad pasaulē plosās nemieri un darbojas ļauni spēki, uzticēsimies visu vadītājām Dieva rokām, lūgsim dot mieru mūsu sirdīm.

Daudzreiz nesaticības viļņi apdraud un posta arī ģimenes dzīvi, sabrūk piederīgo un radu labās attieksmes, izgaist mīlestība. Ienaida tumsā mēs redzam tikai citu kļūdas, savas nespēdami ieraudzīt. Morāliskais posts iesākas tad, kad kristieši kļūst bezdievīgi, grimst grēcīgās dzīves purvā, no kura tikai Kristus spēj glābt un pavēlēt vētrai stāties. Tad sirdis ieplūst Dieva miers un vētras rimst.

Nesaticība apdraud arī mūsu nodošanos Dievam. Šīs briesmas ieraugām un saprotam tikai tad, kad debess gaismai ļaujam iespīdēt mūsu sirdīs. Tikai Kristus var dvēselei mieru dot. Daudzreiz vētras mums sagādā citi cilvēki, brīžiem apzinīgi, citreiz arī neapzinādamies. Dažreiz arī Dievs mums piesūta vētras, pārbaudīšanas vētras, lai atmodinātu mūsu iesnaudušos dvēseles. Tad mūsu sirdis pamostas lūgšanām, un mēs dzirdam Dieva balsi: Es esmu pie tevis. Viņa roka mūs vada cauri šai dzīvei. Uzticēsimies Dieva visuvarenajām rokām, kamēr Viņš sauks pie sevis.

N. Lakšmane

Dieva valstiba

„Tu, Dievs, kas visas
gaitas nesi,
Un maigas dari dvēseles!"

Dzejnieks Fricis Bārda bija viens no lielākajiem maiguma, mīlestības un skaistuma aprakstītājiem mūsu literātūrā. Mēs visi meklējam mieru un skaistumu. Svētos rakstos to vislabāk apraksta apustulis Jānis, salīdzinot mūsu dzīvi ar jūru, kas met lielus viļņus.

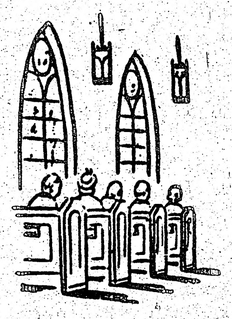

Mierīga jūra, saules apmirdzēta, ir ļoti skaista, turpretim vētras savilņota izmet dūņas un dubļus Ar to pašu jāsaskaņas cilvēku dzīvē, sevišķi jaunatnei. Tā ir padota dažādiem kārdinājumiem. No ārpuses dzīve liekas jauka un skaista, bet bieži vien sārņu un netīrumu pilna. Mums jābūt stipriem, ļoti jācīnās, lai labais uzvarētu, lai mēs noturētos uz pareizā ceļa.

Svētais Augustīns apliecina, ka īstu piemēru cilvēka dzīvei var atrast tikai Kristū. Debess valstība ir centrālā dogma teoloģijā, bet par to mēs dažkārt izvairāmies runāt. Diskusijas par Dieva valstību mēs labprāt atliekam uz vēlāku laiku, jo mums ļoti mīļas pasaulīgās lietas. Tām esam piekērušies ar sirdi un dvēseli, baidāmies, ka tās būs jāatstāj, jāzaudē.

Apustulis Pāvils saka, ka Dieva valstība nav nekāds laicīgs jēdziens. Lai to izskaidrotu, viņš dod vairākas līdzības, salīdzina to ar pērli jūras dzelmē, un laimīgs tas, kam izdodas to atrast, ar sinepju graudiņu, no kura izaug liels stāds, raugu, kas pārvērš mīklu, veidojot to par smaržīgu maizi.

Cilvēkam bieži vien nepietiek, ko Dievs tam piešķir. Cenšoties pēc slavas un varas, viņš gabavs pat citus iznīcināt. Par cilvēku ļaunumu runā tautu vēstures. Kristiešus ļāva saplosīt plēsīgiem zvēriem, bet kristietība uzvarēja. Kristietību tagad cenšas iznīdēt arī aiz dzelzs aizkara.

Kāds mākslinieks iemūžinājis gleznā jaunekli, kas stāv dzīves krustcelēs. Viņam blakus atrodas Kristus, uzlicis roku uz jaunekļa pleca. Kristus vadībā mēs nekad nemaldīsimies blakus ceļos. Sekosim Viņam!

Pēc māc. A. Dūmiņa svētrunas.

E. Alka

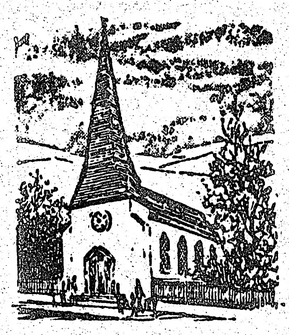

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 280 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 6—8 vak. un piektdienās no pl. 5—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no pl. 12—3 vak. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

16. oktobrī pl. 11 no rīta dievkalpojums visām trim ev. lut. draudzēm. Pēc dievkalpojuma Draudžu dienu Saulainē — 77 atskats ar slīdīšu izrādi un skaņu lenšu atskaņojumiem.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5742.

2. oktobrī pl. 3 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena.

2. oktobrī pl. 1 pēcp. dievkalpojums angļu valodā.

9. oktobrī pl. 11 no rīta dievkalpojums. Māc. Ā. Čops. Svētdienas skolas mācību sākums.

16. oktobrī pl. 11 no rīta dievkalpojums visām trim ev lut. draudzēm Sv. Jāņa baznīcā. Pēc dievkalp. Draudžu dienu Saulainē atskats ar slīdīšu izrādi un skaņu lenšu atskaņojumiem.

23. oktobrī pl. 11 no rīta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma iesvētāmo jauniešu un vecāku sanāksme.

30. oktobrī pl. 3 pēcp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

2. oktobrī pl. 1 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena baznīcas zālē.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

6. novembrī pl. 15 26. gadasvētki. Viesis māc. V. Landmanis no Čikagas. Piedalās soprāns Vilma Landmane un apvienotais Čikagas un Toronto draudzes koris dir. A. Purva un R. Kalnmaļa vadībā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18. Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

2. oktobrī pl. 4 pēcp. — Pļaujas svētku un draudzes 20 gadu pastāvēšanas atceres dievkalpojums ar dievgaldu. Archibīskaps A. Lūsis u.c. mācītāji, dziesmu lapiņas, koris. Pl. 5 pēcp. draudzes vakars ar groziņiem.

9. oktobrī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3284. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

1. un 2. oktobrī draudzes namā, 3438 Rosedale Ave., Leldas Ores gleznu izstāde.

2. oktobrī pl. 13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

16. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 409 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅS AR DIEVU"

Nepārtraukti 22. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta. sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sīdnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvids Tirums

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes
PĻAUJAS SVĒTKI
SAULAINĒ
svētdien, 2. okt., pl. 12
DIEVKALPOJUMS — PUSDIENAS
RUDENS RAŽAS TIRGUS
Speciāls autobuss
no baznīcas pl. 10 no rīta

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

REALTOR
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553
CU Assurance
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

Roberta Krūkliša grāmatnīca un izdevniecība GAUJA
P. O. Box 1594 East Lansing, Mich. 48823, U.S.A.
PIEDĀVĀ
Voldemāra Akača KANUPENE
KANUPENE ir V. Akača grāmata par leišmalei tuvu Latvijas novadu Zemgales un senās Sēlijas robežām, kurš literātūrā maz atspoguļojies. 12 stāstos ieausts ikdienišķais un neikdieniškais visos gada laikos. Tie ir stāsti par to, kā vairs nav, bet kas viss kļuvis mūžīgs un nemainīgs. Katra stāsta vienreizēji īpatnējo kolorītu papildina gleznotāja Mārtiņa Štrovalda ilustrācijas. Cena 13.75 dol.
Elza — Siliņa LATVIEŠU DEJA
Saturā: Kultā un mītos pamatotās dejas. Deja dzimtas godu svinībās. Dejas gada laikos un darba maiņās. Grāmata ieteicama deju kopām un visiem, kas interesējas par latviešu dejām. Otrs iespied. Cena 7.00 dol.
Abas grāmatas jau iznākušas un pasūtinājumus izpildu to saņemšanas dienā. Piesūtīšanas izdevumus sedz apgāds.

Mūsu ceribas . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

tiene Angolā palīdz uzturēt kārtību, bet Anglijas un citas zemes esot „rasisma valstis'.

Par galveno nacionālās drošības padomnieku Kārters izraudzījis Kolumbijas universitātes poļu izcelsmes profesoru Zbigņevu Brzezinski, uz kuŗu kā poli mēs likām lielas cerības, bet viņam kā profesoram ir pašam sava, piecdesmitajos gados izstrādāta teorija, ka vecā politika, kas balstījusies uz militāro varu un nacionālismu, esot jau savu laiku pārdzīvojusi. Tās vietā jāradot technokratiskais laikmets, kuŗā izceļama saimnieciskā augšupeja un radāma zināma sociāla taisnība.. Tātad savā ziņā tuva marksisma idejai. Militārā vara turpmāk nedrīkstot diktēt sociālo un kultūrālo attīstību. Brzezinskis ieskata, ka ASV un Pad. savienības sadarbība savstarpējās sarunās ir pārprasta jau ilgus gadus un ka šai sadarbībai jārod jauna pieeja.

Kādu saprašanos akceptē Kremlis? Tas saprot un uzklausa tikai militāra pārspēka valodu, bet to, liekas, nesaprot Kārters un Brzezinskis. Tie mēģina ar vairāk nekā 20 gadus vecu ekonomijas un sociālas taisnības palīdzību nolikt Brežņevu uz ceļiem.

Varnke, ASV delegācijas vadītājs SALT sarunās, pazīstams jau no prezidenta Džonsona laika kā ASV bruņošanās karstākais pretinieks. Viņš bijis pret katru jaunu ieroču ražošanu. Tāpēc labi saprotamas ASV un visas brīvās pasaules bažas par SALT sarunu rezultātiem nākotnē. Šinīs sarunās Pad. savienība pastāv uz Forda un Brežņeva vienošanos 1974. g. novembrī Vladivostokā. ASV tajā laikā bija tikai 2319 raķetes, atļauto 2400 vietā, bet Pad. savienībai — 2705, to starpā 285 smagā tipa raķetes, kamēr amerikāņiem no pēdējām nav nevienas. To Brežņevs izkaulēja no Forda, uzvelkot tam vilkādas kažoku un aizbildinoties, ka ASV ieroči toties esot precīzāki technoloģijā un trāpījumos. Ko Kārtera uzdevumā viņa administrācija jau veikusi līdz šim? Lai minam diplomātisko attieksmju atjaunošanu ar Kastro pārvaldīto Kubu, lai gan Kastro pārpludinājis turpat visu Afriku ar saviem karotājiem, kas, apbruņoti ar Maskavas ieročiem, mēģina Afrikas valstis pārvērst par Maskavas satelītiem: Angolu, Kongo, Mozambiku, Etiopiju, Alžīru, Lībiju, Somāliju u.c. Saprotams, ka Kuba ļoti ieinteresēta uzlabot attieksmes ar ASV, lai amerikāņi varētu pabarot Kubu un apgādāt ar savu technoloģiju, tāpat kā Pad. savienību. Tas atvieglotu arī Pad. savienības pūles apgādāt kubiešus ar savu pārtiku, kas pašiem trūkst.

Minēsim arī diplomātisko attieksmju radīšanu ar Vietnamu. Lai padomājam, kādas iespējas pavērsies amerikāņiem: apgādājot nabaga vietnamiešus ar savu pārtiku, uzbūvējot nopostītos ciemus un pilsētas, nosūtot mašīnas u.c. Tā varētu īstenoties Niksona un Kisingera Parīzē dotais solījums, pēc kara izbeigšanas palīdzēt uzbūvēt Vietnamu ar dažiem biljoniem dolaru. Vai ticēt, ka pēc daiem gadiem ar amerikāņu palīdzību Vietnama atkal kļūs tik militāri stipra, ka varēs pievākt savus tuvākos kaimiņus?

Vidējo austrumu politika rāda, ka neiespējami reizē diktēt abām pusēm — palestīniešiem solīt valsti un Izraēlai garantēt neatkarību resp. tiesisku atzīšanu no arabu puses, lai gan ASV līdz šim visas pasaules problēmas mēģinājušas atrisināt ar dolariem vai atlikušas to izkārtošanu nākotnē. No Dienvidkorejas Kārters nākamajos gados vēlas atvilkt visus 36.000 amerikāņu karavīrus, neņemot vērā, ka pēc tam to varētu okupēt Ziemeļkoreja. Tā šinī Āzijas pussalā būtu zaudēts pēdējais ASV atbalsta punkts eventuālai Japānas aizstāvēšanai, kas visu savu pēckara dzīvi ielikusi ASV militārās varas rokās.

Pirms Belgradas sagatavošanās konferences visu brīvo Eiropas valstu, ASV un Kanadas delegācijas bija vienojušās par konferences darba seku, lai noskaidrotu, kā iedzīvināta Helsinku vienošanās, sevišķu uzsvaru liekot uz cilvēka tiesībām, ģimeņu apvienošanu, brīvu preses apmaiņu un kustības brīvību.

Par šādu Rietumu nostāju uztraucās Pad. savienības delegācijas vadītājs Voroncovs un paziņoja, ka tādā gadījumā konference var arī nenotikt. Tas liek domāt, ka plēnumā nekādu rezolūciju, kas nosodītu Maskavas pārkāpumus, nepieņems, jo pretējā gadījumā Voroncovs pieceltos kājās un atstātu telpas, kā to Maskava jau praktizējusi citos politiskos forumos. Iespējams, ka pieņems kādu vispārēju ieteikumu, ka visām Helsinku vienošanās dalībniecēm turpmāk stingrāk jāievēro savi solījumi

Šinī politiskajā apskatā izteiktas tikai autora personiskās domas, nemēģinot savus ieskatus uzspiest citiem. Mūsu uzdevumi un mērķi paliks vienmēr nemainīgi. Mūsu darbs un cīņa par brīvu Latviju neatlaidīgi turpināmi, bet tajā pašā laikā arī rūpīgi sekosim, kas notiek pasaules politiskos forumos, jo brīvās pasaules, sevišķi Vašingtonas, ārpolitiskās kļūdas mūsu cerības par brīvu Latviju samazina. **Jāzeps Grodnis**

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS
226-6950
5385 Yonge St. Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.
445-5325
72 Northdale Rd.
Willowdale, Ont.
sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

valdības piedāvājumu, lai Vācijas aizsardzības robeža austrumos sakristu ar Baltijas valstu austrumu robežām. Baltijas valstu sadalīšana tādā gadījumā nebūtu notikusi. Ar Vācijas un Pad. savienības līgumu sarkanarmija pārāk pietuvojās Vācijas rūpniecības centriem un nervozēja Vāciju, izšķiroties par ātru kara darbību pret Pad. Savienību.

Kārlis Ulmanis tomēr nevarēja šķirties no saviem draugiem rietumos. Pēc Pad. savienības interešu apmierināšanas Baltijas valstīs Latvijas likteni vairs nevarēja grozīt. K. Ulmanis nebija reālpolitiķis, rietumos viņam bija neuzticami draugi.

Paulis Krasts, Cincinnati, Ohaijo

Iznākusi Krišjāņa Ozoliņa atmiņu grāmata
CELIES AUGŠĀ
Grāmata rakstīta raitā, saistošā valodā, kuŗā autors, pēc profesijas skolotājs, veltījis sirsnīgas rindas saviem vecākiem, sevišķi mātei, kas aizgājusi pāragrā nāvē, priekšvārdos aicinot: „Mīlējiet, godājiet savas mātes! Un ja arī viņas būtu kapā — viņu dvēseles vēl mūžīgi nebeidz sūtīt jums savu īsto, dziļo svētību!" Autors notēlojis savu ļoti smago pusbāŗa bērnību, ganu gaitas, vēlāk jaunekļa gadus, grūto izglītības ceļu un beidzot pirmo skolotāja darbu Līvbērzē, ģimenes dzīves nodibināšanu. Latvijai jau pietuvojies Pirmais pasaules kaŗš, pie Daugavas baigi rūc lielgabali. Grāmata sevišķi varēs interesēt mūsu tā laika vecāko paaudzi, bet tikpat labi ar vēlākās audzes. Tai 294 lappušu, un tā iznākusi glītā iesējumā, ar Daimas Skujas illustrācijām, Amber Printers and Publishers Ltd. iespiedumā Toronto. Grāmata maksā tikai $7.50. Dabūjama Daugavas Vanagu grāmatnīcā Toronto.

DV namam Toronto meklē
pārvaldnieku - apkopēju.
Par atlīdzību un pienākumiem lūdz sazināties ar nama komiteju. Tel. 787-6265.

Kāpēc

Otri latviešu mu svētki ir svētkos notiks jot par šiem dzirdēti jautā rīkojat, kāpēc ar pastāvošā tiek? Nepieti dēļ, ka jauna un uzaugusi dod iespēja latviešu sabie lēt — apzinā un jēgu — ar grammu, kas tā ar mieru skaitā. Jauni tikties, mūzi šie elementi dziesmu svē vai, tā saukt gūst visiem. deju un spor zēšana un v palīdz ar s problēmām, un paplašina

Ka mūsu j programmu daži fakti. J Montrealā p ja 570 dalībni ceram — tre Visi gan svēt galvenais — mu iepazinuš zinājuši duci zinājuši duci tikpat daudz un literātu u mit jauno mū steigumu un mentā, kad dam žēlabas, ejot svešos c

Šī progra pa spēkam prasībām. Tā kas dod ies

Tris klu

Sv. Katrī makšķerniek jis 10. septe vē eksternās piedaloties a miltonas kl arī viesiem kluba — A. šam un V. baložu šauša rīnu kluba r nas sekeijas ar pal. N. D šāvējiem. "A baloži) uzv (Hamiltona E. Rosts (Sv 3. v. R. Mierk 40). "B" gr (Toronto — kalns sen. (H Tropiņš (Tor bultbaložu š uzvarēja Z. R. Mierkaln Žilgme (Han pā N. Mierk A. Tropiņš (Ham. — 3

Ar priekš R. Mierkaln Tropiņš (21) Komandu s Hamiltonas š L. Ozoliņš, Z kalns jun., R 214 baloži, i kausu, uzvar

Kāpēc jaunatnes dziesmu svētki?

Otri latviešu jaunatnes dziesmu svētki ir klāt — tie Pļaujas svētkos notiks Ročestrā. Runājot par šiem svētkiem, nereti dzirdēti jautājumi: kāpēc tos rīkojat, kāpēc darbojaties, vai ar pastāvošām vienībām nepietiek? Nepietiek! Nepietiek tādēļ, ka jaunatnei, kas dzimusi un uzaugusi jaunajā vidē, jādod iespēja pamazām ieaugt latviešu sabiedrībā un to iemīlēt — apzināties tās plašumu un jēgu — ar pašdarbības programmu, kas to saista un kuŗā tā ar mieru piedalīties kuplā skaitā. Jauniešiem patīk ceļot, tikties, mūzicēt un dejot. Visi šie elementi ietverti jaunatnes dziesmu svētkos. Dzīves skola vai, tā sauktā, pieredze ir jāapgūst visiem. Savu koŗu, tautas deju un sporta vienību organizēšana un vadīšana savukārt palīdz ar sabiedriskās dzīves problēmām, māca tās risināt un paplašina apvāršņus.

Ka mūsu jaunatne pret šādu programmu atsaucīga, liecina daži fakti. Ja pirmajos svētkos Montrealā programmu gatavoja 570 dalībnieku, otros jau 850, ceram — trešajos gatavos 1000. Visi gan svētkos neierodas, bet galvenais — ir ar šo programmu iepazinušies. Esam arī apzinājuši duci jauno diriģentu, tizinājuši duci jauno diriģentu, tikpat daudz jauno komponistu un literātu un pāri par trīsdesmit jauno mūziķu. Kas par pārsteigumu un gandarījumu momentā, kad pārāk bieži dzirdam žēlabas, ka jaunatne aizejot svešos ceļos — pazūdot.

Šī programma jaunatnei ir pa spēkam un piemērota tās prasībām. Tā ir tas skaņu tilts, kas dod iespēju pulcēties un apzināties, ka jaunietis, dzīvodams un veidodamies savā pagastā, nav viens, ka viņam līdzīgi jauni latvieši atrodami arī citur, ka tiem ir kas kopējs — asiņu balss un latviskā izcelsme.

Jaunatnes dziesmu svētki aptver visas paaudzes. Mazie bērni un pamatskolnieki dienās būs jaunatnes vienību dalībnieki. Jaunieši savukārt ieplūdīs pieaugušo pasākumos un būs mūsu lielo svētku un sabiedrības balsts. Vidējā un vecākā paaudze palīdz ar savu pieredzi profesionālos, tehniskos un saimnieciskos jautājumos un svētkus financē. Kāda lieliska iespēja dalīties kopējā pasākumā!

Katrā darbā izaug jauni meistari, atrodam jaunu pieredzi un nostiprinām iegūto. No pašreiz aktīvās jaunatnes nāks ne tikai koŗu diriģenti un vienību vadītāji, bet arī priekšnieki mūsu biedrībām un varbūt politiskie darbinieki un citu latviešu pasākumu veicēji. Tā jaunatnes dziesmu svētkos apvienotā latviešu jaunatne kopā ar visu latviešu sabiedrību kļūst nozīmīgs spēks. Piecos gados esam atklājuši, ka tas ir potenciālis, kas nodrošinās būsu sabiedrības pastāvēšanu nākamām audzēm. Tā ir patīkama atziņa. Kaut vairāk mūsu sabiedrības locekļu to izprastu un nāktu mums talkā.

Ročestrā šī latviešu jaunatnes daļa rādīs sava pašdarbības darba augļus šī gada Pļaujas svētkos. Raža iepriecinās ikvienu. Jaunatnes darba programmu gribam izkopt un vest tautās uz tālākiem pagastiem un atsevišķām ģimenēm nomaļus vietās. Te ikviens var palīdzēt.

Sastādīsim savus lielos sarīkojumus tā, lai šiem jaunatnes dziesmu svētkiem būtu pienācīga vieta mūsu sadzīves reālitātēs. Tad guvums būs tik liels, ka ne tikai sagādās pārsteigumus, bet sajūsminās visus ticībā, ka spējam pastāvēt un uzturēt savu latvisko dzīves ziņu, kultūru, spēku un ticību, bez kuŗas nav domājami Latvijas brīvības centieni. Uz redzēšanos Ročestrā!

Mārtiņš Štauvers,
Latviešu jaunatnes dziesmu svētku padomes priekšsēdis

KLĪVLANDE

● No dzīves šķiries Jānis Lūks 76 g. vecumā. Latvijas patstāvības gados darbojies Šoseju un zemesceļu resorā par ceļu meistaru. Nelaiki izvadīja māc. K. Briedis. Paliek dzīvesbiedre, māsas un dēls ar ģimeni, radi, draugi dzimtenē un svešumā.

Ciņā . . .

(Turpinājums no 6. lp.)

ELJA kongresu Kenterberijā bet personiskus sveicienus kongresam nodevusi DV CV ārējās informācijas nozares vadītāja A. Liepiņa. Saņemts Beļģijas DV zemes valdes aicinājums nolikt CV sēdi vai kādu plašāku sanāksmi Beļģijā nāk. gada jūnijā, tajā pašā laikā piedaloties gadskārtejā Lommeles karavīru kapu apmeklējumā. Ierosinājumu prezidijs pieņēma zināšanai un par tā īstenošanu pārrunās nākošā sēdē.

A. L.

Trīs klubu sacensības

Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubs bija rīkojis 10. septembrī Gunn šautuvē eksternās šaušanas sacīkstes. piedaloties arī Toronto un Hamiltonas klubu šāvējiem, kā arī viesiem no ASV Kalamazū kluba — A. Māliņam, V. Lenšam un V. Lenšam jun. Māla baložu šaušanu vadija Sv. Katrīnu kluba māla baložu šaušanas sekeijas vad. J. Ivanovskis ar pal. N. Dušu, piedaloties 29 šāvējiem. "A" grupā (iesp. 50 baloži) uzvarēja L. Zeltiņš (Hamiltona — 47 bal.), 2. v. E. Rosts (Sv. Katrīnas — 46), 3. v. R. Mierkalns jun. (Ham. — 40). "B" grupā: 1. J. Beitiņš (Toronto — 44), 2. R. Mierkalns sen. (Ham. — 44), 3. A. Tropiņš (Toronto — 42). Dubultbaložu šaušanā (25 pāri) uzvarēja Z. Upīte (46 bal.) 2. R. Mierkalns jun. (37) 3. R. Žilgme (Ham. — 36). "B" grupā N. Mierkalns (Ham. — 43), A. Tropiņš (38) un L. Ozoliņš (Ham. — 36).

Ar priekšā došanu (.25) 1. R. Mierkalns jun. (24), 2. A. Tropiņš (21), 3. L. Ozoliņš (21). Komandu sacensībā uzvarēja Hamiltonas šāvēji — L. Zeltiņš, L. Ozoliņš, Z. Kurmītis, R. Mierkalns jun., R. Mierkalns sen. — 214 baloži, izcīnot „Labatts50" kausu, uzvarot 10 gadus no vie. tas. 2. Toronto (203), 3. Sv. Katrīnu (172) klubs. Triju klubu sacensībās šinī sezonā kā labākie šāvēji bija E. Rosts (3 otrās vietas) un V. Krauklis (2 pirmās). Šaušanā ar mazkalībra šauteni bija 15 dalībnieki, vadija Kārlis Klints. "A" grupā (600 p.) 1. N. Ozoliņš (Ham. — 538 p.), 2. R. Grauds (Tor. — 536), 3. J. Rudzroga (Ham. — 513). "B" grupā 1. H. Rudzroga (Ham — 501), 2. Ina Grīnbergs (Sv. Katrīna — 486), 3. Laura Rūdolfs (Tor. — 455). "C" grupā 1. E. Grīnbergs (Sv. Kat. — 449) 2. H. Šteinbergs (Sv. Kat. — 421), 3. Maija Gaiķe (Ham. — 331). Jauniešu grupā 1. E. Grīnbergs (346), 2. Nora Grīnbergs (Sv. Kat. — 323) un 3. V. Lenšs (Kalamazū . 290).

Vakarā Sv. Katrīnu franču zālē bija 130 apmeklētāji. Tur vakara viesus sveica kluba priekšnieks H. Freimanis un ar K. Klintu un N. Dušu pasniedza balvas uzvarētājiem. Deju mūziku spēlēja Runči. Kāds cieminš bija ieradies arī no dzimtenes un Lija Bergkinda no Bavārija, Vācijā. Darbojās loterija un bufete.

O.K.

Atbalstīsim baltiešu zinātnieku darbu!

aabs (Baltijas studiju apvienība) sestās konferences rīcības komiteja rīko

aabs balli

piektdien, 14. oktobrī

Harbour Castle Hotel New Conference Centre
Frontenac Ballroom, Toronto.

Bārs atvērts 19.00, vakariņas 19.45

Spēlēs Matt Lebar orķestris

Ieeja $20.00 no personas. Biļetes un galdiņi rezervējami pie Valdas Zobenas (416) 922-4991 vai Zaigas Kalniņas (416) 431-1761. Viss atlikums par labu aabs darbam.

DV TORONTO NODAĻAS GADA SVĒTKU UN NAMA 10 GADU ATCERES sarīkojums

1. oktobrī pl. 7.30 vak.

DV nama uzlabotās telpās.

Nopietna un jautra programma. Deja. Klāti galdi.

Atspirdzinājumi. Ieeja pret ziedojumiem.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizētu
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) u.c.
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

2. LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKI

no 1977. gada 7. līdz 10. oktobrim, Ročesterā.

Ieejas karsu pasūtinājums

Piektdien, 7. oktobrī	20.00	TORONTO LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS DRAMATISKĀ PULCIŅA TEATRA IZRĀDE. V. RICHTERA—PĪLĒNS	6.00 4.00 3.00
Sestdien, 8. oktobrī	10.00	JAUNO MĀKSLINIEKU TĒLOTĀJAS un LIETISKĀS MĀKSLAS IZSTĀDES atklāšana American hotelī	
	17.00	TAUTAS DEJU UZVEDUMS	6.00 4.00 3.00
	21.00	SVĒTKU BALLE	6.00
		Pret samaksu dabūjamas arī vākariņas.	
Svētdien, 9. oktobrī	11.00	DIEVKALPOJUMS Cutler Union	
	13.30	JAUNDARBU KONCERTS	6.00 4.00 3.00
	17.00	KOPKOŖA KONCERTS	6.00 4.00 3.00
	20.30	BALLE AR VAKARIŅĀM	6.00
		Brīva visiem svētku programmas izpildītājiem.	
Pirmdien, 10. oktobrī	8.00	ALJA un LNJAK BROKASTIS	5.00 par visu
	9.00	JAUNO RAKSTNIEKU RĪTS	
	10:00	POLĪTISKAIS PANELIS	
	12:00	ATVADAS	

* Bērniem zem 16 gadiem.

Ieeja $3.00 bērniem un svētku programmas izpildītājiem jebkuŗā vietā, visos sarīkojumos, kuŗos viņi nepiedalās. Svētku balle sestdien $6. Istabas par pazeminātu cenu Americana, Holliday Inn, One Eleven viesnīcā var pasūtināt ar katīti, ko rīcības komiteja izsūtīs pēc pieprasījuma. Čeks rakstāms uz Latvian Youth Song and Dance Festival of Rochester, N.Y. Pasūtinājumi nosūtāmi:

MRS. RITA CUBĪNS, 3731 CLOVER STREET,
HENRIETTA, N.Y. 14467

Pēc 15. sept. rīcības komiteja ieejas kartes vairs neizsūtīs. Pasūtinātāji ieejas kartes varēs saņemt informācijas birojā.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Mikelsone***

A. Eglītis - TV RENTALS

161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3

Tel. 537-1401

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

351 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

1977. gada izpārdošana

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE,, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.—
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārdā

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 8. vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

JAUNAS GRĀMATAS

Jānis Rudzītis — Raksti	$40.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis	$15.50
A. Bīlmanis — A History of Latvia	$25.50
Jānis Jaunsudrabiņs 1877 — 1977	$2.00
Vija Spekke — Rāvējs un Mieriņš	$5.00
A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.	$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā	$9.00
V. Mobergs — Zaldāts ar salauztu šauteni	$8.00
Alf. Dziļums — Plosti sēklī	$ 7.50
G. Janovskis — Kaijas kliedz vētru, rom.	$ 8.50
A. Michelsons — Gambija, rom.	$ 7.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Iznācis

ANNAS E. OZOLIŅAS

dzejoļu krājums

ATMIŅU ZIEDI

autores izdevumā. Grāmata iesieta greznos audekla vākos. Tajā sakopoti turpat 150 dzejoļu, kuŗos silti notēlota dzimtenes daba un tēvu sēta, paužot dziļu mīlestību pret mūsu tēvu zemi. Ļoti piemērota dāvana katram gadījumam.
Maksā 5 dolari.

Dabūjama DV grāmatnīcā Toronto

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS

rīko

GRUPU LIDOJUMU UZ AUSTRĀLIJU

no 16. dec. '77 — 13. janv. '78, sakarā ar

27. Austrālijas Latviešu Kultūras dienām
11. Latviešu skautu Džamboreju un
2. Latviešu rakstnieku kongresu

$ 863.00 W/COAST

Pieprasiet brīvu katalogu

Travel Service
Latvian Vacation Club

12636 S. E. 161 St., Renton, Wash. 98055, U.S.A.
Tel. (206) 255-6082

Pārstāvis Kanadā:

Mr. P. RATNIEKS — DV BOOKSTORE,
491 College St., Toronto, Ont., Canada M6G 1A5.
Tel. (416) 921-7121

GRAND RAPIDI

Savā dzīves vietā pēkšņi miris 69 g.v. Andrejs Barkāns, dzimis Kārsavā, ilgus bijis policijas darbinieks Latgalē, darbojies skautu un aizsargu organizācijās. Piedalījies otrā pasaules karā. Dzīvodams Grand Rapidos, aktīvi iesaistījās vietējā sabiedriskā dzīvē, būdams vairāku organizāciju valdēs un kādu laiku arī DV apvienības priekšsēdis, apbalvots ar DV krūšu nozīmi zeltā. Nelaiķi izvadīja māc. Kr. Hermanis. No Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes ziedus nolika V. Lībants, Kalamazū DV apvienības — A. Laukvīrs, Invalīdu apvienības Mičigēnā — P. Zāģeris, Latviešu pensionāru biedrības — Dr. R. Markus, DV apvienības Grand Rapidos — A. Balodis, no Bārkavas draugiem vanadžu priekšniece E. Brūna. Piederīgie un Daugavas vanadzes bija sarūpējušas bēru azaidu Latviešu biedrības namā, kur par nelaika dzīvi un darbu stāstīja J. Brūns un Alfr. Jaunais. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri, dēlu, trīs meitas, māsas un brāli dzim. tenē.

● Latviešu pensionāru biedrības saietā pagājušā mēnesī godināja dzīves gadu jubilārus. Biedrības sabiedriski — kultūrālās nozares vadītāja E. Brūna skandēja no dzimtenes atsūtīto dzeju. Par jubilāriem — biedrības priekšnieku Jāni Sulaini, kas aizsniedzis 75 gadus, un Mariju Lesnieci, kas aizvadījusi 85 mūža gadus, stāstīja E. Avots, A. Unglenieks, un Dr. R. Markus un J. Šoks, apskatot vinu mūža gaitas. 65 g. vecs kļuvis Helmūts Lapiņš. Suminā ja arī pārējos gavilniekus, kuŗiem šai mēnesī bija kādas nozīmīgas dienas. Skolot. M. Lesniece pateicās visiem apsveicējiem. Vinu bija sveikusi arī ALA izglītības biroja vadītāja Asja Leiina. Galda līgšanu pirms kopējām pusdienām teica Dr. R. Markus.

● Daugavas vanadžu rīkotā Bērtulu tirgū V. Pogas saimniecībā pie Loveles kopas priekšniece E. Brūna izteica pateicību visiem šī sarīkojuma atbalstītājiem. Pusdienas galdu vadīja O. Roziņa, M. Bārdiņa un E. Bērziņa, kafejnīcu Demante un L. Veczieduiņa, izlozi B. Maine un S. Poga, lauku ražojumu stendu V. Mukāne, Jautro odu J. Kānelis, grāmatu galdu A. Švecha. Pogu saimniecības dāvāto zosi laimēja J. Bleiders. V. Freide no sava veikala tirdziņa vajadzībām bija dāvājis vairākas mantas, bet V. Mikelsona grāmatu galdā ar grāmatām un skaņu plātēm tirgojās vanadzes. V.Z.

Meklēju personu,

kas varētu pieskatīt 2 bērnus 5 un 1½ g. vecumā dažas dienas nedēļā no pl. 8 rītā līdz 4.30 pēcp.

Zvanīt 699-1549

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZĪRĒ TELPAS

sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGI**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES (Awnings)**
- **JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)**

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mime
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

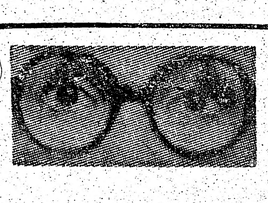

RATAS
— KOAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tiosot Bulova.
Latviešiem atlaide.

Torland Real Estate Limited
264-2391
Pārstāvis: Konst. KARKLIŅŠ
691-3873
Scarboro jauna 6 istabu māja. Iemaksa $3000.
— Palīdzam ar iemaksu un obligāciju sagādi par zemiem procentiem.

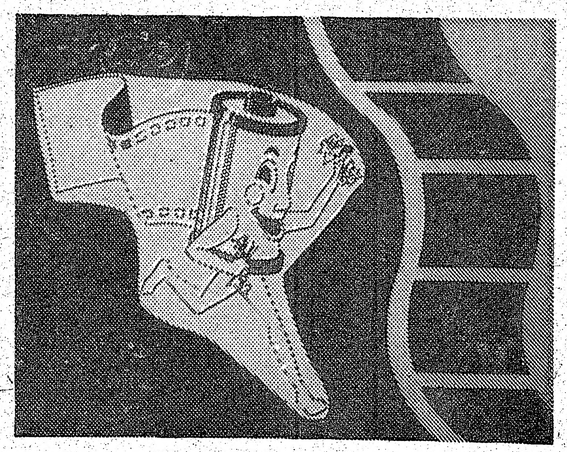

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDIŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M6G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1150

EDUARDS FREIMANIS
DIVAS PASAULES
ROMĀNS

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevēprasāma apgādam.
Jiem 20 proc. atlaide, un tā pie-

Uzvarētāji Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā un peldēšanā Saulainē. 1. rindā no kreisās: Daina Vāgnere, Lisa Preisa, Astrīda Kalna (Roberta Plūmes piemiņas balva) un Maira Bergholde; 2. r. — Vilis Ozols ar agrākā Latvijas valsts prezidenta A. Kviešа balvu, ko R. Plūme dāvinājis jaunatnei, Aldis Vāgners, Andris Litavnieks un Ivars Blūms. Aizmugurē — V. Kļaviņš (tiesnesis), Ž. Zentiņš (sacīkšu vadītājs) un B. Skujiņa (sacīkšu sekretāre). Foto: Jānis Tannis

Kārtera ārpolitikas...

(Turpinājums no 1. lp.)

Rietumvācijā terroristu bandas nolaupītā vācu lielrūpnieka liktenis vēl nav izšķirts. Teroristi prasa, lai Bonnas valdība par ķīlnieka atbrīvošanu izlaistu no cietuma apcietinātos desmit Bādera bandas locekļus.

Nelielā marksistu terroristu banda radījusi neiedomājamu stāvokli Rietumvācijā. Ielās ripo bruņotie automobiļi, visu atbildīgo darbinieku dzīves vietas apsarga dienu un nakti. Kanclers Helmūts Šmits pagaidām žonglē kā kaķis uz ledus, nepaliktu bez atbalss Pankovā das likvidēšanu nenoliedzami nepaliktu bez atbalss Pankovā un Maskavā. No otras puses valdības apkaunojošās gļēvulības dēļ tautas vairākums sāk nosvērties labā spārna politiķu pusē, kas jau sen prasa kārtību un taisnību par katru cenu.

Francijā komūnistu un sociālistu vienotā fronte, kam nākamās vēlēšanās būtu jāiznīcina pilsonisko partiju tālāka eksistence, nebūt neīstenojas kā humānā eurokomūnisma drēbēs ietinušies franču komūnisti to vēlētos. Franču sociālistu vadonis Miterands ir viens no redzīgākiem politiķiem. Viņš jau tagad brīnās, ka sociālistu un komūnistu iecerētā koalicija var izvērsties tikai par pārejas periodu pēc kura komūnisti varu pārņems savās rokās.

Nākamajā nedēļā Belgradā paceļas priekškars Helsinku līguma izvērtēšanas konferencei. Lai arī nekādi zielie brīnumi nav sagaidāmi, tomēr tieši Belgradā var atklāties, cik īsteni stingrs ir prezidenta Kārtera jaunās morālās amerikāņu ārpolitikas mugurkauls. Jācer, ka amerikāņu delegācijas sastāvā šoreiz nebūs Samuēls Pisars. Ja Pisara iecerētā detantes uzlikšana atpakaļ uz sliedēm neīstenosies, pasaule lietas sāks vērtēt redzīgākām acīm. Un tā Belgradas konference var izrādīties par Kārtera ārpolitikas ugunskristībām. Lai viņa doktrīna šajās ugunskristībās pastāvētu!

Aleksandrs Ķegumnieks

Jaunietim jāzina, kāpēc...

(Turpinājums no 11. lp.)

cekļiem, sveicinot 8. skolotāju kongresu apvienības vārdā, un paskaidroja, ka ir bijuši jaunieši, kas referenta uzskatiem nav pievienojušies. Jaunais priekšsēdis arī pieminēja vairākas lielas ieceres apvienības turpmākajā darbā — statūtu maiņu, iesaistīt citas organizācijas u. t. t.

Konferences 2. dienā prof. S. Miezīte referēja par mācības vielu un līdzekļiem jaunākajās klasēs. Skolotājam jācenšas bērnu sarunu līmeni celt uz augstākas plāksnes, ierosināt bērnu uz sarunām, un ja arī tā izteiksme būtu kļūdaina, nelabot, lai neapturētu bikla bērna valodas plūdumu. Pētījumi rāda, ka klasēs, kur skolotājs atļauj lielāku brīvību, ir sekmīgāka mācīšana. Par bērna negātīvajām izdarībām labāk daudz nerunāt, jo tas grauj sadarbību. Referente pastāstīja par darbu Mičigenas latviešu valodas kursos — skolotāju sagatavošanas darbu. Skolotājiem bijis milzum daudz materiālu, un būtu svētīgi ar tiem iepazīstināt citus skolotājus.

Referente minēja, kā censties uzlabot bērna slikto latviešu valodas izrunu, kā palielināt vārdu krājumu, dienā iemācot vismaz 2 — 3 jaunus vārdus. To panāk ar rotaļām, piem. „kuģu lādēšanu". Ieteicams lietot daudz uzskates līdzekļus, bildes par tematiem, kas bērnam mazāk pazīstami. Rakstīšanā svarīgi bērnā veicināt pašizteikšanos.

Svarīga arī vecāku iesaistīšana skolas darbā, rīkojot viņiem īpašus kursus. Jaunajiem skolotājiem dodamas darba vadlīnijas.

Referente bija iekārtojusi galdu ar uzskates līdzekļiem un kanadiešu literatūru paidagoģiskos jautājumos. Uz otra galda skol. S. Pogule bija izstādījusi savus mācību līdzekļus maziem bērniem.

TLTA ģimnazijas skolotājs A. Liepiņš referēja par ģeografijas mācīšanu ģimnazijā, sadalot mācību vielu pēc stundu skaita un dodot motivāciju svarīgākam.

Izglītības daļas vadītājs J. Mežaks pakavējās pie vēstures mācīšanas ģimnazijā, uzskatot jaunākos laikus par nozīmīgākiem. Tiem veltījams visvairāk laika. Vēl J. Mežaks nolasīja no Austrālijas iesūtīto K. Raiskuma referātu par nacionālpolitisko audzināšanu. Galvenā doma — jaunietī ieaudzināma mīlestība pret to, kas arī mums tuvs, lai tas iemīlētu dzimteni.

Konferences beigās J. Mežaks uzsvēra, ka mainījušās bērnu zināšanas un skolotājam jāmeklē ceļi, kā darīt bērniem skolu patīkamu un mūsu darbu sekmīgāku.

Skolotāju vārdā pateicās V. Slavieša.

E. E.

Meklēju personu,

kas varētu pieskatīt 2 bērnus 5 un 1½ g. vecumā dažas dienas nedēļā no pl. 8 rītā līdz 4.30 pēcp.

Zvanīt 699-1649

DV namam Toronto 10 gadu

(Turpinājums no 8. lp.)

priekšsēdis I. Zamlovskis, vietn. R. Kadiķis, sekretārs un kasieris A. Kalviņš. Nama pārvaldnieks bija V. Jostiņš un vanadžu pārstāve M. Ādama. Pārbūves darbus vadīja R. Puriņš, līdzekļu sagādi N. Brasliņš.

Pirmais sarīkojums jauniegūtajā DV namā bija 1968. gada sagaidīšana ar labu atlikumu, bet nama iesvēte un atklāšana notika 27. janvārī; iesvēti izdarīja māc. Ā. Čops, atklāšanu DV KV priekšsēdis E. Krūka.

Par nama pārvaldes priekšsēdi biedru sapulcē ievēlēja R. Kadiķi uz 2 gadiem, izraugot vairākus locekļus. Daudz pateicības pienākas toreizējam DV nodaļas priekšsēdim I. Zamlovskim, kas 11 gadus gādāja, lai nodaļa zeltu, tāpat zemes valdes priekšsēdim E. Krūkam un daudziem biedriem par darbu un ziedojumiem nama izveidošanā, vairāk nekā 4.000.- dol. Kopā ar talciniekiem tādu bija ap 100 dalībnieku. Atbalsts nāca arī no citām DV nodaļām. Pateicoties visu atbalstam, nams tagad brīvs no prādiem.

Kops šī gada 20. febr. DV Toronto nodaļu vada priekšsēdis Z. Akots. Pašlaik nama komitejā rosīgi darbojas tās priekšsēdis A. Šterns un nodaļas valdes priekšsēža vietnieks K. Markitants ar locekļiem V. Kalniņu, A. Dumpi un J. Ezergaili.

DV kluba virtuves veidošanā izcili jāpiemin nodaļas vanadžu kopa, kas jau vairākus gadus sekmīgi veic ēdienu pagatavošanu un izsniegšanu kluba apmeklētājiem. Lai pa to pateicība vanadzēm! N. Brasliņš

LONDONA

● Londonas latviešu kopa atzīmēja savus 29. gada svētkus sestdien, 17. septembrī, Kivanis kluba zālē ar labi apmeklētu saviesīgu vakaru, kurā vēsturnieks un meteorologs T. Puisāns rādīja pāri par 200 krāšņas krāsu slīdītes par vistālāko Kanadas ziemeļu floru, faunu un ainavām Elesmēras salā. Sarīkojumu ievadīja kopas valdes vicepriekšsēdis V. Albertiņš. Par cienastu bija rūpējusies dāmu komiteja L. Zvagules vadībā.

● Gleznotājas V. Vabales gleznu skati atklāja 15. septembrī Ameo galerijā, 333 Exeter Rd., un tā ilgs vienu mēnesi.

● Prof. A. Dreimanis atgriezies no septiņu nedēļu ilga zinātniska komandējuma uz Eiropu, kur viņš piedalījās vairākās kvartārģeologu un ģeomorfologu konferencēs un ekskursijās pa Islandi, Īriju, Angliju, Zviedriju un Šveici, kā arī nolasīja lekcijas Lundas universitātē Zviedrijā.

Izraidīts sarkanās Ķīnas diplomāts

Sarkanās Ķīnas sūtniecības Otavā diplomāts pienākts spiegošanā un izraidīts no Kanadas, kā to apstiprinājusi Kanadas ārlietu ministrija, tuvāk neminot viņa aktīvitātes, un arī nav identificets viņa vārds.

Laikr. The Toronto Sun noskaidrojis, ka ķīniešu sūtniecība mēģinājusi iefiltrēt savus cilvēkus Kanadas ķīniešu organizācijās, lai aizstātu ar komūnistiem un Pekingas atbalstītājiem šo organizāciju vadību, kas ir tradicionāli draudzīga nacionālai Ķīnai. Šāda rīcība radījusi saspīlējumu un bailes ķīniešu sabiedrībā, jo daudzi baidījušies protestēt savu piederīgo dēļ Ķīnas cietzemē. Kanadas ārlietu ministrija ziņojusi Kīnas sūtniecībai par ķīniešu diplomāta aktīvitātēm, un diplomāts aicināts atstāt Kanadu. Šo gadījumu komentējis Elmērs Makkejs, konservātīvais parlamenta loceklis, un pārmetis Kanadas valdībai, ka tā atļauj spiegošanā pienāktiem komūnistisko valstu "diplomātiem", kā Ķīnas, Kubas vai Pad. savienības, klusībā atstāt Kanadu. Ja kādu kanadiešu diplomātu piekertu šādās afērās, tad Pekinga vai Maskava gan sauktu to vārdā un arestētu, paskaidrojis parlamenta loceklis.

Kopš Kanada 1970.g. nodibināja diplomātiskas attieksmes ar sarkano Ķīnu un izbeidza diplomātiskās attieksmes ar nacionālās Ķīnas valdību Taivanā, šis ir jau otrs gadījums, kur spiegošanas aktīvitātēs iejaukta sarkanā Kīna. 1975. gadā kīniešu preses atašeju klusībā izraidīja no Kanadas uz neatgriešanos, jo Kanadas karaliskā jātnieku policija un amerikāņu centrālā izlūkošana bija atklājusi, ka atašejs regulāri pārvedis slepenus dokumentus no ASV uz Otavas sūtniecību.

Šā gada sākumā izraidīts Kubas sūtniecības sekretārs par mēģinājumu iesaistīt Kanadas federālās valdības ierēdņus spiegošanā Kubas labā. Kanadas karaliskā policija jau brīdinājusi Trudo valdību, ka sarkanās Ķīnas sūtniecību Otavā varētu izmantot par spiegošanas aktīvitāšu centru.

Pirmais Pekingas sūtnis Kanadā bija Huangha, kas ilgus gadus bijis Maocetunga slepenās policijas un spiegošanas daļas vadītājs. Tagad viņš kļuvis par sarkanās Ķīnas pirmo sūtni pie Apvienotām Nācijām Ņujorkā.

● Londonas latviešu kopas bibliotēka sanēmusi grāmatu un žurnālu dāvinājumus: 116 žurnālu no A. Admines, 10 grāmatu no Z. Melbergas un vienu no O. Ēbeļa. A.

HAMILTONA

● Vairāk nekā 150 2. Latv. jaunatnes dziesmu svētku dalībnieku 17. septembrī pulcējās Hamiltonā kopmēģinājumiem dziedāšanā, tautas dejās un koklēšanā, gan no Londonas, Montrealas, Otavas, Sv. Katrīnām, Toronto, Ročestras, Sirakūzām un Hamiltonas. Koŗus vadīja diriģenti Gunta Dreifelde no Montrealas, Vizma Maksiņa no Toronto un Jānis Beloglazovs no Otavas, palīdzot Imantam Saksam no Hamiltonas, tautas dejas — Lidija Zariņa no Annarboras, bet koklēšanu A. Liepiņa no Toronto un J. Dindzāns no Hamiltonas. Par telpām kopmēģinājumiem un dalībnieku uzņemšanu gādāja Latviešu skola Hamiltonā.

—s—

● DV Hamiltonas nodaļas gada svētki 15. oktobrī pl. 6.30 vak. Roberts restorānā. Svinīgs akts. Svētku runu teiks Dr. L. Lukss no Toronto. Priekšnesumi un pēc tam saviesīgs vakars.

● Hamiltonā 18. novembŗa svinības šogad notiks sestdien, 19. novembrī, Makmastera universitātes telpās. Šogad 18. novembri Hamiltonā rīko Hamiltonas jaunatnes pulciņš Rota. Svētku runu teiks LNAK jaunatnes nozares vadītājs un LNJAK priekšs. Imants Purvs. Priekšnesumu daļā Hamiltonas jaunieši. Nobeigumā saviesīgs vakars ar Runču deju mūziku.

J. G.